

KRONOBY KOMMUN
KRUUNUPYYN KUNTA

KRUUNUPYYN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2023

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAKERTOMUS

Yleistä tietoa kunnasta	3
Kunnan hallinto	4
Kunnanjohtajan katsaus	14
Olenaiset tapahtumat tilikauden aikana ja sen jälkeen	15
Arvio ensisijaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	16
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä	17
Muut ei-taloudelliset asiat	19
Ympäristönäkökohdat	20
Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	22
Strategiasuunnitelman 2030 toteutuminen kunnan toiminnassa	23
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	29
Tuloslaskelma ja tunnusluvut	30
Rahoituslaskelma ja tunnusluvut	31
Tase ja tunnusluvut	32
Kooste konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	34
Konsernikuva	35
Konsernin toiminnan ohjaus	35
Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut	37
Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut	38
Konsernitase ja tunnusluvut	39

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

Selonteko tavoitteiden toteutumisesta	43
---	----

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Käyttötalouden toteutuminen	81
Kaavio käyttömenojen toteutumisesta lautakunnittain nettotasolla	82
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	83
Verotulojen erittely	84
Valtionosuuksien erittely	84
Investointiosan toteutuminen	85
Rahoitusosan toteutuminen	89
Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	90

LIITETIEDOT

Sovelletut tilinpäätösperiaatteet	93
Tuloslaskelman liitetiedot	94
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	98
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	104
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	106
Henkilöstön, tilintarkastajan palkkion ja sidosryhmien liitetiedot	107

KONSERNIOSA

Konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen	121
---	-----

ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät	127
--	-----

LUETTELO JA SELVITYKSET

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	131
Selonteko kirjanpidon säilytystavasta	131
Avainlukujen laskentakaavat tuloslaskelmalle	132

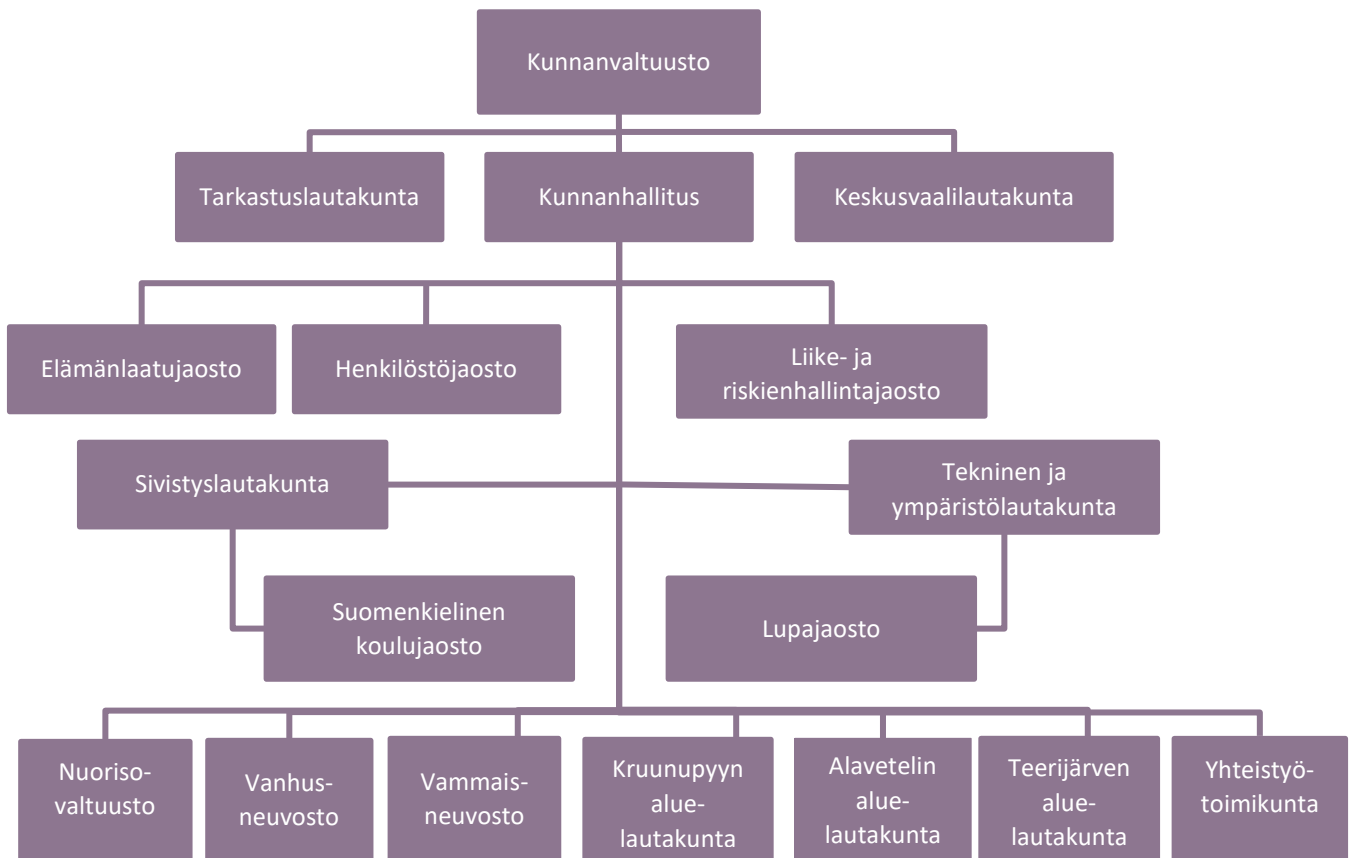

Yleistä tietoa kunnasta

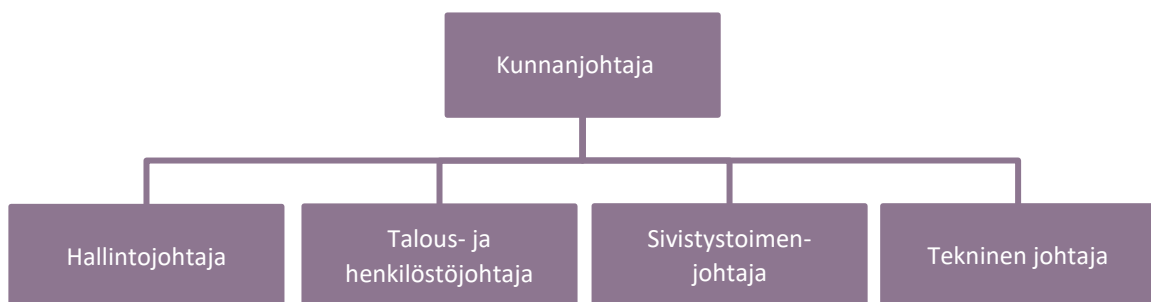
Perustamisvuosi	1969	
Asukasmäärä	Henkikirjoitettu väestö 31.12.2023 = 6 366 Vastaava luku = 6 403	
Tuloveroprosentti	2023 = 9,36 %	
Lainanotto euro/asukas	2 824	
Kunnanvaltuusto	RKP 17, KOK 8, KD 1 ja PS 1	
Työttömyysaste	6,3 % joulukuu 2023	
Elinkeinorakenne	Alkutuotanto	10 %
	Teollisuus	31 %
	Palvelut	58 %
	Muut	1 %
Kunnan pinta-ala	Kokonaispinta-ala	750,7 km ²
	* maapinta-ala	712,4 km ²
	* vesialueet	38,3 km ²

KRUUNUPYYN KUNNAN HALLINTO

HALLINTO-ORGANISAATIO

JOHTORYHMÄ

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIOIDEN KOKOONPANOT

KUNNANVALTUUSTO 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

RKP (17)

Hagnäs Marika, pj. 1.6.2023 asti	(6)
Tokou Maria, pj. 1.6.2023 alkaen	(6)
Näse Adam II varapj.	(6)
Björklund Haga Hanna	(2)
Bodbacka Christina	(6)
Broända Helena	(5)
Dahlvik Sören	(3)
Finnila-Lindvall Veronica	(5)
Granhholm Ann-Marie	(5)
Hongell Susanne	(6)
Lindgren Hans-Erik	(6)
Ranta Anne-Mie 25.9.2023 asti	(3)
Sandstedt Per-Emil 25.9.2023 alkaen	(6)
Sandström Hans	(6)
Skullbacka Bengt-Johan	(6)
Svartsjö Peter	(5)
Wistbacka Inger	(5)
Åminne Malin	(4)

Kokoomus (8) valtuustoryhmä

Dalvik Sixten, I varapj.	(5)
Enroth Carl-Johan	(4)
Filppula Seppo	(4)
Hagström Elisabeth	(5)
Huhta Henrik	(6)
Ljungberg Anders	(4)
Myllymäki Tapani	(5)
Åstrand Ulla-Maria	(6)

KD (1)

Wargh Robert	(3)
--------------	-----

PS (1)

Albäck Peter	(1)
--------------	-----

Varajäsenet kutsumajärjestyksessä, ei henkilökohtaisina

RKP

Forsbacka Niclas	( )
Widjeskog Marcus	(1)
Broända Anton	(4)
Öst Harry	(3)
Bodbacka Tina	(1)
Björklund Ann-Marie	( )

PS

Lindh Kirsi	(3)
Björkroth Victor	( )

Kokoomus valtuustoryhmä

Hästbacka Anne-Maria	(4)
Lindh Mats	( )
Herranen Teuvo	(2)
Huistinoja Mari 17.4.2023 asti	( )
Furu Michaela	(1)
Ahlskog Mats	( )
Sunabacka Sten	( )
Sjölund Mirja	(2)

KD

Saarukka Karin	(2)
Strandvall Göran	( )

Valtuusto kokoontui 6 kertaa ja käsitteli 60 pykälää sekä piti 1 iltakoulun vuonna 2023. Valtuutetun nimen jälkeen suluissa on kokoukset, joissa valtuutettu on ollut läsnä.

KUNNANHALLITUS 1.8.2021–31.5.2023**Varsinaiset jäsenet**

Skullbacka Bengt-Johan, pj.	(8)
Huhta Henrik, I varapj.	(8)
Granhholm, Ann-Marie, II varapj.	(8)
Hagström Elisabeth	(3)
Lindgren Hans-Erik	(8)
Myllymäki Tapani	(6)
Tokou Maria	(7)
Wistbacka Inger	(8)
Åminne Malin	(7)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Svartsjö Peter	( )
Filppula Seppo	( )
Broända Helena	( )
Enroth Carl-Johan	(2)
Öst Harry	( )
Åstrand Ulla-Maria	(2)
Hongell Susanne	( )
Sandström Hans	( )
Ranta Anne-Mie 31.12.2022 asti	( )
Finnila-Lindvall Veronica 1.1.2023 alkaen	( )

KUNNANHALLITUS 1.6.2023–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Hagnäs Marika, pj.	(12)
Huhta Henrik, I varapj.	(12)
Granhholm Ann-Marie, II varapj.	(9)
Hagström Elisabeth	(11)
Lindgren Hans-Erik	(11)
Myllymäki Tapani	(9)
Svartsjö Peter	(7)
Wistbacka Inger	(8)
Åminne Malin	(11)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Hongell Susanne	( )
Filppula Seppo	( )
Broända Helena	(3)
Enroth Carl-Johan	( )
Öst Harry	(1)
Åstrand Ulla-Maria	(3)
Bodbacka Christina	(5)
Sandström Hans	(4)
Finnila-Lindvall Veronica	(1)

Hallitus kokoontui 20 kertaa ja käsitteli 285 pykälää vuonna 2023.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA 1.8.2021–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Slotte Carl-Otto, pj.
Hästbacka Anne-Maria, varapj.
Enfors Annika
Högnäs Kaitajärvi Maria
Öst Harry

Varajäsenet kutsumajärjestyksessä, ei henkilökohtaisina

Ravald Katrin
Träisk Bjarne
Wikström Anna
Wassborr Ossian
Herranen Teuvo
Björkroth Victor

TARKASTUSLAUTAKUNTA 1.8.2021–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Dahlvik Sören, pj.
Dalvik Sixten, varapj.
Grankvist Mona-Lisa
Hellman Mikaela

Henkilökohtaiset varajäsenet

Högnabba Stefan
Söderbacka Carita
Grahn Johan
Hansén Nina

HENKILÖSTÖJAOSTO 1.8.2021–31.5.2023

Varsinaiset jäsenet

Wistbacka Inger, pj.
 Granholm Ann-Marie, varapj.
 Filppula Seppo
 Näse Adam

Henkilökohtaiset varajäsenet

Bodbacka Christina
 Broända Anton
 Hagström Elisabeth
 Lindgren Hans-Erik

HENKILÖSTÖJAOSTO 1.6.2023–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Wistbacka Inger, pj.
 Filppula Seppo, varapj.
 Granholm Ann-Marie
 Näse Adam

Henkilökohtaiset varajäsenet

Bodbacka Christina
 Hagström Elisabeth
 Broända Anton
 Lindgren Hans-Erik

LIIKE- JA RISKIENHALLINTAJAOSTO 1.8.2021–31.5.2023

Varsinaiset jäsenet

Lindgren Hans-Erik, pj.
 Huhta Henrik, varapj.
 Forsberg Viktoria
 Hagström Elisabeth
 Ljungberg Anders
 Skullbacka Bengt-Johan
 Åminne Malin

Henkilökohtaiset varajäsenet

Tokou Maria
 Filppula Seppo
 Hästbacka Sofia
 Saarukka Karin
 Kuru Jaakko
 Svartsjö Peter
 Broända Helena

LIIKE- JA RISKIENHALLINTAJAOSTO 1.6.2023–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Lindgren Hans-Erik, pj.
 Huhta Henrik, varapj.
 Forsberg Viktoria
 Hagnäs Marika
 Ljungberg Anders
 Skullbacka Bengt-Johan
 Åminne Malin

Henkilökohtaiset varajäsenet

Sandstedt, Per-Emil
 Hagström Elisabeth
 Hästbacka Sofia
 Broända Helena
 Filppula Seppo
 Svartsjö Peter
 Näse Adam

ELÄMÄNLAATUJAOSTO 1.8.2022–31.5.2023

Varsinaiset jäsenet

Tokou Maria, pj.
 Hästbacka Anne-Maria, varapj.
 Granholm Ann-Marie
 Herranen Teuvo
 Ranta Anne-Mie 31.12.2022 asti
 Hongell Susanne 1.1.2023 alkaen
 Sandström Hans
 Svartsjö Peter

Henkilökohtaiset varajäsenet

Bodbacka Christina
 Sjölund Mirja
 Ahlskog Martin
 Enroth Carl-Johan
 Hongell Susanne 31.12.2022 asti
 Åminne Malin 1.1.2023 alkaen
 Broända Anton
 Finnila-Lindvall Veronica

ELÄMÄNLAATUJAOSTO 1.6.2023–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Granhholm Ann-Marie, pj.
Hästbacka Anne-Maria, varapj.
Finnila-Lindvall Veronica
Herranen Teuvo
Hongell Susanne
Sandström Hans
Svartsjö Peter

Henkilökohtaiset varajäsenet

Ahlskog Martin
Sjölund Mirja
Bodbacka Christina
Enroth Carl-Johan
Åminne Malin
Broända Anton
Björklund Haga Hanna

SIVISTYSLAUTAKUNTA 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Svartsjö Peter, pj.
Åstrand Ulla-Maria, varapj.
Broända Helena
Hongell Susanne
Hästbacka Anne-Maria
Näse Adam
Tokou Maria 25.9.2023 asti
Finnila-Lindvall Veronica 26.9.2023 alkaen
Wargh Robert
Widjeskog Marcus

Henkilökohtaiset varajäsenet

Ahlsved Mona
Ahlskog Mats
Skog Anette
Näse Oscar
Furu Michaela
Ahlskog Martin
Forsbacka Niklas

Fredriksson-Lidsle Eva
Bodbacka Tina

SUOMENKIELINEN KOULUJAOSTO 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Åstrand Ulla-Maria, pj.
Skog Anette, varapj.
Bodbacka Tina
Herranen Teuvo

Salmela Joel

Henkilökohtaiset varajäsenet

Karvinen Esko
Cainberg Päivi
Dahlvik Suvi
Huistinoja Mari 17.4.2023 asti
Hästbacka Anne-Maria 17.4.2023 alkaen
Torrkulla Matias

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Näse Adam, pj.

Ljungberg Anders, varapj.
Bodbacka Christina
Saarukka Karin
Sandstedt Per-Emil
Sandström Hans
Åminne Malin

Henkilökohtaiset varajäsenet

Ranta Anne-Mie 25.9.2023 asti
Björklund Haga Hanna 25.9.2023 alkaen
Enroth Carl-Johan
Bodbacka Tina
Strandvall Göran
Granhholm Ann-Marie
Forsbacka Niklas
Öst Harry

LUPAJAOSTO 1.8.2021–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Sandström Hans, pj.
 Slotte Harald, varapj.
 Björklund Haga Hanna

Broända Anton
 Sjölund Mirja

Henkilökohtaiset varajäsenet

Bodbacka Christina
 Lindh Mats
 Ranta Anne-Mie 25.9.2023 asti
 Öst Harry 25.9.2023 alkaen
 Sandstedt Per-Emil
 Ahlstrand Monica

NUORISOVALTUUSTO 2023–2024**Varsinaiset jäsenet**

Berlin Viivi
 Finnila Filip
 Hansén Minea
 Hellman Ebba
 Hellman Isak
 Käld Hugo
 Wikström Jim
 Åminne Erica
 Åstrand Alexandra
 Åsvik Elma

VANHUSNEUVOSTO 1.8.2021–31.5.2023**Varsinaiset jäsenet**

Lindgren Hans-Erik, pj.
 Forsström Christer, varapj.
 Pålsson Britt-Marie
 Saarukka Karin
 Sandvik Bo-Erik

Henkilökohtaiset varajäsenet

Öst Harry
 Holmlund Ulla-May
 Sandström Hans
 Wassborr Ossian
 Lönnqvist Görel

VANHUSNEUVOSTO 1.6.2023–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Lindgren Hans-Erik, pj.
 Forsström Christer, varapj.
 Pålsson Britt-Marie
 Saarukka Karin
 Sandvik Bo-Erik

Henkilökohtaiset varajäsenet

Öst Harry
 Holmlund Ulla-May
 Sandström Hans
 Wassborr Ossian
 Lönnqvist Görel

VAMMAISNEUVOSTO 1.8.2021–31.5.2023**Varsinaiset jäsenet**

Sandbacka Joacim, pj.
 Furu Michaela, varapj.
 Tallgård Sonja
 Kivimäki Benita 16.5.2022 asti
 Knutar Mari-Ann 16.5.2022 alkaen

Henkilökohtaiset varajäsenet

Granvik-Storbacka Tina
 Öst Harry
 Ahlstrand Monica
 Backman Jan-Peter 16.5.2022 asti
 Knutar Tor-Alf 16.5.2022 alkaen

VAMMAISNEUVOSTO 1.6.2023–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Sandbacka Joacim, pj.
 Furu Michaela, varapj.
 Kivimäki Benita
 Knutar Mari-Ann
 Tallgård Sonja

Henkilökohtaiset varajäsenet

Granvik-Storbacka Tina
 Ahlstrand Monica
 Backman Jan-Peter
 Knutar Tor-Alf
 Öst Harry

KRUUNUPYYN ALUELAUTAKUNTA 1.8.2021–31.5.2023**Varsinaiset jäsenet**

Kortell Niklas, pj.
 Vigård Nina-Marie, varapj.
 Näse Oscar
 Björklund Ann-Marie
 Strandvall Margareta

Henkilökohtaiset varajäsenet

Herranen Teuvo
 Öst Harry
 Björklund Haga Hanna
 Wikström Anna
 Skuthälla Matilda

KRUUNUPYYN ALUELAUTAKUNTA 1.6.2023–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Kortell Niklas, pj.
 Vigård Nina-Marie, varapj. 22.1.2024 asti
 Björkgren Petter, varapj. 22.1.2024 alkaen
 Björklund Ann-Marie
 Näse Oscar
 Strandvall Margareta

Henkilökohtaiset varajäsenet

Herranen Teuvo
 Öst Harry
 Wikström Anna
 Björklund Haga Hanna
 Skuthälla Matilda

ALAVETELIN ALUELAUTAKUNTA 1.8.2021–31.5.2023**Varsinaiset jäsenet**

Sandstedt Per-Emil, pj.
 Ahlstrand Monica, varapj.
 Cainberg Päivi
 Karvinen Esko
 Stenfors Maarit

Henkilökohtaiset varajäsenet

Forsström André
 Sjölund Mirja
 Berg Kenneth
 Ahlskog Mats
 Högnäs-Kaitajärvi Maria

ALAVETELIN ALUELAUTAKUNTA 1.6.2023–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Cainberg Päivi, pj.
 Ahlstrand Monica, varapj.
 Karvinen Esko
 Sandstedt Per-Emil
 Stenfors Maarit

Henkilökohtaiset varajäsenet

Forsström André
 Sjölund Mirja
 Ahlskog Mats
 Berg Kenneth
 Högnäs-Kaitajärvi Maria

TEERIJÄRVEN ALUELAUTAKUNTA 1.8.2021–31.5.2023**Varsinaiset jäsenet**

Sandström Hans, pj.
Lindh Mats, varapj.
Bodbacka Tina
Granqvist Pia
Huistinoja Mari

Henkilökohtaiset varajäsenet

Högvist Peter
Sunabacka Sten
Bodbacka Christina
Lassas Tuula
Hästbacka Anne-Marie

TEERIJÄRVEN ALUELAUTAKUNTA 1.6.2023–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Granqvist Pia, pj.
Lindh Mats, varapj.
Bodbacka Tina
Furu Michaela
Sandström Hans

Henkilökohtaiset varajäsenet

Högvist Peter
Sunabacka Sten
Bodbacka Christina
Hästbacka Anne-Marie
Lassas Tuula

YHTEISTYÖTOIMIKUNTA 1.8.2021–31.12.2022**Varsinaiset jäsenet**

Kunnanjohtaja Brännkärr Malin
Skullbacka Bengt-Johan
Huhta Henrik
Höglund Jan, FOSU
Löfroth Hans-Erik, JHL
Fagnäs Pia, Tehy

Henkilökohtaiset varajäsenet

Sivistystoimenjohtaja Kronholm Ida
Granhholm Ann-Marie
Filppula Seppo
Käld Mats-Erik, FOSU
Holmqvist Lena, JHL

Asiantuntijat

Bodbacka Kimmo, työsuojelupäällikkö
Brännkärr Örjan, työsuojeluvastuu

YHTEISTYÖTOIMIKUNTA 1.1.2023–31.5.2025**Varsinaiset jäsenet**

Kunnanjohtaja Brännkärr Malin
Skullbacka Bengt-Johan 31.5.2023 asti
Hagnäs Marika 1.6.2023 alkaen
Huhta Henrik
Höglund Jan, FOSU
Byskata-Abbors, Ann-Katrin, JHL
Fagnäs Pia, Tehy

Henkilökohtaiset varajäsenet

Sivistystoimenjohtaja Kronholm Ida
Granhholm Ann-Marie

Filppula Seppo
Käld Mats-Erik, FOSU

Asiantuntijat

Bodbacka Kimmo, työsuojelupäällikkö
Brännkärr Örjan, työsuojeluvastuu

Pedersöreneudun maaseutulautakunnan jäsenet 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Strandvall Märten
Sjölund Mirja

Henkilökohtaiset varajäsenet

Flöjt Jessica
Björk Mikael

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveyslautakunnan jäsenet 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Wistbacka Inger

Henkilökohtaiset varajäsenet

Sjölund Mirja

Pohjanmaan jätelautakunnan jäsenet 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Sandström Hans

Henkilökohtaiset varajäsenet

Slotte Harald

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet 1.8.2021–31.5.2025

Björkfors Kenneth
Broända Helena
Dahlvik Sören
Enfors Vidar
Granlund Micael
Söderbacka Carita
Wistbacka Inger
Åminne Grels

Pohjanmaan käräjäoikeuden lautamiehet 1.8.2021–31.5.2025

Högnabba Stefan
Granqvist Siv

Keski-Pohjanmaan ja Pedersören kihlakunnan poliisilaitoksen poliisin neuvottelukunta 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Åminne Malin

Henkilökohtaiset varajäsenet

Sunabacka Sten

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastustoimen pelastuslautakunnan jäsenet 31.12.2022 asti

Varsinaiset jäsenet

Öst Harry

Henkilökohtaiset varajäsenet

Ahlstrand Monica

Stiftelsen Torgare r.s. -säätiön hallintoneuvoston jäsenet 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Björklund Ann-Marie
Kortell Niklas

Henkilökohtaiset varajäsenet

Takkula Monika
Skuthälla Robin

Kuntayhtymien jäsenet 2022–2023

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soite 31.12.2022 asti

Varsinaiset jäsenet

Filppula Seppo

Svartsjö Peter

Henkilökohtaiset varajäsenet

Dalvik Sixten

Wistbacka Inger

Kårkulla kuntayhtymä 31.12.2022 asti

Varsinaiset jäsenet

Ranta Anne-Mie

Henkilökohtaiset varajäsenet

Wassborr Ossian

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä 1.8.2021–31.5.2025

Varsinaiset jäsenet

Wistbacka Inger

Åstrand Ulla-Maria

Henkilökohtaiset varajäsenet

Hagnäs Marika

Hästbacka Anne-Maria

Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2023 toi mukanaan suuria muutoksia kuntien toimintaan, kun sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Samalla yli puolet kunnan budjetista sekä vastuu palveluiden järjestämisestä katosivat. Kruunupyyn osalta tämä tarkoitti, että Pohjanmaan hyvinvointialue otti vastuun. Palvelut Kruunupyysä jatkuivat pitkälti ennallaan, ja Pohjanmaan hyvinvointialue teki myös yhteistyösopimuksen Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen, Soiten, kanssa turvatakseen rajat ylittävät palvelut ja hoitoketjut.

Samaan aikaan, kun hyvinvointialueuudistus toteutettiin, suunniteltiin myös toista suurta uudistusta, nimittäin TE-uudistusta. Tämä työ- ja elinkeinopalvelujen uudistus astuu voimaan vuoden 2025 alusta. Vuoden 2023 aikana kunnanvaltuusto päätti yhteistyösuunnasta, ja valtioneuvoston luvalla muodostettiin työllisyysalue Pietarsaaren seudun ympärille.

Vuosi sisälsi suuren negatiivisen yllätyksen, kun Teerijärven esikoulun ja koulun suunniteltu uudisrakennus siirrettiin eteenpäin. Syynä oli, että vanhan koulurakennuksen suojelemista koskeva esitys oli tehty ELY-keskukselle. Syksyn aikana Museovirasto antoi lausuntonsa asiasta ja he katsoivat, ettei rakennus tarvitse suojelua. Vuoden lopulla tuli myös pyyntö kunnan lausunnosta. Epävarman tilanteen vuoksi rakennustyöt siirrettiin vuoteen 2025. Samalla sopimus valitun urakoitsijan kanssa purettiin ja uusi kilpailutus järjestetään, kun vanhan koulurakennuksen mahdollisen suojelun byrokraattinen prosessi on saatu päätökseen.

Investointibudjetin muutos oli suuri, kun koulun rakentaminen siirtyi. Sen sijaan muutamia muita tärkeitä projekteja aikaistettiin: Slottebon korjauksen suunnittelu aloitettiin, Ådalenin katon korjaussuunnittelu käynnistettiin ja Krokforsin uuden hallin suunnittelu aloitettiin. Myös Solrosenin korjaukseen Alavetelissä osoitettiin määrärahoja ja tarvittavat korjaukset aloitettiin nopealla aikataululla.

Vuoden aikana aloitettiin myös 57 hehtaarin teollisuusalueen suunnittelu Kruunuportilla, joka rajoittuu Kokkolaan. Hanke on suuri panostus, jossa kunta osti vuoden aikana viimeiset maa-alueet suunnitellulta alueelta. Tavoitteena on suunnitella ja työskennellä yhden tai mahdollisesti parin suuremman investoinnin saamiseksi alueelle. Kunnanrajan toisella puolella Kokkola on myös suunnitellut 130 hehtaarin teollisuusaluetta. Alueiden toteutuessa niiden arvioidaan johtavan yli 1000 uuteen työpaikkaan. Tämä puolestaan vaatii kunnaltakin paljon asuin- ja palveluratkaisuja.

Vuoden tulos on erittäin positiivinen, lähes 3,4 miljoonaa euroa plussalla. Tästä kannattaa iloita. Suurin syy on, että sekä verot että valtionosuudet kertyivät huomattavasti budjetoitua paremmin. Osittain tätä voidaan valitettavasti selittää niin sanotuilla verohännillä, jotka eivät jatku. Toinen positiivinen asia on, että velkataakka väheni ja on nyt 2824 euroa asukasta kohden. Vakaampi talous johti myös siihen, että valtuusto päätti talousarviokokouksessaan alentaa kunnallisveroa vuodelle 2024. Alennuksen myötä Kruunupyö ei enää kuulu kuntiin, joilla on Suomen korkeimmat verot. Kaikki tämä on erittäin positiivista ja jotain, josta meidän tulee pitää kiinni, jotta olemme jatkossakin kunta, joka pärjää hyvin taloudellisesti ja samalla tarjoaa erinomaista palvelua asukkailleen ja yrityksilleen.

Malin Brännkärr, kunnanjohtaja

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana ja sen jälkeen

Tilikausi 1.1 – 31.12.2023 on osittain vertailukelpoinen edelliseen tilikauteen, mutta siinä on myös oleellisia eroja. Yksittäinen suurin muutos, joka vaikuttaa vertailukelpoisuuteen, on sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, joka astui voimaan 1.1.2023. Vuosien 2007 ja 2022 välillä kunnan sosiaali- ja terveydenhuolto järjestettiin aluksi Kokkolan kaupungin kautta ja sen jälkeen kuntayhtymä Soiten kautta, ja uudistus merkitsi kunnalle siirtymistä Pohjanmaan hyvinvointialueeseen ja toimintabudjetin pienenemistä noin 59 prosentilla. Sosiaali- ja terveydenhuolto rahoitetaan pääasiassa verotuloilla ja valtionosuuksilla, ja kunnalle siirtyminen on merkinnyt myös näiden tulojen vastaavaa pienenemistä. Siirtymisen yhteydessä toiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvat irtaimet siirrettiin hyvinvointialueelle, kun taas toiminnassa käytetyt kiinteistöt pysyvät kunnan omistuksessa ja niitä vuokrataan hyvinvointialueelle kolmivuotisen sopimuksen mukaisesti, eli vuoden 2025 loppuun asti. Lisäksi on mahdollisuus optiovuoteen.

Toinen vertailtavuuteen vaikuttanut muutos on elämänlaatujaoston perustaminen, jossa osa tehtävistä ja kustannuksista on siirtynyt sivistystoimesta kunnanhallitukselle 1.8.2022. Siirto ei vaikuta kunnan kokonaiskäyttöbudjetin vertailukelpoisuuteen, koska toiminta sinänsä ei ole uutta, mutta muutos näkyy budjetissa ja tuloksessa mainituilla sektoreilla, ja se on otettava huomioon vertailtaessa tilikausia 2022 ja 2023.

Ukrainan sota on jatkanut taloudellisen epävarmuuden aiheuttamista Suomessa ja kunnassa. Konkreettiset seuraukset kunnalle ovat olleet vaikeasti ennustettavissa, mutta uhkaavimmista skenaarioista, kuten korkotason noususta, pakolaisvirtojen kehityksestä, epävarmuudesta sähkönjakelun ja -hintojen suhteen sekä yleisesti lisääntyneistä kustannuksista, ei ole kuitenkaan muodostunut merkittävää riskiä. Kruunupyyn kunta on jatkanut pakolaisten vastaanottamista sekä Ukrainasta että muista maista, ja työ asuntojen, päivähoidon ja koulupaikkojen järjestämiseksi on jatkunut vuoden mittaan. Useat tilapäistä suojelua saaneet pakolaiset ovat vuoden aikana hakeneet ja saaneet kotikunnan, mikä on vaikuttanut positiivisesti Kruunupyyn kunnan asukaslukuun.

Teerijärven esikoulun ja koulun uudisrakennushanke oli alun perin tarkoitus aloittaa jo vuonna 2022, mutta koska tarjouksia ei tuolloin saatu, rakentamista ei voitu aloittaa suunnitellusti. Syksyllä 2022 tehtiin uusi tarjouskilpailu ja urakoitsija valittiin. Rakentamisen oli määrä alkaa vuoden 2023 aikana. Juuri ennen rakentamisen aloittamista keväällä 2023 jätettiin esitys olemassa olevan koulurakennuksen suojelusta, mikä on johtanut pitkittyneeseen prosessiin eikä lopullista päätöstä ole vielä saatu. Tämä puolestaan on johtanut aikataulun täydelliseen tarkistamiseen, ja viimeisimmän hyväksytyyn taloussuunnitelman mukaan rakentaminen alkaa vasta vuonna 2025. Talousarviolainaa vuodelle 2022 nostettiin alkuperäisen aikataulun mukaisesti jo vuonna 2022. Tämä yhdistettynä hyviin tuloksiin sekä vuonna 2022 että 2023 on johtanut siihen, että kunnalla on ollut hyvä kassatilanne kuluneen vuoden aikana.

Palvelu- ja työehtosopimusten neuvottelut saatiin päätökseen maaliskuussa 2023 ja tuloksella oli merkittävä vaikutus kunnallisiin palkkoihin. Tulos johti kuukausittaisten henkilöstökulujen nousuun 4,1 % sekä kertakorvausten maksamiseen, jotka vastasivat 1,1 % vuoden kokonaishenkilöstökuluista. Neuvottelutulosten mukaan henkilöstökulut jatkavat kasvuaan seuraavan tilikauden aikana, mutta eivät yhtä voimakkaasti, koska tänä vuonna ei ole ajankohtaista maksaa kertakorvauksia.

Vuonna 2021 kunta siirtyi uuteen liiketoimintajärjestelmään ja ensimmäinen osa, joka otettiin käyttöön, oli talousosio. Käyttöönotto oli ongelmallinen, mikä aiheutti epäselvyyksiä ja siitä seuranneita riskejä muun muassa taloudellisessa raportoinnissa seuraavana vuonna. Viimeisimmän

tilikauden aikana tekniset haasteet ovat kuitenkin olleet paljon vähäisempiä, ja taloudellinen raportointi on ollut luotettavaa ja sujunut ilman suurempia ongelmia. Vuoden 2022 loppupuolella seuraava askel projektissa oli valmistautuminen palkanlaskennan siirtoon, ja heti vuoden 2023 alusta palkanlaskentamoduuli otettiin käyttöön. Siirto sujui suunnitellusti eikä suurempia vaikeuksia ilmennyt. Joitain pieniä ongelmia ja haasteita on kuitenkin ilmennyt, mutta ne on tunnistettu ja korjattu sitä mukaa. Vuoden aikana on otettu käyttöön myös valittuja osia HR-moduulista. Projektin kokonaisuus on ollut laaja ja aikataulu on ollut odotettua pidempi, ja viimeiset pienemmät osat valmistuvat kevään 2024 aikana. Syksyllä 2023 varhaiskasvatus päätti ottaa käyttöön hallintoa koskevan moduulin ja sen osan arvioidaan olevan käytössä vuonna 2024.

Vuonna 2023 aloitettiin uuden sähkösovituksen kilpailutus sekä valmisteltiin uusien ruoka- ja puhtaanapalvelujen sopimuksen kilpailutusta. Molemmat kilpailutukset olivat käynnissä tilikauden päättyessä ja uudet sopimukset allekirjoitetaan vuonna 2024. Nämä tuotteet ja palvelut aiheuttavat merkittäviä kustannuksia kunnalle ja siten kilpailutuksilla ja niiden tuloksilla on suuri merkitys kunnallisessa taloudessa (pelkät ruoka- ja puhtaanapalvelut muodostivat 6,54 % toiminnan kustannuksista vuonna 2023). Sähkön kilpailutus toteutettiin ostopalveluna konsultin kautta, kun taas ruoka- ja puhtaanapalveluiden hankinta toteutetaan kunnan omalla henkilöstöllä yhteistyössä Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Vuosien 2023–2025 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan sisältyi kunnan uusi strategia 'Strategia 2030'. Strategia hyväksyttiin valtuustossa 14.11.2022 ja talousarvion mukaisesti sitä on noudatettu ja se on vaikuttanut toimintaan kaikilla sektoreilla kuluneen vuoden aikana.

Arvio ensisijaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskianalyysit, jotka liittyvät suunnittelu- ja seurantajärjestelmään, ydin- ja tukitoimintoihin, johtamisjärjestelmään sekä omaisuus- ja henkilöriskeihin, on viimeksi suoritettu vuoden 2023 lopussa ja vuoden 2024 alussa kaikilla kunnan kolmella sektorilla, ja näiden perusteella laaditaan toimenpidesuunnitelmia ja jatkuvia toimenpiteitä havaittujen riskien minimoimiseksi.

Kunnallisessa palvelutuotannossa on muun tuotannon tavoin erilaisia riskejä kuten tapahtumat, henkilökohtaiset erehdykset, sairauspoissaolot ym. Henkilöstö voi työpanoksensa kautta aiheuttaa haittaa asiakkaalle tai kolmannelle osapuolelle. Kunta on ottanut henkilöstölleen vastuuvakuutuksen, joka kattaa mahdolliset suuret vahingot.

Epävarmuustekijä, joka jo nyt tuo mukanaan haasteita ja tulevaisuudessa vaatii yhä enemmän huomiota, on pätevän henkilöstön rekrytointi. Haasteena on tavoittaa ne, joita rekrytointiyhteyksissä kutsutaan passiivisiksi työnhakijoiksi, koska aktiivisten työnhakijoiden määrä tietyillä alueilla ei riitä täyttämään vapaat työpaikat. Tilanne ei koske ainoastaan Kruunupyyn kuntaa, vaan seutu kokonaisuutena näyttää kohtaavan vastaavia haasteita.

Kunnan pitkäaikaisten lainojen korkoriski on suojattu jo kauan sitten niin, että lähes koko lainakanta on kiinteäkorkoista (noin 96 %) ja vain pieni osa vaihtuvakorkoista (noin 4 %). Kuluneen tilikauden aikana tämä tarkoitti sitä, että korkokulut olivat vain hieman viimevuotista korkeammat, ottaen huomioon, ettei uutta lainaa otettu vuoden aikana ja jatkettiin tasaisella takaisinmaksutahdilla. Koska tulevana vuosina on todennäköisesti otettava uutta lainaa nykyisten lainojen lyhentämiseksi, on olemassa riski korkokulujen noususta korkokehityksestä riippuen.

Kuten aiemmin mainittiin, kiinteistöt, joissa sosiaali- ja terveyspalvelut tuotetaan, on vuokrattu hyvinvointialueelle kolmivuotisella sopimuksella vuoden 2025 loppuun saakka, mahdollisuudella optiovuoteen. Kolmannen sektorin palveluntuottajien omistamat kiinteistöt, jotka myyvät palveluitaan suoraan hyvinvointialueelle, eivät ole sitoutuneita kunnan sopimukseen, mutta kunta on kuitenkin takaajana osalle niistä. Kunnan kokonaisvakuudet ovat 7,8 miljoonaa euroa ja näistä kuntakonserniin kuuluville liittymille annetut vakuudet muodostavat 1,8 miljoonaa euroa ja muille 6,0 miljoonaa euroa. Yksittäiset suurimmat takausvastuut, jotka on kohdistettu vanhainkotiyhdistyksille Kruunupyssä ja Teerijärvellä, aiheuttavat merkittävän riskin. Näiden takausvastuiden yhteissumma on 4,8 miljoonaa euroa eli noin 62 % kokonaisvakuuksista, ja koska hyvinvointialue ostaa suurimman osan heidän palveluistaan on tulevaisuuden kehitys siten osittain heidän oman kontrollinsa ulkopuolella. Muut takausvastuut eivät aiheuta samanlaisia riskejä.

Kunnan omistamien kiinteistöjen tuleva hallinta aiheuttaa täten tiettyjä riskitekijöitä kunnalle samalla kun on otettava kantaa siihen, tulisiko kiinteistöjen jatkossakin olla kuntakonsernin omistuksessa. Kuntalain 126 §:n mukaisen yhtiöittämisvelvollisuuden mukaan kunta on veloitettu siirtämään kilpailutilanteessa markkinoilla suoritettavat tehtävät osakeyhtiölle, osuuskunnalle, yhdistykselle tai säätiölle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tällä hetkellä kunnan omistamat kiinteistöt, jotka on vuokrattu hyvinvointialueelle (tai muulle taholle, joka ei hoida kuntalain mukaisia tehtäviä), on siirrettävä kunnalliselle yhtiölle jatkuvaa vuokrausta varten tai kokonaan luovutettava pois kuntakonsernin omistuksesta.

Kunnan muissa kiinteistöissä on riskejä omaisuusvahinkojen osalta, kuten tulipalo- ja vesivahingot. Vakuutuksia on, jotka kattavat tällaisia vahinkoja. Lisäksi myös kiinteistöyhtiöiden kiinteistöjä voi kuormittaa merkittävät remonttivelat. Kunnan omien kiinteistöjen osalta on jonkin verran remonttivelkaa. Kunta voisi yleisesti ottaen parantaa kiinteistöjen säännöllistä kunnossapitoa sekä järjestelmällisyyttä että dokumentointia.

Kuntakonsernin tytäryhtiöiden tulisi varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin suunnittelemalla toimintansa etukäteen valmiussuunnitelmassa. Vastuu valmiussuunnitelman ja pelastussuunnitelman laatimisesta tulisi myös ottaa huomioon tytäryhtiöiden mahdollisissa alihankintasopimuksissa ja ostettavien palvelujen sopimuksissa. Häiriöt sähkö-, vesi- ja viemärihuollossa, jotka voivat johtaa tulonmenetyksiin tai jopa korvausvaatimukseen asiakkailta, ovat riskitekijöitä. Vesihuoltolaitoksilla on vastuuvakuutukset tätä tarkoitusta varten.

Vuodenvaihteessa kunta oli osallisena kahdessa meneillään olevassa oikeusriidassa.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan viimeksi päivitetystä hallintosäännön 102 §:ssä säädetään, että kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Saman pykälän mukaan liike- ja riskienhallintajaosto hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat ja valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksenmukaisesti ja tuloksellisesti sekä valmistelee kunnanhallituksen ja valtuuston käsiteltäväksi toimintakertomuksen tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Pykälissä 103 ja 104 mainitaan, että lautakunnat, johtokunnat, viranhaltijat ja johtajat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä toimeenpanon ja tuloksellisuuden valvonnasta. Kunnassa seurataan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 18.5.2020.

Hallintosäännön pykälän 31 kohdan 10 mukaan liike- ja riskienhallintajaosto valmistelee kunnanhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion. Konserniohjeen 14 luvun mukaan yhtiön hallitus huolehtii siitä, että yhtiössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja että yhtiössä seurataan valvonnan toimivuutta. Yhtiön hallituksen tulee säännöllisesti arvioida yhtiön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta. Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan, ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Kokonaisvastuu yhtiön riskienhallinnasta kuuluu hallitukselle. Sisäinen tarkastus ja tilintarkastaja arvioivat niitä prosesseja, joilla organisaatioissa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja, että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Kukin sektori suorittaa säännöllisesti erilaisia kontroleja, kuten taloudellisia tarkastuksia, juridisia tarkastuksia ja erilaisia arviointeja. Kaksi erillistä henkilöä tarkastaa ja hyväksyy laskut, ja tarkastus tehdään aina yksiköissä, jossa toimitetun tuotteen tarkistus on tehty, jonka jälkeen esihenkilö hyväksyy tapahtuman. Kunnanhallituksen 16.1.2023 § 14 vahvistamissa talousarvion 2023 täytäntöönpano-ohjeissa lautakunnat velvoitettiin käymään läpi listan henkilöistä, jotka tarkastavat ja hyväksyvät laskuja, ja ilmoittavan ensi tilassa talousosastolle mahdollisista muutoksista. Lautakunnat ovat tämän jälkeen vahvistaneet luettelot henkilöistä, joilla on oikeus tarkastaa ja hyväksyä laskut. Liike- ja riskienhallintajaosto tutustui ja hyväksyi luettelot kokouksessaan 20.2.2023 § 16 ja tämän jälkeen kunnanhallitus hyväksyi ne kokouksessaan 27.2.2023 § 53.

Viranhaltijat toteuttavat talousarvion ja toteutuman jatkuvaa seuranta ja raportoivat säännöllisesti etukäteen tehdyn aikataulun mukaisesti kunnanhallitukselle, jolla on kokonaisvastuu. Kunnanhallituksen pyynnöstä raportit ovat vuonna 2023 päivitetty ja lisätty yksityiskohtaisempia tietoja antaakseen selvemmän yleiskatsauksen sektoreiden budjettitoteutumiin. Tulostavastavat yksiköt jokaisella sektorilla sekä niiden vastuuhenkilöt seuraavat säännöllisesti talousarviota ja sen toteutumaa liikejärjestelmästä otettujen kirjanpitoraporttien kautta.

Kalliimpien tuotteiden ja palveluiden hankinnat tehdään aina esihenkilön kanssa neuvotellen ja hallintosäännössä määriteltyjen valtuuksien sekä hankintaohjeistuksen mukaisesti. Sopimusperusteisiä hankintoja on valvottava, jotta tehtyjä sopimuksia noudatetaan, mikä usein tehdään säännöllisesti. IT-hankinnat, sekä käyttökustannukset että investoinnit, tehdään aina yhteistyössä kunnan tietohallinnosta vastaavan kanssa. IT-käyttökustannuksille on oma kustannuspaikka omalla budjetilla, joka lopulta nollataan sisäisen kustannusajon kautta muiden kustannuspaikkojen suhteen niiden budjettiin nähden. Kunnan tietojärjestelmät, niiden toiminnot ja suojaukset, hoidetaan muutoin tietohallinnosta vastaavan toimesta.

Teknisellä ja ympäristösektorilla tehdään säännöllisesti budjettiseurantoja investointiprojekteissa projektivastaavalle tai rakennuskomitealle, jos sellainen on nimetty. Kuukausittain järjestetään työpaikkakokouksia teknisen ja ympäristösektorin edustajien kesken, kyseiselle yksikölle, jossa projekti toteutetaan, sekä rakennusyritysten kanssa työn edistymisen seuraamiseksi ja tarkastamiseksi. Edellä mainituista seurannoista huolimatta tämän vuoden talousarvio Solrosenin päiväkodin korjauksessa ei pitänyt, mikä osoittaa, että sisäisten prosessien kehittämistarvetta ja toteutusta on edelleen.

Esityslistojen ja pöytäkirjojen laatimiseksi käytetään Tweb-järjestelmää. Pöytäkirjat ovat luettavissa kunnan verkkosivustolla niiden tarkastuksen jälkeen, joka toteutetaan sähköisesti vuodesta 2022 alkaen. Lautakuntien pöytäkirjat toimitetaan aina kunnanhallitukselle. Kunnanhallitus ja kukin lautakunta koostuu pääosin valtuutetuista, siten että puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä tarpeellinen määrä jäseniä ovat valtuutettuja. Jokaisessa lautakunnassa on myös oltava vähintään

yksi kunnanhallituksen edustaja. Kunnanhallituksen jaostoissa vähintään puolet jäsenmäärästä on kunnanhallituksen jäseniä ja lautakunnan alaisessa jaostossa puheenjohtaja on lautakunnan jäsen. Tällä tavalla varmistetaan sisäinen tiedonkulku ja päätösten valvonta. Myös tarkastuslautakunnan jäsenille toimitetaan kunnanhallituksen ja lautakuntien pöytäkirjat. Kunnan johtoryhmä pitää säännöllisesti kokouksia, jossa keskustellaan ja tehdään päätöksiä ajankohtaisissa ja yhteisissä asioissa. Virkamiespäätökset, jotka tehdään myös Twebissä, saatetaan tiedoksi useamman kerran vuodessa kunnanhallitukselle tai sille lautakunnalle, jonka alaisuuteen viranhaltija kuuluu.

Kuluneen tilikauden aikana ei ole huomattu suurempia puutteita sisäisessä valvonnassa, mutta on silti äärimmäisen tärkeää, että sisäistä valvontaa jatkuvasti arvioidaan ja kehitetään, jotta se on mukautettu kunnan ajankohtaiseen toimintaan.

Muut ei-taloudelliset asiat

Ei-taloudelliset asiat seurataan pääasiassa hyvän sisäisen valvonnan, hyvän johtajuuden ja hyvän hallinnon kautta joka tasolla. Kirjanpitolain muuttamisesta annetun lain 3a luvun 2 §:n 4 kohdan mukaan ei-taloudellisessa raportissa on oltava ainakin tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta. Kunnanvaltuusto hyväksyi 18.5.2020 valvontaohjeet sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle, jotka torjuvat ja ehkäisevät väärinkäyttöä samalla kun se ohjeistaa väärinkäytön käsittelyssä. Väärinkäytöllä tarkoitetaan tahallista epäeettistä ja/tai laitonta toimintaa, jolla pyritään henkilökohtaiseen tai yhteisölliseen hyötyyn. 1.4.2023 astui voimaan laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta, ilmoittajansuojelulaki. Lain tarkoituksena on, että organisaatiot antavat työntekijöilleen mahdollisuuden ilmoittaa epäilyksistä erilaisista epäkohdista ja väärinkäytöksistä organisaation toiminnassa sisäisen ilmoituskanavan kautta, jossa henkilön suoja säilyy ilmoituksesta huolimatta. Korruption ja lahjonnan torjumiseksi sekä tämänhetkisen lainsäädännön vaatimusten täyttämiseksi kunta avasi sisäisen ilmoituskanavan, joka on saatavilla kunnan verkkosivustolla. Samalla laadittiin periaatteet siitä, miten saapuva tieto käsitellään ja millaiset menettelytavat ovat sen tutkimisessa ja toimenpiteissä. Tässä kappaleessa mainittuja ongelmia ei onneksi ole ilmennyt kunnassa tänä vuonna.

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet perustuvat kunnan hallintosäätöön. Sieltä löytyy mm. suuntaviivat luottamushenkilöiden palkkioiden ja matkojen käsittelyyn. Henkilöstön osalta matkakorvaukset noudattavat kunnallisia työehtosopimuksia.

Kuntalain (410/2015) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Sidonnaisuusilmoituksia koskevan sääntelyn tarkoituksena on kunnan päätöksenteon avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistäminen. Sidonnaisuuksilla tarkoitetaan suhteita, jotka voivat vaikuttaa päätöksentekoon. Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä luottamushenkilön tai viranhaltijan johtotehtävistä sekä luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä merkittävästä varallisuudesta ja muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävän hoitamisessa. Sidonnaisuusilmoituksia koskevan sääntelylain piiriin kuuluvat henkilöt ovat raportoineet tarkastuslautakunnalle sidonnaisuuksistaan. Tarkastuslautakunta on julkaissut hyväksymänsä sidonnaisuudet kunnan verkkosivustolla.

Ympäristönäkökohdat

Kunnalla on elävä suunnitelma ilmastostrategian toteuttamiseksi, joka pohjautuu Pietarsaarensuodun ilmastostrategiaan 2021–2030, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 25.10.2021. Kunnan suunnitelman tarkoituksena on konkretisoida ja asettaa omat ilmastotoimenpiteisiin liittyvät tavoitteet, jotka ovat linjassa alueellisten tavoitteiden kanssa, mutta voivat samalla ulottua niitä pidemmälle. Suunnitelma päivitetään vuosittain ja siinä, joka koskee vuotta 2023 ja joka hyväksyttiin kunnanhallituksessa 16.1.2023 § 11, esitettiin sekä lyhyen että pitkän aikavälin ilmastotavoitteet. Suunnitelma ja vahvistetut tavoitteet ovat kaikkien sektoreiden toiminnassa ja muodostavat tärkeän osan jatkuvasta toiminnasta. Tavoitteiden arviointi vuodelle 2023 osoittaa positiivisen tuloksen, koska suuri osa asetetuista tavoitteista saavutettiin.

Sivistystoimessa on työskennelty aktiivisesti erilaisten ympäristönäkökohtien toteuttamiseksi päivittäisessä pedagogiikassa. Kunta haluaa erityisesti korostaa, että kaikki Kruunupyyn koulut ovat nykyään Vihreä lippu -sertifikoituja, mikä tarkoittaa, että niissä noudatetaan ohjelmaa kestävän kehityksen edistämiseksi, jossa lapset ja nuoret osallistuvat aktiivisesti ja yhdessä käsittelevät ympäristökysymyksiä pitkäjänteisellä ja tuloksellisella tavalla. Lisäksi perusopetuksessa ja lukiossa työskennellään kestävän kehityksen osaamisen parissa alueellisen hankkeen ”Vihreä polku” ja ”Vihreä matka” mukaisesti. Vuoden 2023 alussa kunnan kouluissa otettiin käyttöön ResQ-palvelu. Palvelun tarkoituksena on vähentää koulujen hävikkiä myymällä ylijääneitä annoksia halvalla kunnan asukkaille, jotka palvelun avulla saavat tietoa saatavuudesta ja maksavat noutamistaan annoksista. Viimeisimpänä muttei vähäisimpänä ulkopedagogiikan opetussuunnitelma hyväksyttiin, ja se otettiin käyttöön kunnassa.

Teknisellä osastolla työskennellään jatkuvasti monilla eri tasoilla kestävyiden ja ympäristönäkökohtien ollessa keskiössä. Vuoden aikana on jatkettu valaistuksen vaihtamista LED-valaisimiin ympäri kuntaa. Mm. tievalaistus Kolamissa ja Hästbackassa on päivitetty LEDiin ja samoin valaistus Sandbackan hoitokeskuksessa, Solrosenin päiväkodissa ja Kruunupyyn urheiluhallissa. Kruunupyyn urheiluhallissa sisävalaistuksen päivittäminen LED-valoihin vähensi energiankulutusta 13 050 watista 4 095 wattiin.

Kuluneen vuoden aikana paperinkulutusta on edelleen vähennetty kunnan hallinnollisessa toiminnassa. Muun muassa Lupapiste-palvelu on otettu käyttöön, mikä on johtanut siihen, että suurin osa rakennusluvista käsitellään nykyisin sähköisesti, ja digitaalisen työaikaseurantajärjestelmän käyttöönotto on korvannut aiemmat paperiset seurantalistat.

Kunta on myös eri tavoin pyrkinyt edistämään ympäristötietoisuutta ja kestävyttä. Esimerkiksi Pirteästi pyöräillen -hankkeen kautta kunnan asukkaille on lainattu sähköpyöriä. Hanke voidaan katsoa onnistuneeksi, sillä hanke johti 220 lainaukseen ja lainausta kohden pyöräilyjen kilometrien määrä oli 45,7. Kunnan henkilöstölle tarjotaan vuoden 2023 alusta lähtien pyöräetua, jonka noin 5 % henkilöstöstä on valinnut hyödyntää. Lisäksi vuoden aikana on järjestetty erilaisia kestäväan kehitykseen liittyviä tapahtumia ja ensimmäistä kertaa kunta on myös jakanut vuoden kestäväan kehityksen -palkinnon yritykselle, joka edistää kestäväan kehitystä ja ympäristötietoisuutta toiminnassaan.

On myös syytä mainita jatkuva vieraslajien torjunta biologisen monimuotoisuuden edistämiseksi, joka on toteutettu PIA-hankkeen puitteissa. Yhteensä vieraslajeja, pääasiassa jättibalsamia ja kurturuusua, on torjuttu alueilla, jotka muodostavat yhteensä 142 375 m² kokoisen alueen. Vuoden torjuntakustannukset olivat 7 309 euroa ja tulot eli avustukset olivat 3 629 euroa, mikä johti siihen, että kunnan nettokustannus oli 3 680 euroa.

Pitkäaikaisista hankkeista ja niiden toteutuksesta voidaan mainita myös ylikunnallinen pyörätie Kokkola-Kruunupyy-Edsevö sekä aurinkopaneelien asentaminen kunnan kiinteistöihin. Mainitulle reitille on laadittu kävely- ja pyörätieverkon yleissuunnitelma, joka on käsitelty kunnanhallituksessa kuluneen vuoden aikana. Aurinkopaneelien osalta vuodesta 2023 lähtien on varattu vuosittain 25 000 euroa aurinkopaneelien asentamiseen kunnan kiinteistöihin, ja ensimmäinen projekti on aloitettu kuluneen vuoden aikana Ådalenin koululla.

Myös tuulivoimaan ja aurinkovoimaloihin liittyvät asiat ovat edistyneet. Kuluneen vuoden aikana osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskien Kvarnbackenin tuulivoimaa Småböndersissä on asetettu nähtäville ja tuulivoiman suunnittelu Jolkan alueella Alavetelissä jatkuu. Aurinkovoimaloiden osalta käydään aktiivista keskustelua useista eri hankkeista kunnassa, mutta myös konkreettisia tapahtumia on tapahtunut, kuten Farmsolille myönnetty poikkeuslupa 3 hehtaarin alueelle Teerijärvellä sekä aurinkopuiston suunnittelu Kvarnbackenin tuulivoimapuiston yhteyteen.

Niin kutsutun Meiker-kiinteistön, joka aiemmin myytiin Fastighets Ab Kronoby Bostäderille, todettiin tarvitsevan maaperän puhdistuksen, kun kuluneen vuoden aikana paljastui, että siellä oli saastunutta maata. Poiskuljetettujen maa-ainesten määrä oli 120 tonnia ja puhdistuksen kustannukset, jotka tehtiin kunnan kustannuksella, olivat 9 355 euroa.

Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden tulos osoittaa Kruunupyyn kunnan osalta ylijäämää 3 395 060,26 euroa. Taseen 1.1.2023 kohdassa edellisten kausien ylijäämä/alijäämä on kertynyt ylijäämää 12 616 474,41 euroa ja ylijäämää per 31.12.2023 on 15 825 094,00 euroa. Kun vuoden 2023 tulos on huomioitu, nousee kumulatiivinen ylijäämä 19 220 154,26 euroon.

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden tulos kirjataan tilikauden ylijäämään/alijäämään taseen kohdassa Oma pääoma.

VISIO 1: OIKEAA LÄHIPALVELUA				
	Ei täytetty	Aloitettu	Osittain täytetty	Täysin täytetty
Varhaiskasvatus ja esikoulu on maan parhaimpia ja luo vakaan perustan lapsen elämälle tuoreimpien tutkimusten pohjalta				
Vahvat yksiköt varhaiskasvatuksessa sitoutuneella henkilöstöllä, jotka tarjoavat vuorohoitoa ruotsiksi ja suomeksi, ja niiden täydennyksenä on pienemmät yksiköt kylissä.				✓
Teerijärven ja Kruunupyön varhaiskasvatuksen yksiköt keskitetään entisestään, jotta keskusta-alueetta kohden ei ole enempää kuin kaksi suurempaa yksikköä.	✓			
Esikoulu järjestetään läheisessä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa, ja pedagogista toimintatapaa kehitetään.				✓
Luonto on lähellä ja ulkopedagogiikka on työväline kaikessa varhaiskasvatuksessa, mutta myös erityisissä ulkoiluyksiköissä.			✓	
Vahvat koulut, sitoutuneet opettajat ja korkeatasoinen opetus houkuttaa oppilaita myös muualta				
Oppilaat ja opettajat voivat hyvin moderneissa, hyvin hoidetuissa ja turvallisissa kouluissa.			✓	
Tarjoamme ulkopedagogiikkaa koko perusopetuksessa.				✓
Kunnassa on kielikylpy-yksikkö ja/tai suomenkielinen koulu.		✓		
Yhteistyötä kunnan kaikkien kuudesluokkalaisten välillä vahvistetaan, jotta siirto yläasteelle on helpompaa.				✓
Lukio houkuttaa vähintään 50 % kustakin vuosiluokasta ja vähintään 20 % vuosiluokan oppilaita tulee muualta			✓	
Lähipalvelut säilyvät myös sosiaalihuollossa, terveyden- ja sairaanhoidossa				
Työskentelemme sen eteen, että ikäihmisten asuntolat, äitiys- ja lastenneuvolat sekä terveysasemat ovat itsestään selvä osa hoitotarjontaa myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeenkkin.				✓
Työskentelemme sen eteen, että hoitoketjut ja valinnanvapaus yli maakuntarajojen on itsestään selvyyttä jatkossakin.				✓
Kunnan lähipalveluja täydentävät hyvinvointialueen palvelut sekä yksityiset toimijat ja kolmas sektori				
Työskentelemme sen eteen, että kunnanosien keskus- ja ravintolan muodossa.				✓
Työskentelemme sen eteen, että oppilashuolto kehittyy ja on lähellä oppilaita.			✓	
Työskentelemme sen eteen, että palo- ja pelastustoimi on jatkossakin lähellä kuntalaisia.				✓

VISIO 2: ELÄVÄ MAASEUTU, JOSSA YRITYKSET KUKOISTAVAT

	Ei täytetty	Aloitettu	Osittain täytetty	Täysin täytetty
Sekä nykyisillä että uusilla yrityksillä on hyvät toimintamahdollisuudet				
Käymme aktiivista vuoropuhelua yritystemme kanssa.				✓
Teollisuustonttitarjonta on riittävä kaikissa kunnanosissa.				✓
Työpaikkojen omavaraisuus on 80 % ja työttömyys on alle 4,0 %.		✓		
Ensimmäiset yritykset ovat aloittaneet toimintansa Lentokenttien pohjoispuolella sekä Kruunuportissa.		✓		
Vähintään 15 uutta yritystä vuosittain.				✓
Kauniit asuntoalueet houkuttavat uudisrakentajia				
Kaavoitus on aina askeleen edellä – ostamme lisää maata ja suunnittelemme uusia, houkuttelevia alueita hyvissä ajoin ja luomme myös mahdollisuuksia asuinalueiden ulkopuoliseen asumiseen.				✓
Meillä on joustavat ja selkeät rakennuslupaprosessit ja myönnämme vähintään 100 rakennuslupaa vuosittain.				✓
Meillä on hyvä valikoima asuintontteja ja autamme muuttajia asunnon löytämisessä ja käytännön järjestelyissä.			✓	
Meillä on hyvä kuituverkko ja muut yhteydet, ja täältä on helppo tehdä etätöitä.				✓
Vuokra-asuntoja laatu-tietoiselle asiakkaalle				
Modernit, hyvin hoidetut ja laadukkaat vuokra-asunnot tarjoavat laadukasta asumista niin kuntalaisille kuin tänne muuttaville.			✓	
Peruseinkeinot ovat Kruunupyyn luonnollisia voimavaroja				
Olemme jatkossakin Pohjanmaan suurimpia maatalouskuntia.				✓
Meillä on joustavat ja selkeät ympäristölupaprosessit ja muutoinkin hyvä ympäristöhallinto.				✓
Luonto on meille tärkeä resurssi				
Tuemme hyvien patikointipolkujen kehittämistä ja kunnossapittoa, jotka houkuttavat ihmisiä.				✓
Matkailu ja luontomatkailu kehittyvät ja ulkopaikkakuntalaiset löytävät Kruunupyyn.			✓	

VISIO 3: MISSÄ TIET KOHTAAVAT				
	Ei täytetty	Aloitettu	Osittain täytetty	Täysin täytetty
Lentoasema on tärkeä resurssi, joka mahdollistaa myynnin, viennin ja työssäkäynnin				
Työskentelemme sen eteen, että reittilentoja on moneen kohteeseen, on yhä enemmän lomalentoja ja matkustajamääriä, joiden ansiosta lentoaseman kehitys jatkuu.			✓	
Maantiiliikenteen yhteydet mahdollistavat nopean työmatkaliikkumisen				
Työskentelemme sen eteen, että valtatie 8 varustetaan ohituskaistoilla.		✓		
Työskentelemme sen eteen, että vaaralliset risteykset Hopsalassa, Murikassa ja Viiperissä vihdoin parannetaan.		✓		
Työskentelemme sen eteen, että kantatie 63:n tielinjaus kruunupyssä vihdoin muutetaan.		✓		
Työskentelemme sen eteen, että tiekunnossapitoa tehostetaan, jotta tiet ovat turvallisimpia sekä kesällä että talvella.			✓	
Työskentelemme sen eteen, että joukkoliikennettä ja kimpakyytejä kehitetään.		✓		
Edustava vaikutelma kutsuu vierailulle ja kuntaan muuttoon				
Työskentelemme sen eteen, että kolme kuntakeskustamme antavat kuntalaisille ja ohikulkijoille houkuttelevan ja kauniin vaikutelman.		✓		
Hoidamme omat viher- ja ulkoalueet.		✓		

VISIO 4: ELÄMÄNLAATU JA AKTIIVISET IHMISET

	Ei täytetty	Aloitettu	Osittain täytetty	Täysin täytetty
Kruunupyö on yhtenäinen kunta, jossa puhalletaan yhteen hiileen				
Kansalaisyhteisöjä järjestetään säännöllisin välein erilaisista teemoista, keskuksellemme ja tiedotamme ajankohtaisista asioista.				✓
Kunnan verkkosivustolla julkaistaan jatkuvasti kyselyitä ja kysymyksiä ajankohtaisista asioista, jotta kunnalla asukkaiden mielipiteitä.				✓
Niin nuoret kuin vanhemmat voivat hyvin ja Kruunupyö on Suomen aktiivisimpia kuntia				
Päivitämme hyvinvointistrategian kerran valtuustokaudessa ja seuraamme asetettuja tavoitteita vuosittain.				✓
Uudisrakentamisessa tai peruskorjauksessa panostamme 20 000 tai vähintään 1 % kustannuksista taiteeseen.			✓	
Järjestötoiminta ja talkoohenki on vahvaa, ja tarjotaan monipuolisia vapaa-ajan vieton mahdollisuuksia				
Panostamme vuosittain vähintään 150 euroa/asukas elämänlaadun kohottamiseen (kulttuuri, vapaa-aika, urheilu, kirjasto, kansalaisopisto).				✓
Kolmannelle sektorille tarjotaan mahdollisuuksia järjestää täydentäviä palveluja edulliseen hintaan kunnan kiinteistöissä.				✓
Kansalaisopisto ja Kruunupyön kansanopisto luovat yhdessä mielekästä vapaa-ajan tekemistä				
Tarjoamme kursseja 6500 tunnin edestä vuosittain ympäri kuntaa ja ne kiinnostavat sekä nuoria että vanhoja.			✓	
Kirjasto toimii kansalaisten käyttämänä olohuoneena				
Omatoimiaukiolot lisäävät kirjaston käyttömahdollisuuksia.			✓	

VISIO 5: MAASEUTUKUNTA, JOKA KÄÄNSI TRENDIN

	Ei täytetty	Aloitettu	Osittain täytetty	Täysin täytetty
Kunnan talous on vahva ja tasapainoinen				
Tulos jää plussalle ja voimme hoitaa käyttökustannukset ilman lainoja.				✓
Meillä on kilpailukyinen veropoliittikka.				✓
Kunnan asukkaat viihtyvät ja heitä tulee lisää				
Haluamme lisätä asukkaiden määrää vuosittain.		✓		
Panostamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti kunnan, tonttien ja palveluiden markkinointiin.				✓
Tarjoamme yrityksillemme mahdollisuuden näkyvyyteen valtaiteita pitkin.			✓	
Kaksikielisyys on itsestäänselvyys ja palvelua saa useammalla kielellä				
Palvelun laatua seurataan säännöllisesti.				✓
Myönteinen työilmapiiri ja hyvinvoiva henkilöstö, joka viihtyy ja kehitty työssään, on meille tärkeää				
Sairauspoissaoloja mitataan vuosittain ja ne jäävät alle 12 päivään vuodessa.			✓	
Panostamme terveydenhuoltoon ja hyvinvointiin ja tarjoamme henkilöstölle liikunta- ja kulttuurisetelaitä.				✓
Henkilöstön hyvinvointia mitataan säännöllisesti jokavuotisella kyselyllä, jota analysoidaan ja seurataan.				✓
Kunnan omistajapolitiikka on avointa ja selkeää				
Vahvistamme omistajuuttamme entisestään.		✓		
Luovumme kiinteistöistä, jotka eivät liity ydintoimintaamme.				✓

VISIO 6: ILMASTOTIETOISIA MAASEUDULLA

	Ei täytetty	Aloitettu	Osittain täytetty	Täysin täytetty
Kiinteistöimme ja infrastruktuurimme on oltava ilmastotietoisia				
Arvioimme hiilijalanjäljen kun rakennamme uutta tai peruskorjaamme.			✓	
Uusimme niin katuvalaistuksen kuin sisävalaistuksen LEDiin.			✓	
Henkilöstön tulee voida käyttää omia sähköautojaan ja rakennamme sähköautojen latausinfrastruktuuriamme.			✓	
Tarjoamme pyöriä henkilöstön työkäyttöön suurimmissa yksiköissämme ja tarjoamme henkilöstölle helpompia mahdollisuuksia ostaa omia pyöriä.			✓	
Meillä on korkea omavaraisuusaste, ylläpidämme valmiuttamme ja turvaamme infrastruktuurin toimintaturvallisuuden.				✓
Kestävät valinnat ja tiedotus ovat itsestäänselvyys				
Tarjoamme ravitsevaa ja laadukasta ruokaa, joka on kestävästi tuotettua ja kuljetettua, ja haluamme vähentää hävikkiä.				✓
Järjestämme vuosittain tapahtumia tai kampanjoita esim. Kestävän kehityksen viikon aikana.				✓
Edistämme siirtymistä vihreisiin energiamuotoihin, esimerkiksi tuulivoimalaan, aurinkoenergiaan ja biokaasuun.		✓		
Työskentelemme biologisen monimuotoisuuden eteen ja torjumme joka kesä haitallisia vieraskasvilajeja. Torjumme myös vieraseläinlajeja.				✓
Annamme vuosittain avustuksia järvien kunnostuksiin tai muihin tärkeisiin ympäristöhankkeisiin.			✓	
Keveyen liikenteen väylät johtavat lisääntyneeseen pyöräily- ja kävelyliikenteeseen				
Työskentelemme sen eteen, että Murikkaan rakennetaan alikäytävä kevyelle liikenteelle ja että pyörätie jatkuu Backändantietä pitkin.			✓	
Työskentelemme sen eteen, että keveyen liikenteen väylä rakennetaan Teerjärven keskustasta Nabbaan.	✓			
Työskentelemme sen eteen, että keveyen liikenteen väylä rakennetaan Kruunupyyn keskustasta Hopsalaan.			✓	
Työskentelemme naapurikuntiemme kanssa yhdessä sen eteen, että keveyen liikenteen väylä rakennetaan valtatie 8 ja valtatie 13 pitkin.			✓	

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Vuoden 2023 tulos on parempi kuin mitä talousarviossa edellytettiin ja osoittaa ylijäämää 3 395 060,26 euroa. Kunta oli budjetoitunut 1 966 235,35 euroa ylijäämää.

Käyttötalouden nettotalousarviosta käytettiin 102,52 % (vastaava luku vuonna 2022 oli 98,70 %) ja ylitettiin 429 579,56 eurolla. Käyttötuloja kertyi 117,72 % ja käyttömenoista käytettiin 105,67 %. Valtionosuuksia kertyi 571 093,00 euroa budjetoitua enemmän ja verotuloja kertyi 1 107 871,88 euroa enemmän kuin mitä talousarviossa edellytettiin.

Kunnan taseessa per 31.12.2023 kertynyt ylijäämä, sisältäen tilinpäätösvuoden positiivinen tulos, on 19 220 154 euroa tai 3 019 euroa asukasta kohden. Edellisessä vuodenvaihteessa kertynyt ylijäämä oli 2 472 euroa asukasta kohden. Vuoden 2023 lopussa kunnan lainakanta oli 2 824 euroa asukasta kohden. Edellisen vuodenvaihteen lainakanta oli 3 446 euroa asukasta kohden.

TULOSLASKELMA (ULKOINEN) JA TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toimintatulot	3 297 222,17	2 817 443,48
Myyntitulot	259 411,20	200 958,92
Maksutulot	374 388,91	549 235,25
Tuet ja avustukset	490 991,85	687 727,55
Muut toimintatulot	2 172 430,21	1 379 521,76
Valmistus omaan käyttöön	0,00	2 233,72
Toimintamenot	-20 775 518,38	-44 457 372,05
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-9 422 411,68	-8 710 694,83
Palkkasivukulut		
Eläkekulut	-1 983 146,29	-2 117 608,91
Muut palkkasivukulut	-196 382,95	-126 458,16
Palvelujen ostot	-6 334 372,69	-30 907 711,60
Materiaalit, tarvikkeet ja tavarat	-1 439 539,37	-1 325 285,41
Avustukset	-1 051 020,22	-908 270,27
Muut toimintamenot	-348 645,18	-361 342,87
Toimintakate	-17 478 296,21	-41 637 694,85
Verotulot	15 644 871,88	27 015 896,08
Valtionosuudet	6 673 345,00	19 539 308,00
Rahoitustulot ja -menot	56 727,55	-160 276,22
Korkotulot	25 960,43	239,15
Muut rahoitustulot	235 120,03	32 590,91
Korkomenot	-203 730,91	-190 702,23
Muut rahoitusmenot	-622,00	-2 404,05
Vuosikate	4 896 648,22	4 757 233,01
Poistot ja arvonalentumiset	-1 501 587,96	-1 548 613,42
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 501 587,96	-1 548 613,42
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Satunnaiset tulot	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	3 395 060,26	3 208 619,59
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	16	6
Vuosikate/Poistot, %	326	307
Vuosikate, euro/asukas	769	743
Asukasmäärä	6 366	6 403

RAHOITUSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 896 648,22	4 757 233,01
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-17 166,14	-41 698,32
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 026 329,21	-910 029,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin	52 873,01	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	22 430,00	102 496,61
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 928 455,88	3 908 002,24
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0,00	4 319 394,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-3 664 935,00	-4 305 904,00
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-425 000,00	-2 840 264,21
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut muutokset maksuvalmiuteen		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 302,48	4 526,39
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	1 306 255,19	-163 746,60
Korottomien velkojen muutos	458 456,75	-156 668,38
Rahoituksen rahavirta	-2 319 920,58	-3 142 662,80
Rahavarojen muutos	608 535,30	765 339,44
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	2 756 392,23	2 147 856,93
Rahavarat 1.1	<u>2 147 856,93</u>	<u>1 382 517,49</u>
	608 535,30	765 339,44

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta 5. vuoden aikana, 1 000 €	5 513	3 309
Investointien tulorahoitus, %	248	523
Lainanhoitokate	1,2	1,1
Kassan riittävyys, päivät	38	16
Asukasmäärä	6 366	6 403

TASE JA TUNNUSLUVUT

VASTAAVA	2023	2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	41 888 516,43	42 123 568,14
I Aineettomat hyödykkeet	514 316,21	839 414,20
1 Aineettomat oikeudet	15 588,18	22 425,96
2 Muut pitkävaikutteiset menot	498 728,03	816 988,24
II Aineelliset hyödykkeet	26 520 065,69	26 382 319,31
1 Maa- ja vesialueet	2 886 132,88	2 519 305,74
2 Rakennukset	21 103 116,86	21 719 045,62
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 459 839,87	1 565 377,49
4 Koneet ja kalusto	626 924,58	525 995,56
5 Muut aineelliset hyödykkeet	9 754,90	9 754,90
6 Ennakkomaksut ja keskener. hankkeet	434 296,60	42 840,00
III Sijoitukset	14 854 134,53	14 901 834,63
1 Osakkeet ja osuudet	14 588 764,21	14 636 464,31
4 Muut saatavat	265 370,32	265 370,32
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	32 423,27	34 826,50
2 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	32 423,27	34 826,50
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 342 782,38	4 040 502,27
II Saatavat	586 390,15	1 892 645,34
Lyhytaikaiset saatavat	586 390,15	1 892 645,34
1 Myyntisaatavat	187 924,44	195 991,60
2 Lainasaatavat	15 000,00	15 000,00
3 Muut saatavat	268 034,01	299 926,77
4 Siirtosaatavat	115 431,70	1 381 726,97
IV Rahat ja pankkisaatavat	2 756 392,23	2 147 856,93
VASTAAVA YHTEENSÄ	45 263 722,08	46 198 896,91

TASE JA TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAT	2023	2022
A OMA PÄÄOMA	23 859 641,76	21 155 352,21
I Peruspääoma	4 116 605,72	4 807 376,43
II Arvonkorotusrahasto	522 881,78	522 881,78
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	15 825 094,00	12 616 474,41
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 395 060,26	3 208 619,59
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	60 094,88	57 195,63
2 Lahjoitusrahastojen pääomat	60 094,88	57 195,63
E VIERAS PÄÄOMA	21 343 985,43	24 986 349,07
I Pitkäaikainen	14 310 960,50	17 975 895,50
2 Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	14 310 960,50	17 975 895,50
3 Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
6 Ostovelat	0,00	0,00
II Lyhytaikainen	7 033 024,93	7 010 453,57
1 Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
2 Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	3 664 935,00	4 089 935,00
3 Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
6 Ostovelat	1 838 207,28	1 426 610,75
7 Muut velat	202 784,06	277 656,87
8 Siirtovelat	1 327 098,59	1 216 250,95
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 263 722,08	46 198 896,91

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	53	46
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	83	51
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	19 220	15 825
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 019	2 472
Lainakanta 31.12, 1 000 €	17 976	22 066
Laina 31.12, €/asukas	2 824	3 446
Lainat ja vastuut 31.12, 1 000 €	18 027	22 132
Lainat ja vastuut 31.12, €/asukas	2 832	3 457
Lainasaamiset 31.12, 1 000 €	15	15
Asukasmäärä	6 366	6 403

KOOSTE KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Kuntalain 13 luvun 114 §:ssä säädetään siitä, milloin kunta on velvollinen laatimaan täydellisen konsernitilinpäätöksen, joka taseen lisäksi käsittää myös tuloslaskelman ja rahoituslaskelman.

Kuntakonserni vuonna 2022

Kunta

	Konsernin omistusosuus	Kunnan omistusosuus
Tytäryhteisöt:		
Kruunupyyn Sähkölaitos Oy	100,00	100,00
Kronoby Vatten och Avlopp Ab	100,00	100,00
Fastighets Ab Kronoby Bostäder	100,00	100,00
Fastighets Ab Heimsjöleden	100,00	100,00
Ab Terjärv Vatten och Avlopp	92,5	92,5
Kuntayhtymät:		
Kvarnen kuntayhtymä	57,14	57,14
Optima kuntayhtymä	9,83	9,83
Pohjanmaan liitto	3,34	3,34
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	2,59	2,59
Keski-Pohjanmaan liitto	0,37	0,37
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	0,31	0,31
Omistusyhteisöt:		
Fastighets Ab Sparbankshuset	49,80	49,80
Kronoby Energiandelslag	44,00	44,00
Ab Kronoby Konstis Oy	27,64	22,84

KONSERNIKUVA 31.12.2023

KRUUNUPYYN KUNTA

Tytäryhteisöt

Kruunupyy Sähkölaitos Oy
100%

Kronoby Vatten och Avlopp Ab
100%

Fastighets Ab Kronoby Bostäder Ab
100%

Fastighets Ab Heimsjöleden
100%

Ab Terjärv Vatten och Avlopp
92,5%

Omistusyhteisöt

Fastighets Ab Sparbankshuset
49,80%

Kronoby Energiandelslag
44,00%

Ab Kronoby Konstis Oy
22,84%

Kuntayhtymät

Kvarnen kuntayhtymä
57,14%

Optima kuntayhtymä
9,83%

Pohjanmaan Liitto
3,34%

Svenska Österbottens Förbund för
Utbildning och Kultur
2,59%

Keski-Pohjanmaan Liitto
0,37%

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä
0,31%

Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernihallinto muodostaa tärkeän osan koko kunnan konsernin toiminnasta. Konsernijohton tehtävät ja valtuudet on määritelty kunnanvaltuuston toimesta kunnan hallintosäännössä, ja lisäksi työskentelyyn konsernijohton kanssa annetaan suuntaviivat voimassa olevien konsernidirektiivien ja omistajajohtamisen periaatteiden mukaisesti. Kunnanvaltuustolla, kunnanhallituksella, liike- ja riskienhallintajaostolla sekä johtavilla viranhaltijoilla on keskeiset roolit konsernijohtossa ja vastaavat omistajajohtamisen toteuttamisesta ja valvonnasta. Työnjako konsernijohton viranhaltijoiden kesken vahvistettiin kunnanhallituksen toimesta 13.12.2021.

Liike- ja riskienhallintajaosto on kokoontunut yhteensä 7 kertaa vuoden 2023 aikana. Tänä aikana se on käsitellyt ja antanut lausuntoja eri asioista konsernidirektiivin mukaisesti. Yksi jaoston tehtävistä on vuosittain arvioida, kuinka omistajajohtaminen on onnistunut ottaen huomioon kuntakonsernin edun kokonaisuudessa, riskienhallinnan ja menettelytavat.

Konserniohjausta on sovellettu monilla eri tasoilla vuoden aikana. Esimerkiksi on pidetty konsernitapaamisia, joissa on ollut osallistujia sekä kunnasta että tytäryhtiöistä, ja näissä on keskusteltu konserniohjauksen puitteissa ja tällä tavalla johto on saanut paremman käsityksen yrityksistä ja niiden toiminnasta. Lisäksi vuoden aikana on käyty epävirallisia keskusteluja yritysten kanssa.

Konserniohjeen 8. kohdan mukaan yhtiön on hankittava omistajan ennakkokäsitys ohjesäännössä listatuista lukuisista kysymyksistä. Vuoden aikana jaosto on käsitellyt ja antanut lausuntoja eri asioista direktiivin mukaisesti. Näistä voidaan mainita muun muassa tutustuminen Fastighets Ab Kronoby Bostäderin 10-vuotisstrategiaan, hyväksynyt tukihakemuksen vuodelle 2023 Kiinteistö Oy Kruunupyyn Lentohallille sekä hyväksynyt Fastighets Ab Heimsjölidenin hakemuksen lainannostosta ja luottorajan käyttöönotosta. Lisäksi jaosto on tutustunut Fastighets Ab Heimsjölidenin suunnitelmiin koskien kiinteistöjä Koskiniityntiellä ja Puistotiellä, jossa vaihtoehdot ovat olleet myynti tai korjaus riippuen kiinteistöjen kunnosta. Jaostoa on myös tiedotettu ja se on antanut hyväksynnän Kruunupyyn Sähkölaitos Oy:n suunnitelluille investoinneille vuoden aikana.

Lisäksi tytäryhtiöiden tulee jättää konserniohjeen 10. kohdan mukaisesti kaksi kertaa vuodessa (per 30.4 ja 31.8) kirjallisen raportin yhteisön toiminnan ja talouden kehityksestä. Tytäryhtiöiden osavuosisraportit ja talousarviot vuodelle 2023 on käsitelty liike- ja riskienhallintajaostossa, kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa.

Vuoden 2023 aikana kunta on aloittanut kaksi suurempaa hankintaprosessia, joissa liike- ja riskienhallintajaosto on ollut aktiivisesti osallisena. Yksi hankinta koskee sähkön toimittajan valintaa ja toinen ruoka- ja puhtaanapalveluiden toimittajaa. Molemmat hankinnat saatetaan päätökseen ja uudet sopimukset allekirjoitetaan vuoden 2024 aikana.

Tällä tavalla konserniohjausta on sovellettu vuoden aikana.

KONSERNITULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toimintatuotot	15 839 168	30 958 148
Valmistus omaan käyttöön	0	2 234
Toimintakustannukset	-31 834 752	-70 134 414
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	8 455	18 715
Toimintakate	-15 987 129	-39 155 317
Verotulot	15 644 872	27 015 896
Valtionosuudet	6 673 345	19 539 308
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	34 304	9 298
Muut rahoitustuotot	208 594	455 686
Korkokulut	-277 324	-235 446
Muut rahoituskulut	-27 978	-32 988
Vuosikate	6 268 684	7 596 437
Poistot ja arvonalennukset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 673 258	-3 005 809
Arvonalennukset	-36 893	-316 442
Tilikauden tulos	3 558 533	4 274 187
Tilinpäätössiirrot	23 904	32 016
Tilikauden verot	-65 546	-73 695
Laskennalliset verot	-6 872	-7 429
Vähemmistöosuudet	-261	-309
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	3 509 758	4 224 769

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakustannukset, %	50	44
Vuosikate/Poistot, %	231	229
Vuosikate, euro/asukas	985	1186
Asukasluku	6 366	6 403

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 268 684	7 596 437
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-65 546	-73 695
Tulorahoituksen korjauserät	147 109	-143 680
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 733 443	-3 510 650
Rahoitusosuudet investointimenoihin	53 391	2 685
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	22 523	212 731
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 692 719	4 083 827
Rahoituksen rahavirta		
Antolainan muutokset		
Antolainaanamisen lisäys	0	0
Antolainaanamisen vähennys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 098	5 300 103
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 997 379	-4 673 078
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-476 778	-3 042 669
Oman pääoman muutokset	-182 735	-147 652
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutokset	-86 863	-28 734
Vaihto-omaisuuden muutos	-146 139	122 042
Saatavien muutos	1 419 435	-852 547
Korottomien velkojen muutos	566 074	-152 864
Rahoituksen kassavirta	-2 880 286	-3 475 399
Rahavarojen muutos	812 433	608 429
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	6 331 190	6 819 496
Rahavarat 1.1	5 518 757	6 211 067
	812 433	608 429

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta 5:n vuoden aikana, 1 000 €	248	553
Investointien tulorahoitus, %	241,7	216,5
Lainanhoitokate	1,5	1,6
Kassan riittävyys	59	32

KONSERNITASE JA TUNNUSLUVUT

VASTAAVA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet	47 099 053	51 451 089	Peruspääoma	26 400 653	23 309 546
Aineettomat oikeudet	521 206	973 170	Arvonkorotusrahasto	4 116 606	4 807 376
Muut pitkävaikutteiset menot	26 465	200 110	Muut omat rahastot	804 282	806 310
	494 740	773 061	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	558 446	572 812
	36 931 266	40 865 200	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	17 411 562	12 898 278
Aineelliset hyödykkeet	3 191 396	2 941 736		3 509 758	4 224 769
Maa- ja vesialueet	26 934 217	30 595 018	VÄHEMMISTÖOSUUDET	4 022	78 480
Rakennukset	5 317 652	5 390 478			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 035 317	1 192 717	VARAUKSET	0	124 649
Koneet ja kalusto	9 878	11 936	Muut varaukset	0	124 649
Muut aineelliset hyödykkeet	442 806	733 315			
Maksetut ennakot ja uudisrakennukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	249 830	324 550
	9 646 581	9 612 719			
Sijoitukset	548 814	543 285	VIERAS PÄÄOMA	30 123 440	40 114 670
Osuudet omistusyhteisöissä	8 887 721	8 877 850	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	16 750 262	23 291 557
Muut osakkuudet ja osuudet	0	3 870	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 020 610	3 996 032
Muut lainasaamiset	210 046	187 713	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 091 047	4 996 445
Muut saatavat			Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5 261 521	7 830 636
	213 498	200 705			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			VASTATTAVA YHTEENSÄ	56 777 945	63 951 893
	9 465 394	12 300 100			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	381 966	365 693	KONSERNITASEN TUNNUSLUVUT		
Vaihto-omaisuus			Omavaraisuusaste, %	47	37
	2 752 238	5 114 911	Suhteellinen velkaantumisaste, %	79	52
Saatavat	18 051	14 121	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	20 921	17 123
Pitkäaikaiset saatavat	2 734 187	5 100 791	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	3 286	2 674
Lyhytaikaiset saatavat			Konsernin lainat, €/asukas	3 274	4 418
	755 350	451 401	Konsernin lainakanta 31.12, 1 000 €	20 841	28 288
Rahoitusarvopaperit			Lainat ja vuokratavuut 31.12, 1 000 €	20 930	29 230
	5 575 840	6 368 095	Lainat ja vuokratavuut, €/asukas	3 288	4 565
Rahat ja pankkisaamiset			Konsernin lainasaatavat 31.12, 1 000 €	0	4
	56 777 945	63 951 893	Kunnan asukas määrä	6 366	6 403
VASTAAVA YHTEENSÄ					

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	4 650 591	4 460 317	0	4 460 317	5 252 153	791 836
Menot	-46 288 287	-21 509 036	-985 000	-22 494 036	-22 730 449	-236 413
Netto	-41 637 696	-17 048 719	-985 000	-18 033 719	-17 478 296	555 423

Keskusvaalilautakunta

Tehtäväalue: Vaali

Tilivelvolliset:

Keskusvaalilautakunnan jäsenet

Hallintojohtaja

Vastuuhenkilö:

Hallintojohtaja

Lautakunnan tavoite ja painopistealueet:

Vaalien tehokas toimittaminen korkealla äänestysprosentilla. Keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että vaali toimitetaan muodollisesti oikein kolmella äänestysalueella. Ennakoäänestys voidaan järjestää laitoksissa, asuntoloissa, kotiaäänestyksenä, vaalibussissa sekä kolmessa kunnallisessa ennakoäänestyspaikassa. Postiääniä otetaan vastaan Kunnantalolla. Vaalipäivän äänestys toimitetaan kolmessa äänestyspaikassa.

Toimintavuoden tavoitteet:

Tavoitteena on toimittaa eduskuntavaalit vuonna 2023 mahdollisimman korkealla äänestysprosentilla.

Toteutuneet tavoitteet:

Eduskuntavaalit toteutettiin 2023. Äänioikeutettuja oli 5536, mukaan laskettuna ulkomailla asuvat, joista 3836 henkilöä äänesti. Äänestysprosentti oli täten 69,3 %. 35,7 % äänesti ennakkoon ja 33,6 % äänesti vaalipäivänä.

Tunnusluvut:

2020

2021

2022

2023

Nettokustannukset äänestäjää ja äänioikeutettua kohden:

- eduskuntavaalit

-0,76/-0,52

- Europarlamenttivaalit

- kunnallisvaalit

-7,29/-4,87

- aluevaalit

1,81/1,02

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	13 716	11 500	0	11 500	11 878	378
Menot	-8 511	-17 000	0	-17 000	-8 978	8 022
Netto	5 205	-5 500	0	-5 500	2 899	8 399

Tarkastuslautakunta

Tilivelvolliset:

Tarkastuslautakunnan jäsenet

Tehtäväalue: Tarkastus

Lautakunnan tavoite ja painopistealueet:

Tarkastuslautakunta valmistaa valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Tarkastuslautakunnan toiminta hoidetaan kuntalain säännösten mukaan siitä, miten kunnan hallinto ja talous tarkastetaan sekä kunnan hallintosäännön mukaan.

Toimintavuoden tavoitteet: Tarkastuslautakunta arvioi arviointikertomuksessaan, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa toteutuneet vuonna 2022.	Toteutuneet tavoitteet: Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelle 2022 käsiteltiin kunnanvaltuuston kokouksessa 12.6.2023.
--	--

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Asukasmäärä	6 420	6 440	6 403	6 366
Nettokustannus €/asukas	2,44	2,32	2,37	2,27

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-15 199	-15 493	0	-15 493	-14 477	1 016
Netto	-15 199	-15 493	0	-15 493	-14 477	1 016

Kunnanhallitus**Tehtäväalue:**

Yleinen hallinto ja elinkeinoelämä
Elämänlaatujaosto
Maaseutu
Kiinteistötulot
Tasausmaksu

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet
 Kunnanjohtaja
 Hallintojohtaja
 Talous- ja henkilöstöjohtaja

Kunnanhallituksen tavoitteet ja painopistealueet:

Kunnanhallituksen toiminta jaetaan tehtäväalueisiin Yleinen hallinto ja elinkeinoelämä, Elämänlaatujaosto, Maaseutu, Kiinteistötulot ja Tasausmaksu. Kunnan toiminta-ajatus on tarjota monipuolista asumista ja yrittäjyyttä hyvässä ja terveessä ympäristössä, jossa on turvallista, terveellistä ja viihtyisää asua ja oleskella.

Kunnanvaltuusto vahvistaa toiminta-ajatuksen, keskeiset tavoitteet ja strategiat, jotka kunnanhallitus valmistelee ja toimeenpanee. Kunnanhallituksen yleinen tavoite on johtaa ja ohjata kunnan toimintaa ja hallintoa, huolehtia siitä, että palveluita tarjoavilla elimillä ja yksiköillä kunnan mahdollisuuksien mukaan tukemina on riittävästi resursseja asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, ja että ne pystyvät tarjoamaan tehokkaasti, taloudellisesti ja ilmastotietoisesti ne palvelut, joita kunnan asukkaat tarvitsevat, ottaen huomioon kunnan kaksikielisyden.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Tavoitteena on, että kunta on kasvava kaksikielinen kunta, jossa asukkaat ovat keskiössä. Kunta tukee yritysten perustamista ja työskentelee aktiivisesti palvelukehityksessä joka suuntaan. Työllisyystoiminta on keskiössä. Työ ilmastostrategian parissa jatkuu. Kunta panostaa ennalta ehkäisevän työn ja hyvinvoinnin kehittämiseen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen siirrettyä hyvinvointialueille.	Kunta on yrittänyt osallistuttaa kuntalaisia järjestämällä kuntalaistilaisuuksia ja muita kokoontumisia, mutta ei onnistunut saamaan väkilukua ylöspäin, vaan se pieneni. Työllisyystoimet ovat jatkuneet keskeytyksettä, mutta vuonna 2023 toteutetut rakenteelliset muutokset ovat vaikuttaneet toimintaan. Työttömyys oli 6,3 % joulukuussa 2023. Kunta on jatkanut yritysten perustamisen tukemista Concordian sekä teollisuusalueiden jatkuvan suunnittelun kautta. Työ ilmastostrategian ja -suunnitelman parissa on jatkuvaa. Ilmastosuunnitelman tavoitteet vuodelle 2023 vahvistettiin kunnanhallituksessa tammikuussa 2023 ja arvioitiin maaliskuussa 2024.

Tunnusluvut:

	2020	2021	2022	2023
Asukasmäärä	6 420	6 440	6 403	6 366
Nettokustannus €/asukas	3 877,46	4 043,95	4 150,20	497,37

Talous euroissa

	Tilinpäätös	TA	Talousarvio-	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
	2022	alkuperäinen	muutokset			
		2023				
Tulot	724 145	479 568	0	479 568	686 000	206 432
Menot	-27 297 895	-4 053 042	0	-4 053 041	-3 852 266	200 775
Netto	-26 573 750	-3 573 474	0	-3 573 473	-3 166 265	407 208
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	14,63	20,20	0,00	20,20	21,10	

Kunnanhallitus

Tehtäväalue:	Yleinen hallinto ja elinkeinoelämä
Tulosyksiköt:	Kunnanvaltuusto
	Kunnanhallitus
	Toimikunnat
	Nuorisovaltuusto
	Vanhusneuvosto
	Vammaisneuvosto
	Aluelautakunnat
	Muu keskushallinto
	Kunnantoinimisto
	ATK-toiminnot
	Verotus
	Liike- ja riskienhallintajaosto
	Henkilöstöjaosto
	Yhteistyötoimikunta
	Ystävyysskuntatoimi
	Elinkeino- ja matkailukysymykset
	Elämänlaatujaosto, hallinto

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet

Kunnanjohtaja

Vastuuhenkilöt:

Hallintojohtaja

Talous- ja henkilöstöjohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Kunnanhallitus työskentelee kehittääkseen Kruunupyystä elinvoimaisen ja palvelusuuntautuneen kunnan, jolla on toimivat peruspalvelut koko kunnan alueella sekä monipuolinen elinkeinoelämä. Kunta luo elämisen laatua, viihtyvyyttä ja hyvän ympäristön kunnan asukkaille. Kunnallinen palvelu tuotetaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Kunta harjoittaa aktiivista ja monipuolista elinkeinopolitiikkaa paikallisesti sekä alueellisen kehittämissyhtiön puitteissa. Markkinointi ja matkailun kehittäminen toteutuu myös yhteistyössä naapurikuntien ja Concordian kanssa.

Toimintavuoden tavoitteet: Hallinto kehittää edelleen toiminnan digitalisaatiota. Hyvinvointi on yhä suuremmissa keskiössä. Kunta kehittää alueita elinkeinoelämän tarpeisiin.	Toteutuneet tavoitteet: Vuoden aikana osa HR-osien käsittelystä on digitalisoitu, mm. työsuhteet, poissaolot ja ajan seuranta käsitellään nykyään digitaalisissa järjestelmissä osana toiminnan digitalisoinnin kehitystä. Elämänlaatujaosto vaalii edelleen hyvinvointia kunnassa mm. huomioimalla jatkuvasti HYTE-kertoimien merkitystä toiminnassa. Kunta on jatkanut aktiivisesti alueiden suunnittelua elinkeinoelämän tarpeisiin.
--	---

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	237,61	268,58	262,18	217,56

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	349 168	249 375	0	249 375	336 644	87 269
Menot	-2 027 898	-2 002 266	0	-2 002 266	-1 721 653	280 613
Netto	-1 678 731	-1 752 891	0	-1 752 891	-1 385 010	367 881
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	9,50	10,53	0,00	10,53	9,50	

Kunnanhallitus

Tehtäväalue: Elämänlaatujaosto
Tulosyksiköt: Vapaa-ajan asiat
 Kirjasto
 Kansalaisopisto
 Työllisyysasiat
 Pakolaisten vastaanotto

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet

Kunnanjohtaja

Vastuuhenkilö:

Hallintojohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Elämänlaatujaosto tukee kuntalaisten omaa aktiivisuutta. Jaosto luo edellytykset hyvinvoinnille, liikunnalle, aktiiviselle ja monipuoliselle vapaa-ajalle sekä pyrkii lisäämään yhteenkuuluvuutta ja sosiaalista pääomaa kunnassa. Jaosto työskentelee sen eteen, että HYTE-kertoimet pannaan täytäntöön toiminnassa.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Jaosto löytää selvän vision, jossa erilaiset toiminnot tekevät yhteistyötä edistääkseen kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia ja viihtyvyyttä.	Vuoden aikana useampi elämänlaatujaoston tehtäväalue on tehnyt yhteistyötä edistääkseen asukkaiden terveyttä, hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Illoinen kulttuuriryhmä kokoontui vuoden aikana säännöllisesti suunnittelemaan tapahtumia ja useita tilaisuuksia järjestettiin yhdessä. HYTE-kertoimista tulee yhä enenemissä määrin osa toimintaa.

1.8.2022 lähtien kirjasto, kansalaisopisto ja vapaa-ajan asiat siirtyivät elämänlaatujaostolle.

Tämä tulee huomioida vuoden 2022 tilinpäätöksen tuloksessa, sillä nämä kuuluvat vain sen toimintavuoden viiteen viimeiseen kuukauteen.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	0,00	0,00	78,26	201,51

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	188 333	230 193	0	230 193	332 223	102 030
Menot	-689 422	-1 544 796	0	-1 544 795	-1 615 057	-70 262
Netto	-501 090	-1 314 603	0	-1 314 602	-1 282 834	31 768
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	5,13	9,67	0,00	9,67	11,60	

Kunnanhallitus

Tehtäväalue: Vapaa-ajan asiat

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet

Kunnanjohtaja

Vastuuhenkilöt:

Hallintojohtaja

Vapaa-ajan koordinaattori

Tavoitteet ja painopistealueet:

Luodaan edellytykset urheilutoiminnalle ja terveyttä edistävälle liikunnalle tukemalla kansalaistoimintaa.

Edistetään ja tuetaan sekä järjestetään kulttuuritoimintaa kunnassa. Myös vapaa-ajan toiminta erityisryhmille on otettava huomioon.

Luodaan edellytyksiä nuorisotyön kehittämiseksi ja tuetaan nuorisotoimintaa sekä edistetään nuorisopoliittisia toimenpiteitä.

Valistetaan ja kannustetaan kunnan asukkaita terveelliseen ja päihdevapaaseen elämäntapaan.

Jaetaan vuosittain avustuksia urheilu-, kulttuuri- ja nuorisosektorilla mahdollisimman oikeudenmukaisella tavalla.

Järjestetään molempien kieliryhmien tarpeet täyttävää toimintaa asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi sekä edistetään uusien kuntaan muuttaneiden integroitumista kuntaan.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
<p>Kulttuurityö: Tehdään kulttuurisuunnitelma/strategia koko kunnan kulttuurityölle.</p> <p>Urheilutoiminta: Jatketaan työtä, jotta kunta täyttää urheilun puolella vähintään neljä viidestä prosessi-indikaattorista suunnitellussa HYTE-kertoimessa, joka on lisäosa valtiosuuksiin.</p> <p>Nuorisotyö: Kartoitetaan nuorilta millaista toimintaa he toivovat kunnan järjestävän heille ja pyritään järjestämään kyseistä toimintaa.</p> <p>Terveet elämäntavat: Tehdään kehukset sille, miten kunnan ehkäisevä päihdetyö toteutetaan.</p> <p>Hyvinvointi: Tehdään Kaikukortti pysyväksi ja työskennellään, jotta yhteistyö Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa toimii.</p> <p>Harrastustoiminta: Haetaan hankerahoja vähintään yhdelle hankkeelle.</p>	<p>Kulttuurityö: Kattavaa kulttuurisuunnitelmaa/strategiaa ei ole tehty, mutta yhteistyötä on kuitenkin kehitetty vuoden aikana.</p> <p>Urheilutoiminta: Kunta täyttää tällä hetkellä kaikki 5 prosessi-indikaattoria HYTE-kertoimen urheilutoiminnassa.</p> <p>Nuorisotyö: Nuorisovaltuusto on käsitellyt asiaa ja heidän toiveensa on otettu huomioon nuorisotyötä suunnitellessa.</p> <p>Terveet elämäntavat: Pohja Kruunupyyn kunnan ennalta ehkäisevälle päihdetyölle on tehty ja tullaan käsittelemään kunnanhallituksessa keväällä 2024.</p> <p>Hyvinvointi: Yhteistyö Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa koskien Kaikukorttia on meneillään ja uusia Kaikukortteja tullaan tilaamaan jakelua varten keväällä 2024.</p> <p>Harrastustoiminta: Vuonna 2023 haettiin avustusta kolmelle eri hankkeelle, joista kahdelle on jo myönnetty avustusta ja vastausta odotetaan vielä kolmannesta hakemuksesta.</p>

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	10 564	0	0	0	17 539	17 539
Menot	-92 345	-252 240	0	-252 240	-280 265	-28 025
Netto	-81 781	-252 240	0	-252 240	-262 725	-10 485
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	0,53	1,07		1,07	3,00	

Kulttuurityö

Tulot	725	0	0	0	947	947
Menot	-13 063	-50 305	0	-50 305	-59 609	-9 304
Netto	-12 337	-50 305	0	-50 305	-58 662	-8 357

Urheilutoiminta

Tulot	0	0	0	0	1 095	1 095
Menot	-34 107	-134 799	0	-134 799	-124 125	10 674
Netto	-34 107	-134 799	0	-134 799	-123 029	11 770

Nuorisotyö

Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-14 241	-45 544	0	-45 544	-37 610	7 934
Netto	-14 241	-45 544	0	-45 544	-37 610	7 934

Terveet elämäntavat

Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-130	-10 483	0	-10 483	-4 015	6 468
Netto	-130	-10 483	0	-10 483	-4 015	6 468

Hyvinvointi

Tulot	214	0	0	0	8 014	8 014
Menot	-5 438	-11 109	0	-11 109	-45 383	-34 274
Netto	-5 224	-11 109	0	-11 109	-37 369	-26 260

Harrastustoiminta

Tulot	9 625	0	0	0	7 484	7 484
Menot	-25 366	0	0	0	-9 524	-9 524
Netto	-15 741	0	0	0	-2 040	-2 040

Tunnusluvut:

	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	0,00	0,00	12,77	41,27

Kunnanhallitus

Tehtäväalue: Kirjasto

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet

Kunnanjohtaja

Vastuuhenkilöt:

Hallintojohtaja

Kirjastonjohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Kirjaston tehtävänä on Kirjastolain (1492/2016) mukaisesti tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin. Ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. Edistää lukemista ja kirjallisuutta. Tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Tehdä yhteistyötä kunnan muiden toimintojen kanssa lukemisen edistämisen ja kulttuuritoiminnan parissa.	Yhteistyö kunnan muiden toimintojen ja muiden kunnallisten toimijoiden kanssa on toiminut hyvin ja vuoden aikana kunnan kirjastoissa on järjestetty yhteensä 101 tapahtumaa, joka on 17 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Lainojen kokonaismäärä vuoden aikana väheni noin 5 % 99 714 lainasta 94 688 lainaan ja kokonaiskävijämäärä väheni noin 13 % 43 977 käynnistä 37 217 käyntiin. Alavetelin ja Teerijärven kirjastot ovat toimineet omatoimikirjastoina koko vuoden, mikä lisäsi aukioloaikojen määrää 5 866 tunnista vuonna 2022 11 816 tuntiin vuonna 2023. Kokonaiskävijämäärä omatoimialueina vuoden aikana oli 2 252 käyntiä. Alavetelin ja Teerijärven kirjastot ovat asiakkaille avoinna päivittäin 07:00–21:00.

Tunnusluvut:

	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/lainaus	0,00	0,00	2,13	5,43
Nettokustannus €/käynti	0,00	0,00	6,03	13,81
Nettokustannus €/asukas	0,00	0,00	32,51	80,75

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	14 820	14 804	0	14 804	25 369	10 565
Menot	-222 988	-497 665	0	-497 665	-539 418	-41 753
Netto	-208 168	-482 861	0	-482 861	-514 048	-31 187
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	3,00	6,00	0,00	6,00	6,00	

Kunnanhallitus

Tehtäväalue: Kansalaisopisto

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet

Kunnanjohtaja

Vastuuhenkilöt:

Hallintojohtaja

Rehtori

Tavoite ja painopistealueet:

Kruunupyyn kansalaisopisto haluaa käydä jatkuvaa vuoropuhelua kuntalaisten kanssa kurssiehdotuksista ja kurssitarjonnasta. Kylät, ryhmät, yhteenliittymät ja yhdistykset ovat tärkeitä tässä jatkuvassa vuoropuhelussa.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Yhteistyö seudun muiden oppilaitosten, lukion ja Kvarnen kuntayhtymän, kunnankirjaston, kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen, sivistystoimen sekä muiden organisaatioiden kanssa jatkuu. Kansalaisopisto osallistuu aktiivisesti yhteistyöhön vapaan sivistyksen parissa. Priorisoidaan lisääntynyt yhteistyö kirjaston ja vapaa-aikatoimen kanssa.	Kansalaisopisto tuntuu toipuneen koronapandemian jälkeen. Lasku osallistuja- ja tuntimäärissä sekä kurseissa on ohi ja ollaan lähes pandemiaa edeltävällä tasolla. Verrattaessa edellisiin kolmeen vuoteen kehitys on ollut seuraavanlainen: 2021 tuntimäärä oli 5669, 2022–5656 ja nyt 2023–6226. Osallistujamäärä on kehittynyt vuodesta 2021–2914 vuoteen 2022–3131 ja 2023–3329. Osallistujista vuonna 2023 2262 on ollut naisia ja 1067 miehiä tai 68% ja 32%. Suoritettuja kurseja oli 258. Kansalaisopisto on hallinnollisesti sijoitettu Kruunupyyn kansalaisopistoon sopimuksella, joka on voimassa 31.12.2024 saakka.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/opetustunti	0,00	0,00	31,74	47,28
Nettokustannus €/kurssiosallistuja	0,00	0,00	61,76	88,99
Nettokustannus €/asukas	0,00	0,00	28,11	46,54

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	2 849	99 989	0	99 989	118 588	18 599
Menot	-182 809	-425 494	0	-425 494	-414 839	10 655
Netto	-179 960	-325 505	0	-325 505	-296 250	29 255
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	1,00	2,00	0,00	2,00	2,00	

Kunnanhallitus

Tehtäväalue: Työllisyysasiat

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet

Kunnanjohtaja

Vastuuhenkilöt:

Hallintojohtaja

Työllisyysvastaava

Tavoitteet ja painopistealueet:

Kunnanhallitus laskee työmarkkinatukea ja täten myös työttömyysprosenttia sijoittamalla pitkäaikaistyöttömiä palkkatukityöhön. TYP-toiminta ja kuntouttava toiminta siirtyy Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Kunta palkkaa pitkäaikaistyöttömiä palkkatuella ja työskentelee vähentääkseen työttömyyttä kunnassa. Valmistelut TE-palvelut -uudistusta varten alkavat.	Työttömyys joulukuussa 2023 nousi 6,3 %:iin verrattuna edellisvuoden 5,1 %. Avoinna olevien työpaikkojen määrä kunnassa laski 37:stä 30. Työnhakijoiden kokonaismäärä nousi 152:sta 185, joista 21 oli pitkäaikaistyöttömiä joulukuussa 2023. Työnhakijoita palkkatukityössä: 13 henkilöä per 45,55 kuukautta. Kunta muodosti työllisyysalueen yhdessä Pietarsaaren alueen naapurikuntien kanssa TE-uudistusta varten.

Tunnusluvut:

Nettokustannus €/asukas

2020

2021

2022

2023

0,00

0,00

7,28

35,49

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	45 699	45 400	0	45 400	33 018	-12 382
Menot	-92 328	-312 196	0	-312 196	-258 930	53 266
Netto	-46 628	-266 796	0	-266 796	-225 912	40 884
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	0,60	0,60	0,00	0,60	0,60	

Kunnanhallitus

Tehtäväalue: Pakolaisten vastaanotto

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet

Vastuuhenkilö:

Hallintojohtaja

Hallintojohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Että kunta jatkossakin toimii humanitäärisesti ja vastaanottaa vuosittain tietyn määrän kiintiöpakolaisia yhdessä Pietarsaaren seudun muiden kuntien kanssa. Pakolaisten lisäksi myös muut uussuomalaiset saavat tukea.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Kunta vastaanottaa edelleen pakolaisia ja toimii aktiivisen kotouttamisen puolesta. Päätös perustuu ajankohtaiseen asuntotilanteeseen ja mahdollisuuksiin saada varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Kunta on mukana kuntamallissa tukeakseen asumista sotaa paenneille ukrainalaisille.	Kunta on jatkanut hyvää yhteistyötä Kotouttamisyksikön kanssa ja kunta vastaanotti yhteensä 13 kiintiöpakolaista vuonna 2023 vuoden 2022 kiintiöstä. Näistä kuuden hengen perhe muutti toiselle paikkakunnalle. Säännöllisiä tapaamisia on järjestetty niiden henkilöiden kanssa, jotka ovat saapuneet kuntaan tilapäisellä suojelulla, ja kunta oli mukana kuntamallissa kunnes se lopetettiin koko maassa 31.12.2023.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	-14,88	0,73	-3,00	-2,53

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	114 401	70 000	0	70 000	137 707	67 707
Menot	-95 178	-57 200	0	-57 200	-121 606	-64 406
Netto	19 223	12 800	0	12 800	16 101	3 301

Kunnanhallitus

Tehtäväalue: Sosiaali- ja terveydenhuolto

1.1.2023 alkaen kunta ei enää ole vastuussa sosiaali- ja terveydenhuollosta.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	3 658,98	3 776,71	3 800,07	1,10

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	136 500	0	0	0	-76	-76
Menot	-24 468 336	0	0	0	-6 907	-6 907
Netto	-24 331 836	0	0	0	-6 983	-6 983

KunnanhallitusTehtäväalue: **Maatalous**

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet

Hallintojohtaja

Vastuuhenkilöt:

Kunnanjohtaja

Hallintojohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Ylläpidetään ja kehitetään palveluita Pedersören maaseutulausokunnan vahvistamien tavoitteiden mukaisesti. Kunta katsoo tärkeäksi, että palvelu säilyy Kruunupyssä.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Kunta järjestää maaseutuhallinnon yhdessä naapurikuntien kanssa. Maaseutusihteeri hoitaa asiakkaiden vastaanoton, käsittelee ja maksaa EU-tukia sekä kansallisia tukia maanviljelijöille.	Maaseutuhallinto järjestettiin kuten aikaisemminkin Pedersören kunnan kautta yhdessä Pietarsaaren, Luodon ja Uudenkaarlepyyn kanssa. Maaseutusihteeri työskenteli edelleen osa-aikaisesti Kruunupyssä pitäen asiakasvastaanottoa, käsitellen EU-tukia ja kansallisia tukia maanviljelijöille.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	13,34	13,70	13,63	13,80

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-87 256	-85 980	0	-85 980	-87 880	-1 900
Netto	-87 256	-85 980	0	-85 980	-87 880	-1 900

Kunnanhallitus

Tehtäväalue: Kiinteistötulot

Tilivelvolliset:

Kunnanhallituksen jäsenet

Hallintojohtaja

Vastuuhenkilöt:

Kunnanjohtaja

Hallintojohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Kunta myy kuntastrategian mukaisesti ne kiinteistöt, joita kunta ei tarvitse ydintoimintansa ylläpitämiseen.

Toimintavuoden tavoitteet: Kunta myy, purkaa tai vuokraa ne kiinteistöt, joita ei tarvita perustoiminnan ylläpitämiseen.	Toteutuneet tavoitteet: Strategia 2030 mukaan kunnan tulee hankkiutua eroon niistä kiinteistöistä, jotka eivät ole tarpeellisia kunnan ydintoiminnassa. Vuonna 2023 kunta ei ole myynyt kiinteistöjä, ainoastaan pari pienempää maa-aluetta.
--	--

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	-17,59	-15,78	-3,93	1,27

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	50 144	0	0	0	17 210	17 210
Menot	-24 982	0	0	0	-25 279	-25 279
Netto	25 162	0	0	0	-8 069	-8 069

KunnanhallitusTehtäväalue: **Tasausmaksu****Tilivelvolliset:**

Kunnanhallituksen jäsenet

Talous- ja henkilöstöjohtaja

Vastuuhenkilöt:

Kunnanjohtaja

Talous- ja henkilöstöjohtaja

Eläkemenoperusteinen maksu korvataan tasausmaksulla vuodesta 2023 alkaen. Valtiovarainministeriö määrittää vuosittaisen tasausmaksun kokonaismäärän Kevan valtuuston esityksen pohjalta.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	0,00	0,00	0,00	62,13

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-420 000	0	-420 000	-395 488	24 512
Netto	0	-420 000	0	-420 000	-395 488	24 512

Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Hallinto
 Varhaiskasvatus ja esikoulu
 Perusopetus
 Lukio
 Kansanopisto
 Erityismääräraha opetukselle

Tilivelvolliset:

Sivistyslautakunnan jäsenet
 Sivistystoimenjohtaja

Siirretty Kirjasto

Elämänlaatujaostolle Kansalaisopisto

1.8.2022 Vapaa-ajan asiat

- kulttuuritoiminta
- urheilutoiminta
- nuorisotoiminta
- terveet elämäntavat

Lautakunnan tavoite ja painopistealueet:

Sivistyslautakunta järjestää korkealuokkaista varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä edistyksellistä perusopetusta ja lukiokoulutusta. Kiinteistöjen on oltava turvallisia ja käytännöllisiä.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Yhtenäinen sivistystoimi, jossa kaikki yksiköt työskentelevät yhtenäisen ja pitkäaikaisen rakenteen puolesta. Henkilöstöllä tulee olla selkeä työnkuva ja myös näkemystä koko sivistystoimen toimintaan. Suomenkielisen koulun suunnitteluryhmä jatkaa työtään.	Sivistystoimi on työskennellyt tietoisesti kohti yhtenäisempää toimintakulttuuria. Strategiatyön ohessa on tehty yhteisiä lukuvuositeemoja ja yhteinen arvopohja. Sivistyksen uusi strategia otettiin käyttöön vuonna 2023 ja se on esitetty myös jokaisessa yksikössä. Suomenkielisen koulun suunnitteluryhmä on jatkanut työtään ja esitellyt päätelmiään hallitukselle. Ehdotuksena on, että suomenkielistä koulua selvitetään edelleen Keskuskoulun suunnittelun yhteydessä.

1.8.2022 alkaen kirjasto, kansalaisopisto ja vapaa-ajan asiat siirtyivät elämänlaatujaostolle.

Tämä tulee huomioida vuoden 2022 tilinpäätöksen toteutumassa koska nämä sisältyvät vain toimintavuoden ensimmäiseen seitsemään kuukauteen.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Asukasmäärä	6 420	6 440	6 403	6 366
Nettokustannus €/asukas	1 979	2 080	2 178	2 262

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	1 005 808	580 150	0	580 150	762 014	181 864
Menot	-14 951 186	-13 859 837	-985 000	-14 844 838	-15 159 171	-314 333
Netto	-13 945 378	-13 279 687	-985 000	-14 264 688	-14 397 158	-132 470
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	166,11	156,46	0,00	156,46	167,11	

Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Hallinto
Tulosyksiköt: Sivistystoimen hallinto
 Varhaiskasvatuksen hallinto
 Erityisopettaja

Tilivelvolliset:

Sivistyslautakunnan jäsenet
 Sivistystoimenjohtaja

Vastuuhenkilöt:

Sivistystoimenjohtaja
 Varhaiskasvatusjohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Toimiva yhteistyö eri yksiköiden välillä ja kokonaisajattelun toteuttaminen henkilöstön keskuudessa. Luodaan eri yksiköille edellytykset saavuttaa tavoitteensa. Uuden palkkaohjelma Unit4 sekä HR-toimintojen käyttöönotto.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Kaikki uudet ohjelmat otetaan käyttöön hallinnossa. Painotetaan aiempaa enemmän kestäväää kehitystä koskien sekä ympäristöä, terveyttä että hyvinvointia. Tehokkuus ylläpidetään	Unit4 palkanmaksu- ja HR-moduulien käyttöönotto on jatkunut vuoden aikana ja saatetaan päätökseen vuoden 2024 aikana. Systemaattinen työ sivistyksen strategian mukaisesti koskien kestävyyttä on pääsemässä vauhtiin. Tehokkuus on hyvää ja yhteistyö toimii hyvin.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	65,41	73,95	67,47	85,04

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	67 488	15 000	0	15 000	22 853	7 853
Menot	-499 484	-495 320	-75 663	-570 983	-564 222	6 761
Netto	-431 996	-480 320	-75 663	-555 983	-541 369	14 614
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	7,27	5,97	0,00	5,97	7,27	

Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Varhaiskasvatus

Tulosyksiköt:

Slottebon päiväkot

Kvarnbon päiväkot

Lilla Myn päiväkot

Jeussenin päiväkot

Solrosenin päiväkot

Lasten kotihoidontuki

Tilivelvolliset:

Vastuuhenkilöt:

Näckrosenin päiväkot

Sjöglimtenin päiväkot

Småbon päiväkot

Sivistyslautakunnan jäsenet

Varhaiskasvatusjohtaja

Varhaiskasvatusjohtaja

Varhaiskasvatuksen ohjaajat

Tavoitteet ja painopistealueet:

Varhaiskasvatus, joka edistää tasa-arvoa, tasa-arvoista kohtelua ja monimuotoisuutta, joka vahvistaa lapsen osallisuutta osallistavien periaatteiden ja varhaisten tukitoimenpiteiden kautta. Varhaiskasvatusta sekä ruotsin- että suomenkielisille perheille. Pedagogisen johtajuuden ja pedagogisen osaamisen jatkuva kehittäminen työryhmissä.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Varhaiskasvatuksen päivitetyn suunnitelman toteuttaminen. Järjestelmällisen laatuhaikuisen työn kehittäminen dokumentoinnin, arvioinnin ja kehityksen kautta. Osallistuminen Karvin piloottihankkeeseen Valssi, joka käsittelee arviointia.	Materiaalipankkia on päivitetty jatkuvasti ja opettajien vuosikello on otettu käyttöön. Panostukset tasa-arvoon ja yhdenvertaiseen kohteluun sekä väkivaltaisuu- den, kiusaamisen ja häirinnän vastaiset toimintasuunnitelmat on päivitetty. Päätösprosessi koskien lasten tukea on kehitetty. Prosessi Karvin arviointityökalujen käyttöönotossa on aloitettu. OKM on myöntänyt hankerahoitusta, jotta voidaan yhteistyössä Pietarsaaren, Luodon, Uudenkaarlepyyn ja Pedersören kanssa ottaa käyttöön arviointityökalu Valssi.

Tunnusluvut:

	2020	2021	2022	2023
Varhaiskasvatus (sis. esikoulun 2020 asti)				
€/länäolopäivä	79,80	77,97	71,83	76,80
Nettokustannus €/lapsi päiväk. (290 lasta)	13 272	12 161	12 490	13 370
Nettokustannus €/lapsi kotihoidontuki (yht. 132 lasta, sis. ositt. kotihoidont.)	3 216	2 833	2 821	2 650
Nettokustannus €/asukas	599	521	550	609

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	375 321	270 250	0	270 250	369 973	99 723
Menot	-3 897 586	-3 861 625	-228 090	-4 089 715	-4 247 238	-157 523
Netto	-3 522 265	-3 591 375	-228 090	-3 819 465	-3 877 265	-57 800
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	55,69	52,00	0,00	52,00	62,24	

Sivistyslautakunta**Tehtäväalue:** Esikoulu**Tulosyksiköt:** Slottebon esikoulu

Solrosenin esikoulu

Daggkåpanin esikoulu 2-vuotinen

Liljan esikoulu 2-vuotinen

Erityisopetus: kiertävät erityisopettajat

Tilivelvolliset:**Vastuuhenkilöt:**

Sivistyslautakunnan jäsenet

Varhaiskasvatusjohtaja

Varhaiskasvatusjohtaja

Esikoulun ohjaajat

Tavoitteet ja painopistealueet:

Lapsen etu keskiössä. Toiminta, joka rakentuu keskinäiseen kunnioitukseen, huolenpitoon ja asianmukaisesti oppimisympäristöihin ja, joka tukee työtä väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää vastaan. Pedagogisen johtajuuden ja pedagogisen osaamisen jatkuva kehittäminen työryhmissä.

Toimintavuoden tavoitteet:

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jatkuu ja käsittää kaksi esikouluryhmää Teerijärvellä, joista ensimmäinen ryhmä päättyy keväällä 2023. Uuden esikoulun ja koulun rakentaminen aloitetaan Teerijärvellä.

Toteutuneet tavoitteet:

Ensimmäisen ryhmän toinen esikouluvuosi on päättynyt keväällä 2023 ja toisen ryhmän toinen vuosi on aloitettu. Teerijärven esikoulun ja koulun rakentaminen on siirtynyt johtuen esityksestä suojella rakennusta ja rakentamisen arvioidaan aloitettavan vuonna 2025. Esiopetuksen painopiste on ollut lasten tarpeissa ja kiinnostuksen kohteissa ottaen huomioon lasten osallistuminen. Esikoulun ja koulun välisiä joustavia yhteistyömuotoja on kehitetty.

Tunnusluvut:

	2020	2021	2022	2023
Esikoulu €/läsnäolopäivä	0	82	88	95
Nettokustannus €/asukas	0,00	105,11	113,81	123,04

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	35 652	0	0	0	26 157	26 157
Menot	-764 349	-825 278	-9 867	-835 145	-809 444	25 701
Netto	-728 697	-825 278	-9 867	-835 145	-783 288	51 857
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	12,20	16,40	0,00	16,40	11,20	

Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Perusopetus
Tulosyksiköt: Keskuskoulu
 Alavetelin koulu
 Teerijärven koulu
 Ådalenin koulu

Tilivelvolliset:**Vastuuhenkilöt:**

Sivistyslautakunnan jäsenet
 Sivistystoimenjohtaja
 Rehtorit

Tavoitteet ja painopistealueet:

Kestävä toiminta kun kyseessä on ympäristö, talous ja hyvinvointi, joka edistää kaikkien oppilaiden niin tunnepohjaista kuin kognitiivista kehitystä. Kunta seuraa kestävän opetuksen mallia, jossa ATK-laitteiden, kestävien kuljetusten, ulkopedagogiikan ja pitkän aikavälin työ Vihreän lipun mukaan on perustana kehitykselle. Henkilöstöä jatkokoulutetaan säännöllisesti ja kunnassa olevaa huippuosaamista hyödynnetään. Panostetaan koulupoissaolojen hillitsemiseen läheisellä yhteistyöllä oppilashuollon kanssa. Tavoitteena on luoda edellytykset toteuttaa opetussuunnitelma ja antaa oppilaillemme hyvä kognitiivinen ja tunneperäinen perusta jatko-opintoja varten. Pyrkimyksenä on täyttää kaikki HYTE-kertoimet.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Teerijärven koulun rakentaminen. Otetaan käyttöön urheiluluokat Ådalenin koulussa. Panostus edelleen ATK:hon, kestäviin kuljetuksiin, ulkopedagogiikkaan ja Vihreä lippu -työhön jokaisessa koulussa. Kokonaisvaltainen lähestymistapa, jossa tavoitteena on kognitiivinen ja tunneperäinen kehitys.	Teerijärven uuden koulun rakentaminen on siirtynyt johtuen esityksestä suojella rakennusta ja rakentamisen arvioidaan aloitettavan vuonna 2025. Olemme edelleen panostaneet kaikenikäisten kuntoiluun ja liikuntaan. Ulkopedagogiikka on saanut jalansijan kouluissamme ja kaikki koulut saivat vuoden aikana myös Vihreä lippu -sertifikaatin. Tietotekniikan kehitys jatkuu ja panostamme kestäviin kulkuneuvoihin jokaisella tasolla. Olemme panostaneet paljon terveyteen ja hyvinvointiin ja lukuvuoden teemana on ollut Back to basics. Kognitiivista ja tunneperäistä kehitystä on nostettu kaikilla tasoilla.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/peruskouluoppilas	8 448,61	8 956,77	9 709,76	10 443,40
Nettokustannus €/asukas	888,29	938,78	1 023,60	1 100,77

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	169 653	104 800	0	104 800	119 065	14 265
Menot	-6 723 744	-6 554 657	-455 350	-7 010 007	-7 126 586	-116 579
Netto	-6 554 091	-6 449 857	-455 350	-6 905 207	-7 007 521	-102 314
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	74,40	69,09	0,00	69,09	74,40	

Sivistyslautakunta

Tehtäväalue:

Perusopetus suomenkielisille

Tilivelvolliset:

Vastuuhenkilö:

Sivistyslautakunnan jäsenet

Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimenjohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Kunta tekee yhteistyötä Kokkolan ja Kaustisen kanssa suomenkielisten oppilaiden opetuksen järjestämiseksi voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Sopimukset arvioidaan ja tarkastetaan vuosittain sopimusten osapuolten kanssa. Kruunupyyn kunta tukee suomenkielisten ja kaksikielisten oppilaiden koulunkäyntiä kunnan ruotsinkielisissä kouluissa, jos huoltajat ovat kiinnostuneita ruotsinkielisestä perusopetuksesta lapsilleen.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Suomenkielisten oppilaiden perusopetuksen suunnitelma toteutetaan. Suomenkielisellä koulujaostolla on aktiivinen rooli kunnan päätöksenteossa ja suomenkielisen koulun työryhmä kiinnittää huomiota konsulttiselvitykseen, joka tilattiin koskien suomenkielistä koulua, ja työskentelee tulosten saavuttamiseksi.	Olemme toteuttaneet suomenkielisten oppilaiden perusopetuksen suunnitelman ja yhteistyö on jatkunut naapurikuntien kanssa koskien suomenkielistä opetusta. Suomenkielisellä jaostolla on ollut aktiivinen rooli ja on tutustunut tuloksiin, jotka suomenkielisen koulun työryhmä on tuonut esille.

Tunnusluvut:

Nettokustannus €/asukas

2020

62,89

2021

68,09

2022

95,40

2023

96,22

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-610 850	-350 000	-180 000	-530 000	-612 512	-82 512
Netto	-610 850	-350 000	-180 000	-530 000	-612 512	-82 512

Sivistyslautakunta

Tehtäväalue:

Perusopetus toimintarajoitteisille

Tilivelvolliset:

Vastuhenkilö:

Sivistyslautakunnan jäsenet

Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimenjohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Kruunupyö järjestää perusopetusta toimintarajoitteisille henkilöille, siten että yksittäisen oppilaan yksilölliset tarpeet otetaan huomioon esimerkiksi järjestämällä erityisopetusta. Opetus järjestetään omatoimisesti Alavetelin resurssiluokassa tai yhteistyössä toisen kunnan/kaupungin kanssa, ensisijaisesti Pietarsaari/Kyrkostrand skolassa, mutta myös Kokkola/Villan koulussa.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Alavetelin koulun resurssiluokan opetustiimi koostuu kahdesta erityisopettajasta sekä avustajista, jotta hyvän opetuksen edellytykset ovat olemassa.	Luvut alla kuvaavat ostopalveluiden kustannuksia naapurikunnilta koskien perusopetusta toimintarajoitteisille.

Tunnusluvut:

Nettokustannus €/asukas

2020

2021

2022

2023

24,72

18,24

20,66

8,50

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-132 286	-138 093	0	-138 093	-54 096	83 998
Netto	-132 286	-138 093	0	-138 093	-54 096	83 998

Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: Erityismääräraha opetukselle, muuta

Tilivelvolliset:

Vastuhenkilö:

Sivistyslautakunnan jäsenet

Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimenjohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Kunta tekee yhteistyötä muiden kuntien kanssa niiden oppilaiden osalta, jotka saavat perusopetuksensa Kruunupyssä, vaikka heillä on muu kotikunta.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Kruunupyy tekee joustavaa yhteistyötä muiden kuntien kanssa laadukkaana perusopetuksen järjestämiseksi oppilaille, joilla on toinen kotikunta, mutta jotka silti saavat ruotsinkielisen perusopetuksensa Kruunupyssä. Yhteistyö kattaa myös ne oppilaat, joiden kotikunta on Kruunupyy, mutta jotka erityisistä syistä saavat ruotsinkielisen perusopetuksensa toiselta opetuksen järjestäjältä.	Joustava yhteistyö muiden kuntien kanssa koskien laadukasta perusopetusta oppilaille, joilla on toinen kotikunta, on jatkunut. Yhteistyö on vuoden aikana kattanut myös oppilaat, joiden kotikunta on Kruunupyy, mutta jotka tietyistä syistä saavat ruotsinkielisen perusopetuksensa toisessa kunnassa.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	-7,55	-4,21	6,99	-8,66

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	46 204	75 000	0	75 000	55 032	-19 968
Menot	-90 961	-25 543	0	-25 543	93	25 636
Netto	-44 757	49 457	0	49 457	55 125	5 668

Sivistyslautakunta
Tehtäväalue: Lukio

Tilivelvolliset:

Sivistyslautakunnan jäsenet

Sivistystoimenjohtaja

Vastuhenkilö:

Rehtori

Tavoitteet ja painopistealueet:

Lukiota kehitetään tietokeskukseksi, jolla on monipuolinen opintojaksotarjonta. Lentolinjaa, metsästys- ja luontolinjaa, musiikkiopintoja ja kansainvälistä kehitysyhteistyötä kehitetään edelleen. Yhteistyötä muiden lukioiden, kansanopistojen, työelämän ja korkeakoulujen kanssa, jonka tarkoituksena on opintomodulien suorittaminen lukion ulkopuolella. Solmitaan kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä opettajien ja opiskelijoiden hankkeiden kautta. Rekrytoidaan opiskelijoita omasta kunnasta ja kuntien välisesti.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Toteutetaan edelleen uutta opetussuunnitelmaa GLP2021, joka painottaa työtä opiskelijoiden hyvinvoinnin puolesta ja yhteistyötä yli ainerajojen, korkeakoulujen ja työelämän kanssa. Opetussuunnitelman mukaisesti annetaan mahdollisuuksia oppimisen tukeen.	Uusi opetussuunnitelma GLP2021 on otettu käyttöön kokonaisvaltaisesti ja työ opiskelijoiden hyvinvoinnin puolesta on ollut erittäin keskeistä. Kruunupyyn lukio on myös työskennellyt määrätietoisesti yhteistyön puolesta yli ainerajojen sekä korkeakoulujen ja työelämän kanssa. Oppimisen tukea on annettu opetussuunnitelman mukaisesti ja yksi erityisopettaja on ollut palkattuna kokoaikaisesti Kruunupyyn lukiossa.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/lukiolainen	7 740,39	8 142,64	8 642,10	11 727,75
Nettokustannus €/asukas	183,26	192,19	205,15	224,75

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	168 631	115 100	0	115 100	168 933	53 833
Menot	-1 482 230	-1 465 822	-36 030	-1 501 852	-1 599 719	-97 867
Netto	-1 313 599	-1 350 722	-36 030	-1 386 752	-1 430 785	-44 033
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	12,00	13,00	0,00	13,00	12,00	

SivistyslautakuntaTehtäväalue: **Kansanopisto**

Tilivelvolliset:

Sivistyslautakunnan jäsenet

Sivistystoimenjohtaja

Vastuuhenkilö:

Sivistystoimenjohtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Kuntayhtymä Kvarnen vahvistaa asemaansa aktiivisena sivistäjänä vapaan sivistystyön puitteissa, yhteistyökumppanina seudun lukioiden kanssa sekä hankevastaavana. Eri yksiköt (Kansanopisto ja Kruunupyyn kansalaisopisto) tekevät työtä omalla identiteetillään. Synergiaetuja saadaan yhteisillä toiminnoilla hallinnossa, taloudessa, tekniikassa ja kehittämisessä.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Löydetään uusia yhteistyön tapoja muiden toimijoiden kanssa vapaan sivistyksen parissa sekä toisen asteen opetuksessa. Tehostetaan toimintaa ja etsitään uusia tulonlähteitä mm. hankerahoituksen muodossa. Reagoidaan edelleen toiveisiin ja mukautetaan kurssitoimintaa kysynnän mukaan. Tulee huomioida haasteet koskien laajennettua oppivelvollisuutta.	Kansanopisto on löytänyt uusia yhteistyömuotoja muiden toimijoiden kanssa vapaan sivistyksen parissa sekä toisen asteen opetuksessa. Toimintaa on tehostettu ja opiskelijoiden määrä on kasvanut paljon vuoden aikana. Kurssitoimintaa on mukautettu kysynnän mukaan, mikä on tuottanut tuloksia. Haasteet koskien laajennettua oppivelvollisuutta on huomioitu ja niihin on vastattu hyvin. Opiskelijaviikkoja Kruunupyystä 1740.

Tunnusluvut:

	2020	2021	2022	2023
Maksuosuus/opiskelijaviikko	78,68	69,80	40,98	74,98
Nettokustannus €/asukas	22,59	17,92	12,75	22,85

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-81 649	-143 500	0	-143 500	-145 448	-1 948
Netto	-81 649	-143 500	0	-143 500	-145 448	-1 948

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Tehtäväalue: Kirjasto

1.8.2022 alkaen kirjasto kuuluu kunnanhallituksen ja elämänlaatujaoston alaisuuteen.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022
Nettokustannus €/käynti	18,57	13,36	8,41
Nettokustannus €/laina	5,51	4,71	2,97
Nettokustannus €/asukas	69,99	71,63	45,08

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	954	0	0	0	0	0
Menot	-291 258	0	0	0	0	0
Netto	-290 305	0	0	0	0	0
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	3,00					

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Tehtäväalue: Kansalaisopisto

1.8.2022 alkaen kansalaisopisto kuuluu kunnanhallituksen ja elämänlaatujaoston alaisuuteen.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022
Nettokustannus €/opetustunti	55,99	55,48	24,48
Nettokustannus €/kurssiosallistuja	90,07	107,93	47,62
Nettokustannus €/asukas	45,30	48,84	21,67

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	119 222	0	0	0	0	0
Menot	-257 996	0	0	0	0	0
Netto	-138 774	0	0	0	0	0
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	1,00					

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Tehtäväalue: Kulttuuri- ja vapaa-ajan asiat

1.8.2022 alkaen kulttuuri- ja vapaa-ajan asiat kuuluvat kunnanhallituksen ja elämänlaatujaoston alaisuuteen.

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	22 682	0	0	0	0	0
Menot	-118 793	0	0	0	0	0
Netto	-96 111	0	0	0	0	0
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	0,54					

Kulttuuritoiminta

Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-19 658	0	0	0	0	0
Netto	-19 658	0	0	0	0	0

Urheilutoiminta

Tulot	12 900	0	0	0	0	0
Menot	-66 429	0	0	0	0	0
Netto	-53 529	0	0	0	0	0

Nuorisotoiminta

Tulot	9 782	0	0	0	0	0
Menot	-31 338	0	0	0	0	0
Netto	-21 556	0	0	0	0	0

Terveet elämäntavat

Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-1 237	0	0	0	0	0
Netto	-1 237	0	0	0	0	0

Hyvinvointi

Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-131	0	0	0	0	0
Netto	-131	0	0	0	0	0

Tunnusluvut:

Nettokustannus €/asukas

2020

24,48

2021

28,09

2022

15,01

Tekninen ja ympäristölautakunta**Tilivelvolliset:**Teknisen ja ympäristölautakunnan jäsenet
Tekninen johtaja**Tehtäväalue:**Hallinto
Rakennukset
Liikenneväylät ja muut yleiset alueet
Konekeskus
Ympäristöasiat
Rakennusasiat**Lautakunnan tavoitteet ja painopistealueet:**

Lautakunnan tavoite on suunnitella, rakentaa ja ylläpitää fyysistä ympäristöä, niin että turvataan vakaa ja terve kehitys. Korostamme asiakkaittemme sujuvaa ja hyvää palvelua.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Aloitetaan Teerijärven koulun rakentaminen. Otetaan ilmastostrategia käyttöön toiminnassa. Ehdotetaan suuntaviivat sille miten ja missä laajuudessa kunta ylläpitää yksittäisiä teitä tulevaisuudessa	Tekninen ja ympäristölautakunta on kokoontunut yhtensä seitsemän kertaa vuoden aikana. KVR-urakkasopimus koskien Teerijärven esikoulua ja koulua irtisanottiin 31.12.2023. Syynä on, että rakennuksen suojelusta on tehty esitys ja prosessi koskien nykyisen koulun purkua ei ole vielä valmis. Uusi hankinta käynnistetään heti kun aikataulut ovat selvinneet. Rakentaminen alkaa toivon mukaan vuonna 2025. Useimmat ilmastostrategian ilmastotavoitteet vuodelle 2023 on toteutettu tai aloitettu. Tienpidon toimintaohjeet ja periaatteet tienpidon avustusten saamiseksi on työstetty ja hyväksytty valtuustossa.

Tunnusluvut:

	2020	2021	2022	2023
Asukasmäärä	6 420	6 440	6 403	6 366
Nettokustannus €/asukas	164,97	162,46	173,13	-15,19

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	2 906 922	3 389 099	0	3 389 099	3 792 262	403 163
Menot	-4 015 496	-3 563 664	0	-3 563 663	-3 695 557	-131 894
Netto	-1 108 574	-174 564	0	-174 564	96 704	271 268
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	16,38	18,385	0,00	18,385	18,385	

Tekninen ja ympäristölautakunta

Tehtäväalue:

Hallinto

Tulosyksiköt:

Hallinto

Mittaus ja kaavoitus

Tilivelvolliset:

Teknisen ja ympäristölautakunnan jäsenet

Tekninen johtaja

Vastuuhenkilöt:

Tekninen johtaja

Kaavoittaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Tarjotaan tehokas hallinto tekniselle ja kiinteistöjen hallinnolle sekä mittaus- ja kaavoitustoimelle. Korostetaan asiakkaidemme sujuvaa ja hyvää palvelua. Vesihuollosta huolehtii Kronoby Vatten och Avlopp Ab, Ab Terjärv Vatten och Avlopp, Nedervetil Vattenandelslag osuuskunta, Andelslaget Söderby Vatten osuuskunta ja Brännkärr Backända Vattenandelslag osuuskunta. Kaukolämmön osalta vesihuolto hoidetaan Kronoby Energiandelslag osuuskunnan kautta. Kunnan kiinteistöjen sähköenergia on kilpailutettu, ja 1.10.2019 alkaen sähköenergian toimittaa Kruunupyyn Sähkölaitos. Sähkön jakelu tapahtuu Kruunupyyn Sähkölaitoksen ja Herrforsin kautta kuten aiemmin. 1.1.2015 alkaen Kruunupyyn Sähkölaitoksesta on tullut erillinen osakeyhtiö.

Toimintavuoden tavoitteet:

Jatketaan liikenneturvallisuuksuushankkeen suunnittelua. Selvennetään virkamiesten ja viranhaltijoiden vastuurajat ja oikeudet. Aloitetaan Kruunuporttialueen suunnittelu.

Toteutuneet tavoitteet:

Kruunuporttialueen suunnittelu on edennyt hyvin ja kaavaluonnos on ollut nähtävillä. Kaksi tuulivoimalahanketta on YVA-selvityksessä ja kolmas aloittaa suunnittelun. Pyörätien tiesuunnitelma välillä Murikka-Brännkärr on melkein valmis. Työtehtäväkuvausten päivittäminen on aloitettu.

Tunnusluvut:

Nettokustannus €/asukas

2020

38,26

2021

39,51

2022

43,61

2023

60,85

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	3 139	3 250	0	3 250	18 081	14 831
Menot	-282 404	-296 447	0	-296 447	-405 444	-108 997
Netto	-279 265	-293 197	0	-293 197	-387 363	-94 166
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	3,12	3,12	0,00	3,12	2,97	

Tekninen ja ympäristölautakunta

Tehtäväalue:

Rakennukset

Tulosyksiköt:

Kiinteistöjen hallinto

Asuinrakennukset

Sivistystoimen rakennukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon rakennukset

Muut rakennukset

Tilivelvolliset:

Vastuuhenkilö:

Teknisen ja ympäristölautakunnan jäsenet

Tekninen johtaja

Kiinteistövastaava

Tavoitteet ja painopistealueet:

Tehokkaalla hoidolla ylläpidetään riittävää kuntotasoa niille rakennuksille, joita kunta hallinnoi useita eri tarkoituksia varten.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Hankitaan ja otetaan käyttöön ohjelma/tehdään suunnitelma, jolla jäsenellään ja helpotetaan rakennustemme ylläpitoa. Jatketaan kiinteistöjen, jotka eivät suoraan liity kunnan ydintoimintoihin, myyntiä tai muuntamista muuhun käyttöön. Selvennetään sopimusten sisältöä koskien ostopalveluita. Asennetaan vuosittain aurinkopaneeleja.	Uusi sähköinen palvelu, Flatco, on otettu käyttöön mm. vastaanottamaan kiinteistöissämme ilmenneitä virheilmoituksia. Palveluun voi myös sisällyttää asiakirjoja rakennuksista sekä huoltotoimenpiteitä. Palvelu laajennetaan vielä koskemaan muun muassa leikkipuistoja ja uimarantoja. Kiinteistöhuoltajien ohjeet ja valmiussopimus on päivitetty. Kruunupyyn koulukeskuksen veistosalin katolle on asennettu aurinkopaneelit.

Tunnusluvut:

	2020	2021	2022	2023
Rakennukset yhteensä	65	62	57	57
*sis. varastot				
Kerrosala yht.	45 946 m ²	45 264 m ²	40 703 m ²	40 703 m ²
Kokonaistilavuus	178 426 m ³	176 256 m ³	160 446 m ³	160 446 m ³

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	2 636 720	3 133 654	0	3 133 654	3 537 373	403 719
Menot	-1 789 296	-1 853 338	0	-1 853 338	-1 908 296	-54 958
Netto	847 424	1 280 316	0	1 280 316	1 629 077	348 761
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	8,05	9,05	0,00	9,05	10,00	

Tekninen ja ympäristölautakunta**Tilivelvolliset:**

Teknisen ja ympäristölautakunnan jäsenet

Tehtäväalue: Liikenneväylät ja muut yleiset alueet**Tulosyksiköt:** Rakennuskaavatiet

Yksityiset tiet

Vastuuhenkilöt:

Tekninen johtaja

Tievalaistus

Aluevastaava

Puistot ja viheralueet

Työnjohtaja

Urheilukentät ja kaukalot

Sähkövalaistut radat

Uimarannat

Maa- ja metsätaloustilat

Jätehuolto -vastaanottoaikat/maankaatopaikat

Tavoitteet ja painopistealueet:

Ylläpidetään kohtuullinen kuntotaso, jossa lähtökohtana ovat teiden liikennemäärät. Työskennellään ELY-keskuksen kanssa paremman liikenneturvallisuuden puolesta. Yhteistoiminnassa kunnan asukkaiden kanssa uimarannat ja viheralueet pidetään hyvässä kunnossa kunnan asukkaiden viihtyvyyden parantamiseksi. Säilytetään kohtuullinen tuotto kunnan metsistä kestäväällä metsänhoidolla, joka perustuu metsänhoitosuunnitelmaan.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Rakennuskaava- ja yksityisteiden perusparannus talousarvion mukaan. Aloitetaan tievalaisimien vaihto LED-valoihin.	Jatkuva teiden ja alueiden kunnossapito on jatkunut kuten aikaisemmin. Elohopeavalot on vaihdettu LED-valoihin sitä mukaan kun ne ovat särkyneet. Näiden lisäksi myös 91 valoa Hästbackassa ja Kolamissa on vaihdettu (valmistuu 2024). Tievalaistusta on rakennettu Rantakujalla ja Rantaraitilla (valmistuu 2024). Päällystystöitä on tehty Kirkkomäentiellä, Raidekujalla, Torgarentiellä, Suurjoentiellä, Vikarsin risteyksessä sekä tie Teerijärven uudelle teollisuusalueelle. Tämän lisäksi on rakennettu rakennussuunnitelman tiet Grovfurbackenilla. Koulukeskuksen piha-alueen suunnittelu on tehty.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Nettokustannus €/asukas	89,13	105,70	103,92	110,74

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	112 771	105 000	0	105 000	105 461	461
Menot	-778 166	-853 799	0	-853 799	-810 404	43 395
Netto	-665 395	-748 799	0	-748 799	-704 943	43 856
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	1,50	1,50	0,00	1,50	1,50	

Tekninen ja ympäristölautakunta

Tehtäväalue: Konekeskus

Tulosyksiköt: Korjaamot

Koneet

Tilivelvolliset:

Vastuhenkilö:

Teknisen ja ympäristölautakunnan jäsenet

Tekninen johtaja

Tekninen johtaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Tehokkaan huollon ja ylläpidon avulla pidetään kunnan välineet kunnossa. Huoltomies suorittaa pienemmät hitsaus- ja korjaustyöt sekä lvi-työt, jotka hän ehtii kunnan oman toiminnan puitteissa sekä myy palveluitaan myös teiden ylläpitoon, vesi- ja jätehuoltoon yms.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Ylläpidetään ja huolletaan kunnan koneita ja varusteita sekä myydään palveluita muille sektoreille. Toimitaan logistiikkakeskuksena ja varastona sisäisessä rakentamisessa ja teiden kunnossapidossa. Selvitetään konekeskuksen lähivuosien kehitystarpeet koskien varusteita ja tiloja. Saatetaan valmiiksi ostettu kaava-alue Ekoroskin takana.	Koneiden ja varusteiden ylläpito sekä palveluiden myynti muille sektoreille on jatkunut aikaisempien vuosien tapaan. On hankittu uusi kuorma-auto. On rakennettu kaatosuppilot soralle, hiekalle ja muulle materiaalille. On tehty uuden hallin suunnittelu.

Tunnusluvut:

Nettokustannus €/asukas

2020

2021

2022

2023

3,41

5,83

4,41

7,87

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	61 733	36 000	0	36 000	56 194	20 194
Menot	-90 001	-98 844	0	-98 844	-106 290	-7 446
Netto	-28 269	-62 844	0	-62 844	-50 096	12 748
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	

Tekninen ja ympäristölautakunta

Tehtäväalue: Palo- ja pelastustoimi

1.1.2023 alkaen kunta ei ole enää vastuussa palo- ja pelastustoimesta.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022
Nettokustannus €/asukas	96,32	87,35	107,55

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-688 664	0	0	0	-12 671	-12 671
Netto	-688 664	0	0	0	-12 671	-12 671

Tekninen ja ympäristölautakunta

Tehtäväalue:

Ympäristöasiat

- Ympäristönsuojelu

Tilivelvolliset:

Teknisen ja ympäristölautakunnan jäsenet

Tekninen johtaja

Vastuuhenkilö:

Ympäristönsuojelusihteeri

Tavoitteet ja painopistealueet:

Toimintaa harjoitetaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti, luonnontaloudellisesti kestävä ja monipuolisen ympäristön säilyttämiseksi, ja sen puolesta, että kunnan asukkaille voidaan tarjota turvallinen ja terveellinen ympäristö sekä hyvät eläinlääkäripalvelut.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
<p>Ympäristönsuojelu: Ympäristönsuojelu hoidetaan edelleen itsenäisesti. Tarjotaan hyvää ja joutuisaa palvelua. Hoidetaan lakisääteiset tehtävät (luvat, ilmoitukset, rekisteröinnit, lausunnot, valvonta ja neuvonta) ja valvotaan ympäristöintressejä eri asioissa. Lisätään henkilöstöresursseja ostopalvelun kautta, jotta voidaan hoitaa ympäristölupa- ja rekisteröintivelvollisten toimintojen valvontaa. Osallistutaan hankkeisiin mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Terveysvalvonta: Ostetaan edelleen palveluita Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollolta.</p> <p>Eläinlääkintähuolto: Ostetaan edelleen palveluita Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollolta.</p>	<p>Ympäristönsuojelutehtävät on pääasiallisesti hoidettu omalla henkilöstöllä. Yhdeksän kohteen tarkastus suoritettiin ostopalveluina. Lupajaosto on pitänyt seitsemän kokousta. Viisi asiaa on koskenut eläintallia (ilmoituspäätös, ympäristölupa, valitus). Kolme asiaa koskien maa-ainesten ottolupaa on käsitelty, yksi yhdistetty ympäristö-maa-aines ottolupa on myönnetty. Viisi lausuntoa on annettu koskien malminetsintälupaa. Lausuntoja on annettu myös Kruunuportti II asemakaavasta ja YVA:n tarpeesta kantatielle 63 sekä asioissa koskien Kvarnbackenin tuulivoimalahanketta ja Keliberin toimintaa. Muut käsitellyt asiat ovat koskeneet muita tuulivoimalahankkeita, turvetuotantoa, Terjärv Frys, Kemvit ja Påras.</p> <p>Ympäristönsuojelun valvontaohjelman päivitys on tehty. Tekninen ja ympäristölautakunta on käsitellyt asioita, jotka ovat koskeneet avustuksia Kaitsjön ja Heimsjön yhdistyksille sekä vieraskasvien torjuntaan. Lautakunta on antanut lausunnon koskien jätehuoltoasetuksia sekä tutustunut PIA-hankkeen raporttiin koskien vieraskasveja kesällä 2023. Vuoden aikana ostettiin edelleen palveluita Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollolta.</p>

Tunnusluvut:

	2020	2021	2022	2023
Ympäristöhanke kustannus €/asukas	0,38	0,38	1	0,96
Nettokustannus €/asukas	36,89	36,77	39,37	40,98

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	14 787	15 810	0	15 810	18 371	2 561
Menot	-266 843	-292 929	0	-292 929	-279 259	13 670
Netto	-252 056	-277 119	0	-277 119	-260 888	16 231
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	1,13	1,105	0,00	1,105	1,105	

Tekninen ja ympäristölautakunta

Tehtäväalue: Rakennusasiat

Tilivelvolliset:

Teknisen ja ympäristölautakunnan jäsenet

Tekninen johtaja

Vastuuhenkilö:

Rakennustarkastaja

Tavoitteet ja painopistealueet:

Tehtäväalue kattaa ne tehtävät, jotka lakisääteisesti on osoitettu rakennusvalvontaviranomaiselle maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen sekä rakennusjärjestyksen mukaan.

Toimintavuoden tavoitteet:	Toteutuneet tavoitteet:
Ylläpidetään palvelut maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Lupapiste otetaan käyttöön. Palkataan apulaisrakennustarkastaja, joka siirtyy vuoden aikana vakinaiseksi rakennustarkastajaksi.	Sähköinen lupien hallinta, Lupapiste, otettiin käyttöön 3.4.2023. Apulaisrakennustarkastaja siirtyi vakinaiseksi rakennustarkastajaksi 1.6.2023. Rakennusvalvonta käsitteli 107 rakennuslupaa, 50 toimenpidelupaa, 10 toimenpideilmoitusta sekä yhden purkuilmoituksen. Näistä apulaisrakennustarkastaja käsitteli 42 lupaa.

Tunnusluvut:	2020	2021	2022	2023
Rakennusluvut, asetettu tavoite	120	120	130	130
Rakennusluvut, saavutettu tavoite	137	146	168	107
Toimenpideluvat, asetettu tavoite	40	40	40	40
Toimenpideluvat, saavutettu tavoite	42	40	64	50
Ilmoitukset, asetettu tavoite	10	10	10	10
Ilmoitukset, saavutettu tavoite	9	5	3	10
Nettokustannus €/asukas	8,66	0,13	6,61	18,29

Talous euroissa

	Tilinpäätös 2022	TA alkuperäinen 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Tulot	77 773	95 385	0	95 385	56 782	-38 603
Menot	-120 122	-168 306	0	-168 306	-173 192	-4 886
Netto	-42 349	-72 921	0	-72 921	-116 411	-43 490
Täytettyjen virkojen ja toimien määrä	1,58	2,61	0,00	2,61	1,81	

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

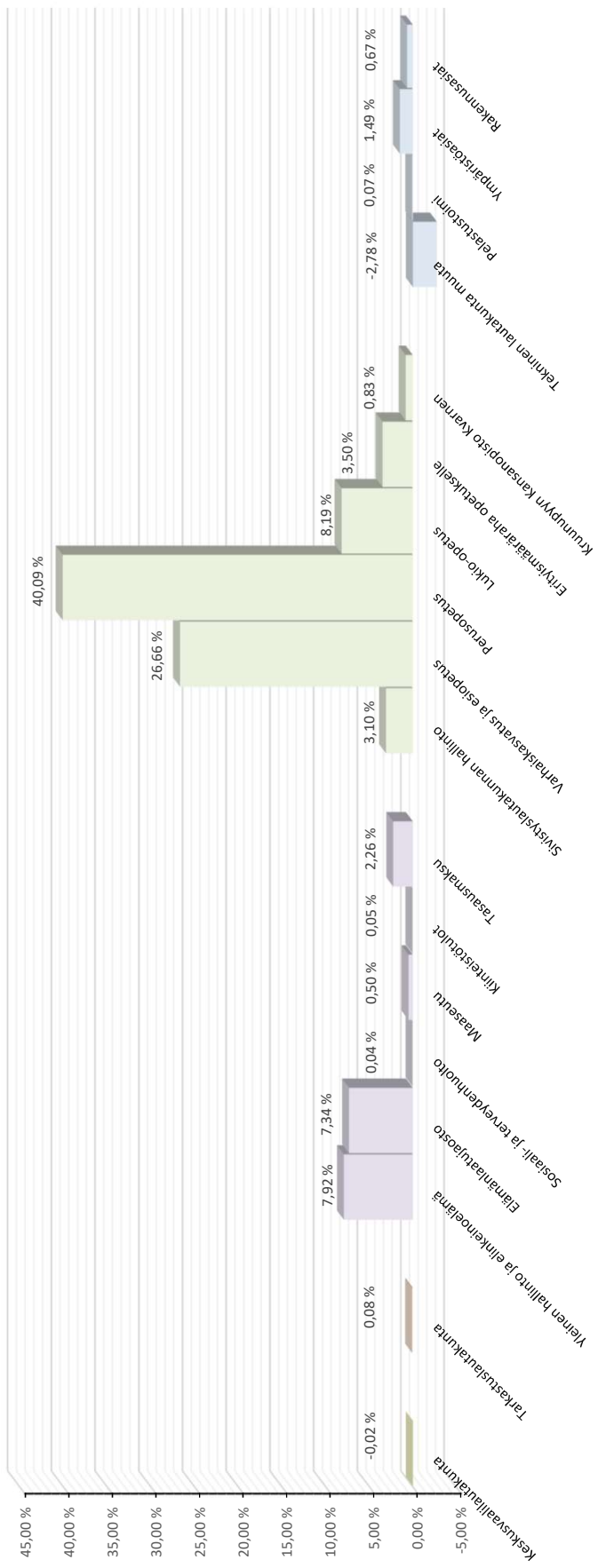

KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN 2023

Käyttötalousarvio on valtuustoon nähden sitova nettotasolla lautakunnittain. Poikkeavaa on se, että nettomäärärahat teknisen ja ympäristölautakunnan tehtäväalueille rakennusasiat, ympäristöasiat sekä pelastustoimi ovat korvamerkittyjä eikä niitä saa käyttää muuhun toimintaan. Kunnanhallituksen tehtäväalueilla sosiaali- ja terveydenhuolto, maaseutu sekä elämäntaloustoiminta on myös erillinen sitovuus. Kiinteistöjen myynteistä saatavat tulot kuuluvat kunnanhallitukselle.

Lautakunta	Talousarvio			Tiilipäätös			Lautakuntien nettotalous-	
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto	arvion käyttö %	arvion ylitys/alitus
Keskusvaalilautakunta	-17 000,00	11 500,00	-5 500,00	-8 978,38	11 877,60	2 899,22	-52,71	8 399,22
Tarkastuslautakunta	-15 493,00	0,00	-15 493,00	-14 476,70	0,00	-14 476,70	93,44	1 016,30
Kunnanhallitus								
Yleinen hallinto	-2 002 265,25	249 374,97	-1 752 890,28	-1 721 653,44	336 643,65	-1 385 009,79	79,01	367 880,49
ja elinkeinoelämä	-1 545 941,47	231 339,00	-1 314 602,47	-1 615 057,34	332 222,96	-1 282 834,38	97,58	31 768,09
Elämäntaloustoiminta	0,00	0,00	0,00	-6 907,48	-76,01	-6 983,49		-6 983,49
Sosiaali- ja terveydenhuolto	-85 980,00	0,00	-85 980,00	-87 880,33	0,00	-87 880,33	102,21	-1 900,33
Maaseutu	0,00	0,00	0,00	-25 278,88	17 209,66	-8 069,22		-8 069,22
Kiinteistötulot	-420 000,00	0,00	-420 000,00	-395 488,23	0,00	-395 488,23		24 511,77
Tasausmaksu	-4 054 186,72	480 713,97	-3 573 472,75	-3 852 265,70	686 000,26	-3 166 265,44	88,60	407 207,31
Kunnanhallitus yhteensä								
Sivistyslautakunta								
Sivistyslautakunnan hallinto	-566 599,86	15 000,00	-551 599,86	-564 222,17	22 853,08	-541 369,09	98,15	10 230,77
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-4 929 242,63	270 250,00	-4 658 992,63	-5 056 682,34	396 129,63	-4 660 552,71	100,03	-1 560,08
Perusopetus	-7 010 006,84	104 800,00	-6 905 206,84	-7 126 586,04	119 065,47	-7 007 520,57	101,48	-102 313,73
Lukio-opetus	-1 501 851,73	115 100,00	-1 386 751,73	-1 599 718,93	168 933,45	-1 430 785,48	103,18	-44 033,75
Erityismääräraha opetukselle	-693 636,00	75 000,00	-618 636,00	-666 513,97	55 032,00	-611 481,97	98,84	7 154,03
Kruunupyynti Kansanopisto Kvarnen	-143 500,00	0,00	-143 500,00	-145 447,88	0,00	-145 447,88	101,36	-1 947,88
Sivistyslautakunta yht.	-14 844 837,05	580 150,00	-14 264 687,05	-15 159 171,33	762 013,63	-14 397 157,70	100,93	-132 470,65
Tekninen ja ympäristölautakunta								
Tekninen lautakunta muuta	-3 102 428,59	3 277 904,00	175 475,41	-3 230 434,50	3 717 109,16	486 674,66	277,35	311 199,25
Pelastustoimi	0,00	0,00	0,00	-12 671,37	0,00	-12 671,37		-12 671,37
Ympäristöasiat	-292 928,25	15 810,00	-277 118,25	-279 259,07	18 370,72	-260 888,35	94,14	16 229,90
Rakennusasiat	-168 306,01	95 385,00	-72 921,01	-173 192,29	56 781,76	-116 410,53	159,64	-43 489,52
Tekn. ja ympäristölautakunta yht.	-3 563 662,85	3 389 099,00	-174 562,85	-3 695 557,23	3 792 261,64	96 704,41	-55,40	271 267,26
Yhteensä	-22 495 179,62	4 461 462,97	-18 033 715,65	-22 730 449,34	5 252 153,13	-17 478 296,21	96,92	555 419,44
Käyttö % tiilipäätöksen mukaan				101,05 %	117,72 %	96,92 %		

KÄYTTÖMENOJEN TOTEUTUMINEN NETTOTASOLLA 2023

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	490 878,97		490 878,97	627 068,20	136 189,23
Maksutulot	465 195,00		465 195,00	374 388,91	-90 806,09
Tuet ja avustukset	303 585,00		303 585,00	490 991,85	187 406,85
Muut toimintatulot	3 201 804,00		3 201 804,00	3 759 704,17	557 900,17
Yhteensä	4 461 462,97	0,00	4 461 462,97	5 252 153,13	790 690,16
Valmistus omaan käyttöön	0,00		0,00	0,00	0,00
Toimintamenot					
Henkilöstömenot					
Palkat ja palkkiot	-8 585 043,90	-541 216,00	-9 126 259,90	-9 296 189,48	-169 929,58
Palkkasivukustannukset					
Eläkekustannukset	-1 880 322,15	-90 708,00	-1 971 030,15	-1 983 146,29	-12 116,14
Muut palkkasivukustannukset	-290 685,92	-18 076,00	-308 761,92	-322 605,15	-13 843,23
Palvelujen ostot	-6 365 277,51	-215 000,00	-6 580 277,51	-6 700 691,27	-120 413,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 355 260,19		-1 355 260,19	-1 446 134,90	-90 874,71
Avustukset	-1 087 637,00	-120 000,00	-1 207 637,00	-1 051 020,22	156 616,78
Muut toimintamenot	-1 945 952,94		-1 945 952,94	-1 930 662,03	15 290,91
Yhteensä	-21 510 179,62	-985 000,00	-22 495 179,62	-22 730 449,34	-235 269,72
Toimintakate	-17 048 716,65	-985 000,00	-18 033 716,65	-17 478 296,21	555 420,44
Verotulot	14 537 000,00		14 537 000,00	15 644 871,88	1 107 871,88
Valtionosuudet	6 102 252,00		6 102 252,00	6 673 345,00	571 093,00
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	500,00		500,00	25 960,43	25 460,43
Muut rahoitustulot	129 200,00		129 200,00	235 120,03	105 920,03
Korkomenot	-350 000,00		-350 000,00	-203 730,91	146 269,09
Muut rahoitusmenot	-4 000,00		-4 000,00	-622,00	3 378,00
Vuosikate	3 366 235,35	-985 000,00	2 381 235,35	4 896 648,22	2 515 412,87
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 400 000,00		-1 400 000,00	-1 501 587,96	-101 587,96
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	1 966 235,35	-985 000,00	981 235,35	3 395 060,26	2 413 824,91

Verotulojen erittely 2023

	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnallinen tulovero	10 802 000		10 802 000	11 684 011	882 011
Kiinteistövero	1 732 000		1 732 000	1 837 941	105 941
Osuus yhteisöverotuotosta	2 003 000		2 003 000	2 122 920	119 920
Yhteensä	14 537 000		14 537 000	15 644 872	1 107 872

Valtionosuuksien erittely 2023

	Talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnallisen peruspalvelun valtionosuus	6 102 252		6 102 252	3 152 348	-2 949 904
Verotulotasoitus				1 905 996	1 905 996
Muut valtionosuudet opetus- ja kulttuuritoimelle				279 137	279 137
Kompensaatio menetetyille verotuloille				1 335 864	1 335 864
Yhteensä	6 102 252		6 102 252	6 673 345	571 093

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2023

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KUNNANHALLITUS	312 000,00	575 000,00	887 000,00	839 121,43	47 878,57
Maa- ja vesialueet					
Menot	250 000,00	150 000,00	400 000,00	372 091,00	27 909,00
Tulot	30 000,00		30 000,00	22 430,00	-7 570,00
Nettomenot	220 000,00	150 000,00	370 000,00	349 661,00	20 339,00
Muut kiinteät rakenteet					
Menot	25 000,00	25 000,00	50 000,00	56 746,64	-6 746,64
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	25 000,00	25 000,00	50 000,00	56 746,64	-6 746,64
Yhteiset ATK-hankinnat					
Menot	57 000,00		57 000,00	32 303,79	24 696,21
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	57 000,00	0,00	57 000,00	32 303,79	24 696,21
Arvopaperit					
Menot	10 000,00	400 000,00	410 000,00	400 410,00	9 590,00
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	10 000,00	400 000,00	410 000,00	400 410,00	9 590,00
KONEET JA KALUSTO	320 000,00	0,00	320 000,00	347 001,71	-25 438,69
Keskushallinto					
Menot	0,00		0,00	1 563,02	-1 563,02
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	0,00	0,00	0,00	1 563,02	-1 563,02
Sivistyslautakunta					
Menot	50 000,00		50 000,00	53 370,70	-3 370,70
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	50 000,00	0,00	50 000,00	53 370,70	-3 370,70
Tekninen ja ympäristölautakunta					
Menot	270 000,00		270 000,00	292 067,99	-22 067,99
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	270 000,00	0,00	270 000,00	292 067,99	-22 067,99
TALONRAKENNUS	4 170 000,00	-3 510 000,00	660 000,00	506 909,93	153 090,07
Ennakoimaton saneeraus määräraha					
Menot	20 000,00		20 000,00	19 973,11	26,89
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	20 000,00	0,00	20 000,00	19 973,11	26,89
Aurinkopaneelit					
Menot	25 000,00		25 000,00	25 000,00	0,00
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	25 000,00	0,00	25 000,00	25 000,00	0,00
Kansliarakennukset					
Kruunupyyn kunnantalo					
Menot	50 000,00	50 000,00	100 000,00	52 892,06	47 107,94
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	50 000,00	50 000,00	100 000,00	52 892,06	47 107,94

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Sivistystoimen rakennukset					
Keskuskoulu					
Menot	0,00		0,00	0,00	0,00
Tulot	0,00		0,00	31 873,00	31 873,00
Nettomenot	0,00	0,00	0,00	-31 873,00	31 873,00
Alavetelin koulun piha					
Menot	0,00		0,00	0,00	0,00
Tulot	0,00		0,00	21 000,00	21 000,00
Nettomenot	0,00	0,00	0,00	-21 000,00	21 000,00
Teerijärven koulu					
Menot	0,00		0,00	277,43	-277,43
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	0,00	0,00	0,00	277,43	-277,43
Teerijärven koulu, uusi					
Menot	4 000 000,00	-3 760 000,00	240 000,00	239 809,70	190,30
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	4 000 000,00	-3 760 000,00	240 000,00	239 809,70	190,30
Koulukeskus					
Menot	15 000,00	43 000,00	58 000,00	37 290,99	20 709,01
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	15 000,00	43 000,00	58 000,00	37 290,99	20 709,01
Kruunupyyn lukio					
Menot	0,00		0,00	2 962,50	-2 962,50
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	0,00	0,00	0,00	2 962,50	-2 962,50
Slottebon päiväkot					
Menot	0,00	25 000,00	25 000,00	4 180,00	20 820,00
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	0,00	25 000,00	25 000,00	4 180,00	20 820,00
Solrosenin päiväkot					
Menot	0,00	80 000,00	80 000,00	100 558,60	-20 558,60
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	0,00	80 000,00	80 000,00	100 558,60	-20 558,60
Muut rakennukset					
			83 000,00	-8 162,08	91 162,08
Krokforsin korjaamo					
Menot	0,00	12 000,00	12 000,00	7 615,00	4 385,00
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	0,00	12 000,00	12 000,00	7 615,00	4 385,00
Kruunupyyn urheiluhalli					
Menot	60 000,00	40 000,00	100 000,00	69 223,54	30 776,46
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	60 000,00	40 000,00	100 000,00	69 223,54	30 776,46

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
JULKINEN OMAISUUS	250 000,00	0,00	250 000,00	257 993,14	-7 993,14
Tiet					
Päällystämättömät asemakaavatiet					
Menot	10 000,00		10 000,00	48 793,45	-38 793,45
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	10 000,00	0,00	10 000,00	48 793,45	-38 793,45
Päällystetyt asemakaavatiet					
Menot	70 000,00		70 000,00	39 834,99	30 165,01
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	70 000,00	0,00	70 000,00	39 834,99	30 165,01
Tievalaistus ja liikenneturvallisuushankkeet					
Tievalaistus					
Menot	70 000,00		70 000,00	69 818,00	182,00
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	70 000,00	0,00	70 000,00	69 818,00	182,00
Liikenneturvallisuushankkeet					
Menot	100 000,00		100 000,00	99 546,70	453,30
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	100 000,00	0,00	100 000,00	99 546,70	453,30
YHTEENSÄ					
Menot	5 082 000,00	-2 935 000,00	2 147 000,00	2 026 329,21	120 670,79
Tulot	30 000,00	0,00	30 000,00	75 303,00	45 303,00
Nettomenot	5 052 000,00	-2 935 000,00	2 117 000,00	1 951 026,21	165 973,79

Investointiosan sitovuustaso kunnanvaltuustoon nähden on arvioidut tulot ja menot hankeittain tai hankeryhmittäin, paitsi maa-alueet, rakennukset ja arvopaperit, joilla on nettositovuus.

Alkuperäisen investointibudjetin netto oli 5 052 000 euroa. 25.9.2023 § 39 kunnanvaltuusto myönsi muutamia talousarviomuutoksia, jotka johtivat investointibudjetin vähenemiseen 2 935 000 eurolla, tai muutoksen jälkeen netto 2 117 000 euro.

Budjetoitujen menomäärärahojen ylitykset ja alitukset 2023

Kunnanhallitus:

Maa- ja vesi-alueet: Maa-alueiden osto ja myynti toteutettiin muutetun talousarvion mukaisesti 20 000 euron nettoalituksella.

Muut kiinteät rakenteet: Yrityskylttien rakentaminen Valtatie 8 varrelle toteutettiin muutetun talousarvion mukaisesti ja täten noin 6 700 euron ylityksellä.

Yhteiset ATK-hankinnat: Uuden palkka- ja HR-järjestelmän käyttöönotto toteutettiin 25 000 euron talousarvioalituksella.

Arvopaperit: Investointi pääomalla muutetun talousarvion mukaisesti sekä ylijäämäpalautus, joka saatu lisäosuutena.

Koneet ja kalustot:

Keskushallinto: Kalusteita hallituksen kokoushuoneeseen ja henkilöstön huoneisiin talousarvion ulkopuolelta.

Sivistyslautakunta: IT-hankinnat hieman budjetoitua suuremmat. Tehdyistä investoinneista 44 000 euroa kuuluu perusopetukselle, 5 500 euroa lukiolle ja 3 500 euroa varhaiskasvatukselle ja esikoululle.

Tekninen lautakunta: Uuden kuorma-auton hankinta toteutui 20 000 euron budjetinylityksellä.

Talonrakennus:

Ennakoimaton saneeraus määräraha ja aurinkopaneelit: Ennakoimaton määräraha käytettiin Solrosenin päiväkodin korjauskustannuksiin ja aurinkopaneeleja on asennettu budjetin mukaisesti.

Kruunupyyn kunnantalo: Salaojitus on toteutettu kunnantalon ympäri alkuperäisen budjetin mukaisesti.

Kunnanvaltuusto myönsi budjettimuutoksessa 73 000 euron lisämäärärahan kameravalvonta- ja lukkojärjestelmien uusimiseen kunnan kiinteistöissä. Lisämääräraha on jaettu koulurakennuksiin 23 000 euroa ja 50 000 euroa kunnantalolle. Kunnantalon toteutuneiden investointien, ts. salaojitus ja lukkojärjestelmän täydellinen uusiminen, tuloksena oli 47 000 euron budjettivaje.

Teerijärven koulu: Kunnanvaltuusto päätti tehdä muutoksen talousarvioon vähentämällä 3 760 000 euroa koska rakentamista ei voitu aloittaa vuoden aikana, sillä rakennuksen suojelusta tehtiin esitys. Suunnittelukustannukset 2023 olivat noin 240 000 euroa muutetun talousarvion mukaisesti.

Solrosenin päiväkotito: Kunnanvaltuusto päätti tehdä 80 000 euron talousarviomuutoksen päiväkodin korjauksen tarkoitukseen. Toteutuma oli kuitenkin 20 000 euron budjetinylitys.

Muut sivistystoimen rakennukset: Sivistystoimen muille rakennuksille oli budjettivaroja muutoksen jälkeen yhteensä 83 000 euroa. Investointeja on tehty 45 000 eurolla, sisältäen kalusteita koulupihalle ja kamerajärjestelmä Kruunupyyn koulukeskukseen sekä yläasteen/lukion vesikaton kuntotarkastus ja Slottebon päiväkodin kuntotarkastus. Lisäksi on saatu avustuksia pyöräpysäköinnille ja lähiurheilukentälle yhteensä 53 000 euroa, joiden investointikustannukset syntyivät jo vuonna 2022. Yhteensä budjettialitusta oli täten 91 000 euroa.

Krokforsin korjaamo: Kunnanvaltuusto päätti tehdä 12 000 euron talousarviomuutoksen, jotta voitaisiin aloittaa varastohallin suunnittelu Krokforsin korjaamolle. Toteutuma oli lopulta 4 400 euroa budjetoitua alempi.

Kruunupyyn urheiluhalli: Budjetoidut saneerauksen suunnittelukustannukset olivat 60 000 euroa. Kunnanvaltuusto myönsi vielä 40 000 euroa saneeraukseen talousarviomuutoksen yhteydessä ja toteutuma tuotti lopulta budjetin alituksen 30 800 eurolla.

Julkinen omaisuus:

Asemakaavatiet: Budjetoitu asemakaavateille Grovfurbackenissa sekä perusparannuksiin priorisoinnin mukaisesti, jotka toteutettiin Kirkkotiellä, Torgarentiellä ja Kaustisentie 5. liittymässä. Näiden kustannukset olivat budjetoitua suuremmat ja aiheutti noin 8 000 euron budjetin ylityksen.

Tievalaistus: Tievalaistuksen täydennys ja päivitys LED-valoihin tehtiin Rantakujalla, Rantaraitilla, Kolamissa ja Hästbackassa ja kustannukset olivat budjetoidun mukaiset.

Liikenneturvallisuushankkeet: Kustannukset liikenneturvallisuushankkeiden suunnittelusta koskien Alavetelin pyörätietä ja ylikunnallista pyörätietä Kokkola-Kruunupyy-Edsevö olivat budjetoidun mukaiset.

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus	3 366 233,00	-985 000,00	2 381 233,00	4 896 648,22	2 515 415,22
Vuosikate					
Satunnaiset erät	-10 000,00		-10 000,00	-17 166,14	-7 166,14
Tulorahoituksen korjaukset					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 082 000,00	2 935 000,00	-2 147 000,00	-2 001 329,21	145 670,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	52 873,01	52 873,01
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	30 000,00		30 000,00	22 430,00	-7 570,00
Toiminta ja investoinnit, netto	-1 695 767,00	1 950 000,00	254 233,00	2 953 455,88	2 699 222,88
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen lisäykset muille	0,00		0,00	0,00	0,00
Antolainojen lisäykset liikelaitoksille	0,00		0,00	0,00	0,00
Antolainojen vähennykset muille	0,00		0,00	0,00	0,00
Antolainojen vähennykset liikelaitoksille	0,00		0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 695 767,00		4 695 767,00	0,00	-4 695 767,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 000 000,00		-3 000 000,00	-3 664 935,00	-664 935,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00		0,00	-425 000,00	-425 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00		0,00	0,00	0,00
Vaikutukset maksuvalmiuteen	0,00	1 950 000,00	1 950 000,00	-1 136 479,12	-3 086 479,12

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

	Määräraha			Arvioidut tulot			Toteutuma	Poikkeama
	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Alku-peräinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen		
Käyttötalousosa								
Toimintatuotot								
Toimintakustannukset	21 510 180	985 000	22 495 180				22 730 449	-235 269
Tuloslaskelmaosa								
Verotulot								
Valtionosuudet								
Korkotuotot								
Muut rahoitustuotot								
Korkokustannukset	350 000		350 000				203 731	146 269
Muut rahoituskustannukset	4 000		4 000				622	3 378
Investoinnit								
Rahoitusosuudet								
Myyntitulot								
Käyttöomaisuuden investoinnit	5 082 000	-2 935 000	2 147 000				2 001 329	145 671
Rahoitusosa								
Antolainamuutokset								
Antolainalisäykset								
Antolainavähennykset								
Muutos lainakantaan								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys								
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 000 000		3 000 000				3 664 935	-664 935
Lyhytaikaisten lainojen muutos							-425 000	425 000
Vaikutus rahavalmiuteen								
YHTEENSÄ	29 946 180	-1 950 000	27 996 180				28 176 066	-179 886
Talousarvion sitovuus:							30 011 182	0
Käyttötalousosa:							27 906 753	-2 104 429

Talousarvion sitovuus:

Käyttötalousosa:

Sitovuus on lautakunnittain nettotasolla paitsi kunnanhallituksen tehtäväalueella elämäntaloudella sekä teknisen ja ympäristölahtakunnan tehtäväalueella ympäristöasiat ja rakennusasiat, joiden määrärahat ovat korvamerkittyjä eikä niitä saa käyttää muuhun toimintaan.

Tuloslaskelman sitovuus:

Sitovuus korkomenoja, muita rahoitusmenoja ja ylimääräisiä menoja kohti sekä verotuloja, valtionosuuksia, korkotuloja, muita rahoitustuloja ja ylimääräisiä tuloja varten.

Investoinnit:

Hanke- ja hankeryhmäkohtainen sitovuus niin arvioitujen menojen kuin kulojen osalta, paitsi maa-alueiden ja rakennusten sekä arvopapereiden osalta, joilla on nettositovuus.

LIITETIEDOT

3. Tilinpäätöksen laatimista ja tilinpäätöksen tuotantotapaa koskevat liitetiedot

3.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotuseriaatteet

Tuloslaskelmassa tulot ja kustannukset on merkitty suoritusperusteella. Verotulot on, tästä poiketen, viety kirjoihin kirjanpitoajankohtana kyseessä olevalla tilikaudella.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset varat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu etukäteen tehdyn poistosuunnitelman mukaisesti, joka astui voimaan 1.1.2020. Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet selostetaan tuloslaskelman liitetiedoissa otsikon "Selvitys suunnitelmanmukaisista poistoperusteista" alla.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintahinnoin.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseen nimellisarvoon.

3.2 Liitetiedot sovelletuista konsernitilinpäätösperiaatteista

Periaatteet konsernitilinpäätöksen laatimisesta

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös sisältää kunnan lisäksi 5 tytäryhteisöä, joissa kunnan omistusosuus ylittää 50 %, ja kuusi kuntayhtymää.

Sisäiset liiketapahtumat ja -katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskeiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Pysyvään vastaavaan sisältyvät olennaiset sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoerot ja varannot

Konsernin taseessa on vapaaehtoiset ja veroperusteiset varannot sekä poistoerot jaettu vapaan oman pääoman ja piilevän verovelan kesken. Jako on huomioitu omistusten vähennyksissä, vähemmistöosuuksissa sekä omistusyhteyshyönteilyliittymien yhdistelyssä.

Sisäisen omistuksen vähennykset

Kunnan ja sen tytäryhtymien sekä kuntayhtymien sisäisiä omistuksia on vähennetty.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelman mukaisten poistojen oikaiseminen

Kiinteistötytäryhteisöjen aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on huomioitu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Omistusyhteisyhteisöt

Omistusyhteisyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

4. Tuloslaskelman liitetiedot

1) Toimintatuotot lautakunnittain				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Keskusvaalilautakunta			11 878	13 716
Tarkastuslautakunta			0	0
Kunnanhallitus			375 975	492 841
Sivistyslautakunta			753 580	296 313
Tekninen ja ympäristölautakunta			2 155 789	1 321 655
Kruunupyyn kunta ja muut konserniyhtiöt	15 839 168	30 958 148	0	0
Toimintatuotot yhteensä	15 839 168	30 958 148	3 297 222	2 124 525

2) Verotulojen erittely		
	2023	2022
Kunnan tulovero	11 684 011	21 718 981
Kiinteistövero	1 837 941	1 835 505
Osuus yhteisöverojen tuotosta	2 122 920	3 461 411
Verotulot yhteensä	15 644 872	27 015 896

3) Valtionosuuksien erittely ja korvaukset menetetyistä verotuloista		
	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5 058 344	15 151 207
Josta: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	1 905 996	3 714 592
Josta: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Valtionosuudet perustuen lakiin opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta	279 137	99 419
Menetettyjen verotulojen korvaus	1 335 864	4 288 682
Valtionosuudet ja korvaukset menetetyistä verotuloista yhteensä	6 673 345	19 539 308

4) Ostopalvelujen erittely		
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	1 062 946	25 009 232
Muiden palvelujen ostot	5 271 427	5 898 480
Kunnan palveluostot yhteensä	6 334 373	30 907 712

5) Pysyvien vastaavien varojen myynnin voitot ja tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatulot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	17 166	42 983	17 166	36 820
Rakennusten myyntivoitot	0	13 300	0	13 300
Muut myyntivoitot	0	18 719	0	16 560
Myyntivoitot yhteensä	17 166	75 002	17 166	66 680
Muut toimintakustannukset				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	4 060	0	4 060
Rakennusten myyntitappiot	0	0	0	20 922
Muut myyntitappiot	0	21 019	0	0
Myyntitappiot yhteensä	0	25 079	0	24 982

6) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöstä	197 441	7 527
Osinkotuotot muista yhteisöistä ml. osuuspääoman korot	36 215	23 895
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0
Yhteensä	233 656	31 422

7) Muutokset pääoman siirroissa				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovastuuvakuutusmaksu 1.1	0	194 045		
Kasvu tilikauden aikana	0	-69 396		
Lasku tilikauden aikana	0	0		
Potilasvahinkovastuuvakuutusmaksu 31.12	0	124 649	0	0
Muut pakolliset pääoman siirrot 1.1	0	0		
Kasvu tilikauden aikana	0	0		
Lasku tilikauden aikana	0	0		
Muut pakolliset pääoman siirrot 31.12	0	0	0	0

8) Suunnitelman mukaisten vähennysten perusteiden selostus ja muutokset niissä

Tilikauden aikana tehtiin ylimääräiset vähennykset koskien yhtä rakennelmaa.

Perustuen suunnitelmiin rakentaa uusi Teerijärven koulu on tilinpäätökseen 2023 tehty ylimääräinen vähennys nykyiseen kouluun, mikä alkuperäisten suunnitelmien mukaan tullaan purkamaan kun uusi koulu on valmis. Ylimääräisen vähennyksen summa on 12 856,10 euroa.

KRUUNUPYYN KUNNAN VÄHENNYSSUUNNITELMA 1.1.2020 ALKAEN**AINEETTOMAT OMAISUUDET**

	Menetelmä	Aika
Aineettomat oikeudet	Lineaarinen	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
ATK-ohjelmat	Lineaarinen	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Lineaarinen	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot (osuus tieprojektissa)	Lineaarinen	10 vuotta

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Maa- ja vesialueet	Ei vähennyksiä	
Rakennukset ja rakenteet		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
kivir. (hankittu ennen 31.12.2019)	Lineaarinen	40 vuotta
puur. (hankittu ennen 31.12.2019)	Lineaarinen	30 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset (hankittu 1.1.2020 jälkeen)	Lineaarinen	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Lineaarinen	20 vuotta
Talousrakennukset	Lineaarinen	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Lineaarinen	20 vuotta
Asuinrakennukset	Lineaarinen	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, pysäköintialueet, torit ja puistot	Lineaarinen	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Lineaarinen	15 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Lineaarinen	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	Lineaarinen	35 vuotta
Viemärijakeluverkosto	Lineaarinen	35 vuotta
Kaukolämpöverkosto	Lineaarinen	25 vuotta
Vesi- ja viemäriverkoston koneet	Lineaarinen	10 vuotta
Tievalaistus	Lineaarinen	15 vuotta
Liikennejärjestelyrakenteet	Lineaarinen	15 vuotta
Muut kiinteät koneet, rakenteet ja laitteet	Lineaarinen	10 vuotta
Koneet ja irtaimisto		
Muut kuljetusvälineet	Lineaarinen	5 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	Lineaarinen	5 vuotta
ATK-varustus	Lineaarinen	3 vuotta
Muut laitteet ja irtaimisto	Lineaarinen	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat (mm. hiekanottoaikat)	Substanssivähennykset, eli vähennykset, jotka vastaavat vuosittaista käyttöä	
Taide- ja arvoesineet	Ei vähennyksiä	
Vireillä olevat hankinnat	Ei vähennyksiä	

Aktivointiraja investoinneille ja pienille hankinnoille**10 000 euroa**

5. Tasetta koskevat liitetiedostot

5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

9) Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	538 586	546 044	522 882	530 340
Arvonkorotukset			0	
Arvonkorotusten purku	0	-7 458	0	-7 458
Arvo 31.12	538 586	538 586	522 882	522 882
Rakennukset				
Arvo 1.1	152 534	152 534	0	0
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12	152 534	152 534	0	0
Sijoitukset				
Arvo 1.1	115 190	115 190	0	0
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12	115 189	115 189	0	0
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	806 309	806 309	522 882	522 882

Tarkoittaa kunnan osalta arvonkorotuksia niiltä maa- ja vesialueilta, joille kauppakirjaa ei ollut saatavilla 1.1.1997, kun tehtiin käyttöomaisuuden arviointi liikekirjanpitoon siirryttäessä. Näiden arvo on syntynyt arvioinnin mukaan.

10) Aineelliset ja aineettomat varat											
	Aineettomat varat				Aineelliset varat						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä		Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät laitteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Soran ottoaikat	Meneillään olevat hankkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	22 425,96	641 929,16	839 414,20		1 996 423,96	21 719 045,62	1 565 377,49	447 508,64	9 754,90	42 840,00	25 780 950,61
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	104 711,93	104 711,93		372 091,00	292 468,89	141 039,02	347 001,71	0,00	782 117,30	1 934 717,92
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	-21 000,00	0,00	0,00	0,00	-21 000,00
Arvonvähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00		-5 263,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 263,86
Siirrot erien välillä	0,00	-94 164,95	-94 164,95		0,00	0,00	42 281,06	0,00		-390 660,70	-348 379,64
Vähennykset tilikauden aikana	-6 837,78	-153 748,11	-160 585,89		0,00	-908 397,65	-267 857,70	-167 585,74	0,00	0,00	-1 343 841,09
Arvonlennukset ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintam. 31.12	15 588,18	498 728,03	689 375,29		2 363 251,10	21 103 116,86	1 459 839,87	626 924,61	9 754,90	434 296,60	25 997 183,94
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00		522 881,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	522 881,78
Kirjanpitoarvo 31.12	15 588,18	498 728,03	514 316,21		2 886 132,88	21 103 116,86	1 459 839,87	626 924,61	9 754,90	434 296,60	26 520 065,72
Oleelliset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00		0,00	-12 856,10	0,00	0,00	0,00	0,00	-12 856,10

Lisäpoistot ovat eriteltynä Liitteessä 8 Selostus suunnitelluista vähennyksistä ja niiden muutosten perusteista.

11) Maa- ja vesialueiden erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymäkulut	163 244	172 525	0,00	0,00
Muut maa- ja vesialueet	3 028 392	2 769 211	2 886 133	2 519 306
Maa- ja vesialueet yhteensä	3 191 637	2 941 736	2 886 133	2 519 306

12) Pysyvien vastaavien sijoitukset						
	Osakkeet ja osuudet			Muut lainasaatavat ja muut saatavat		Yhteensä
	Osakkeet konserniyhtiöt (tytäryhtiöt)	Osakkeet omistusyhtiöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Muut lainasaatavat	
Hankintameno 1.1	11 201 317,52	573 431,75	2 080 426,22	333 178,72	265 370,32	265 370,32
Lisäykset	400 000,00	0,00	0,00	410,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12	11 601 317,52	573 431,75	2 080 426,22	333 588,72	265 370,32	265 370,32
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12	11 601 317,52	573 431,75	2 080 426,22	333 588,72	265 370,32	265 370,32

13) Olenaiset kuntayhtymäosuuksien arvonmuutokset						
	Tasearvo 1.1	Lisäykset tili- kaudella	Vähennykset tili- kaudella	Tasearvo 31.12	Kunnan %-osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Kvarnen kuntayhtymä	964 522,34	0,00	0,00	964 522,34	57,14	
Optima kuntayhtymä	784 768,40	0,00	0,00	784 768,40	9,83	
Pohjanmaan liitto	4 504,15	0,00	0,00	4 504,15	3,34	
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	296 009,79	0,00	0,00	296 009,79	2,59	
Keski-Pohjanmaan liitto	1 626,28	0,00	0,00	1 626,28	0,37	
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	28 995,26	0,00	0,00	28 995,26	0,31	
Yhteensä	2 080 426,22	0,00	0,00	2 080 426,22		0,00

14) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka/ Kunta	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kountakonsernin osuus (1 000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pää- omasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kruunupyyn Sähkölaitos Oy	Kruunupyy	100,00	100,00	10 388	3 065	378
Kronoby Vatten och Avlopp Ab	Kruunupyy	100,00	100,00	495	2 479	-60
Fastighets Ab Kronoby Bostäder	Kruunupyy	100,00	100,00	1 324	1 557	0
Fastighets Ab Heimsjöleden	Kruunupyy	100,00	100	188	132	0
Ab Terjärv Vatten och Avlopp	Kruunupyy	92,50	92,50	897	654	-6
			Yhteensä	13 293	7 887	311
Kuntayhtymät						
Kvarnen kuntayhtymä	Kruunupyy	57,14	57,14	925	224	3
Optima kuntayhtymä	Pietarsaari	9,83	9,83	1 668	388	11
Pohjanmaan liitto	Vaasa	3,34	3,34	51	36	-2
Svenska Österbottens Förbund för utbildning och kultur	Vaasa	2,59	2,59	772	299	-13
Keski-Pohjanmaan liitto	Kokkola	0,37	0,37	7	2	1
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	Kokkola	0,31	0,31	93	98	0
			Yhteensä	3 516	1 046	-1
Omistusyhteisyhteisöt						
Fastighets Ab Sparbankshuset	Kruunupyy	49,80	49,80	319	3	0
Kronoby Energiandelslag	Kruunupyy	44,00	44,00	189	564	15
Ab Kronoby Konstis Oy	Kruunupyy	22,84	27,64	1	76	0
			Yhteensä	509	642	15

15) Saamiset, erittely				
	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	16 398	0	14 983
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	16 398	0	14 983
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	220	0	-19 461
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	7 926	0	1 168 585
Yhteensä	0	8 146	0	1 149 124
Saamiset omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	-260	0	0
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	-260	0	0
Saamiset yhteensä	0	24 284	0	1 164 107

16) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Ennalta suoritettut vuokratkustannukset				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	21 554	1 275 692	13 045	1 261 294
Saamatta olevat tulot				
Siirrettävät korot	0	0	0	0
KELA:n korvaus työterveydenhuollosta	70 614	62 069	64 994	51 439
EU-avustukset ja -tuet	43 964	66 361	27 824	51 536
Muut saamatta olevat tulot	106 772	259 470	9 569	17 458
Saamatta olevat tulot yhteensä	221 350	387 900	102 386	120 433
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	242 904	1 663 592	115 432	1 381 727

5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedostot

17) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	4 807 376	4 807 376	4 807 376	4 807 376
Lisäykset				
Vähennykset	-690 770		-690 771	
Peruspääoma 31.12.	4 116 606	4 807 376	4 116 605	4 807 376
Arvonkorotusrahasto 1.1.	806 310	813 768	522 882	530 340
Lisäykset				
Vähennykset	-2 028	-7 458		-7 458
Arvonkorotusrahasto 31.12.	804 282	806 310	522 882	522 882
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.				
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	0	0		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	558 446	572 812		
Edellisten tilikausien				
ylijäämä 1.1.	12 898 278	11 811 546	12 616 474	9 693 286
Siirrot vahinkorahastoon				
Edellisen tilikauden				
virheiden korjaus				
Edellisen tilikauden				
ylijäämä 31.12.	17 411 562	12 898 278	15 825 094	12 616 474
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 509 758	4 224 769	3 395 060	3 208 620
Oma pääoma yhteensä	26 400 653	23 309 546	23 859 641	21 155 352

18) Pitkäaikaiset velat		
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 589 950	5 752 714
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	3 589 950	5 752 714

19) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut varaukset				
Vuokravastuu käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuu				
Vahingonkorvausvaraus				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	0	124 649		
Muut pakolliset varaukset	0	0		
Muut varaukset yhteensä	0	124 649	0	0

20) Vieras pääoma				
	2023		2022	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		97 439		127 143
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	97 439	0	127 143
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		7 653		89 601
Muut velat				
Siirtovelat		1 625		
Yhteensä	0	9 278	0	89 601
Velat omistusyhtiöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		77 550		84 166
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		77 550		84 166
Vieras pääoma yhteensä	0	184 267	0	300 910

21) Sekkilimiitti		
	2023	2022
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12	2 790 067	2 790 067
- limiitin käyttämätön osa	2 790 067	2 790 067

22) Muiden velkojen erittely (pitkäaikainen)				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut	4 014 957	3 802 585		
Muut velat	203 754	193 447		
Muut velat yhteensä	4 218 711	3 996 032	0	0

23) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	287 353	410 160	228 056	272 545
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	1 953 217	2 708 781	1 052 980	904 402
Muut palkan ja palkkasivuk.jaksotukset	13 735	27 127	0	0
Korkojaksotukset	54 172	83 744	45 251	37 190
Muut menojäämät	212 786	456 249	811	2 114
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 521 263	3 686 062	1 327 099	1 216 251
Siirtovelat yhteensä	2 521 263	3 686 062	1 327 099	1 216 251

6. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

24) Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	88 988	942 220	50 927	66 144
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	51 774	334 038	26 247	25 084
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0	0	0	0
Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

25) Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 279 205	3 279 205	3 246 655	3 246 655
Jäljellä oleva pääoma	1 665 678	1 830 482	1 652 863	1 816 427
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	7 726 600	7 726 600	7 726 600	7 726 600
Jäljellä oleva pääoma	5 819 280	6 013 777	5 819 280	6 013 777

26) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			
	2023	2022	
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	53 134 786	48 769 923	
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0	0	
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	42 297	28 203	

27) Muut järjestelyt taseen ulkopuolella				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusoikeudelliset vastuut				
Vastuut vuokra- ja maanvuokrasopimusten yhteydessä	0	147 257	0	0
Sopimusoikeudelliset vastuut yhteensä	0	147 257	0	0
Osuudet kuntayhtymien alijäämästä	15 291	30 269	15 291	30 269
Arvonlisäveron takaisinmaksuvastuu	2 720 807	3 435 104	2 580 889	2 940 540
Koronvaihtosopimus	81 627	298 029	0	0
Hyötyjohdannaiset				
Sähköjohdannainen				
Nettoarvo yhteensä	-554 619	1 953 752		

7. Henkilöstöä ja tarkastajan palkkiota koskevat sekä sidosryhmien kanssa tehtyjen liiketoimien liitteet

28) Henkilöstöraportti 2023

Johdanto

Kunnan henkilöstöresurssien arviointia kutsutaan usein henkilöstötilinpäätökseksi tai henkilöstöraportiksi. Henkilöstötilinpäätös tai henkilöstöraportti liitetään kunnan vuosittaiseen tilinpäätökseen. Henkilöstöraportin rakenne perustuu KT Kuntatyönantajan suositukseen henkilöstöraportin laatimisessa. Viimeisin päivitetty suositus julkaistiin 2021 ja tämän vuoden henkilöstöraportti on tehty siihen pohjautuen.

Työnantajan on tunnettava henkilöstönsä rakenne, työpanos, osaaminen, työhyvinvointi ja kehittämistarpeet voidakseen pienenevillä resursseilla turvata myös tulevaisuudessa laadukkaat kunnalliset palvelut.

Henkilöstöraportin tehtävänä on antaa tietoa henkilöstön kehittämisen perustaksi ja päätöksenteon tueksi. Se kuvaa kehitystä arviointivuoden loppuun saakka. Henkilöstöraportti antaa kokonaisvaltaisen kuvan henkilöstöresursseista ja se on tärkeä henkilöstöjohtamisen apuväline, joka antaa perustan keskustelulle, jota käyvät luottamushenkilöt, kunnan johto, esihenkilöt ja henkilöstö.

Suosituksessa määritetään erilaisia tunnuslukuja ja tietoja sekä ohjeistuksia siitä, kuinka nämä tulee laskea ja esittää, jotta saadaan paras mahdollinen vertailupohja sekä sisäisiin että ulkoisiin yhteyksiin. Kunta valitsee itse henkilöstöraportin laajuuden eli mitkä tunnusluvut ja tiedot katsotaan keskeisiksi omiin tarpeisiin ja niiden on oltava mukana, mutta minimivaatimuksena on, että seuraavat viisi tunnuslukua ovat mukana: henkilötyövuodet, henkilöstön ikärakenne, vaihtuvuus vakinaisen henkilöstön keskuudessa, sairauspoissaolot ja täydennyskoulutuspäivät.

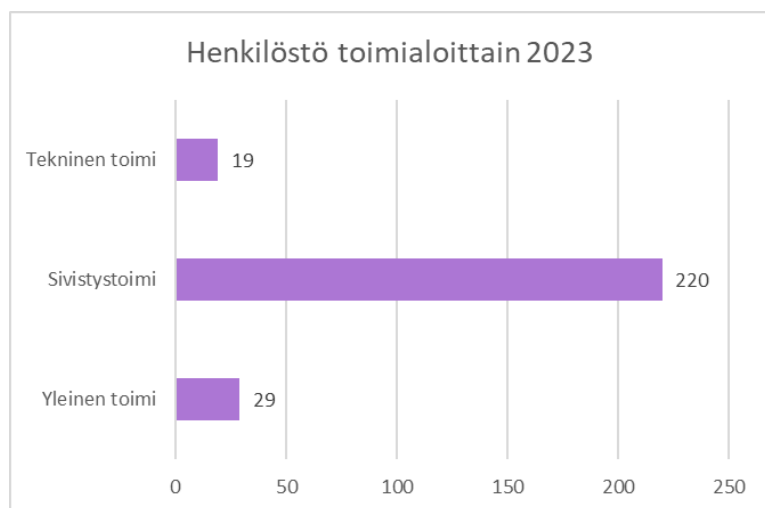
Kunta on päättänyt selvittää ja esittää seuraavat tunnusluvut tämän vuoden henkilöstöraportissa:

- Työntekijöiden määrä sekä virat ja toimet
- Henkilötyövuodet
- Henkilöstön ikärakenne
- Määräaikaiset työsuhteet
- Omasta aloitteesta päätetyt työsuhteet
- Eläköitymiset
- Sairauspoissaolot ja työtapaturmat
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen/täydennyskoulutuspäivät
- Henkilöstökustannukset

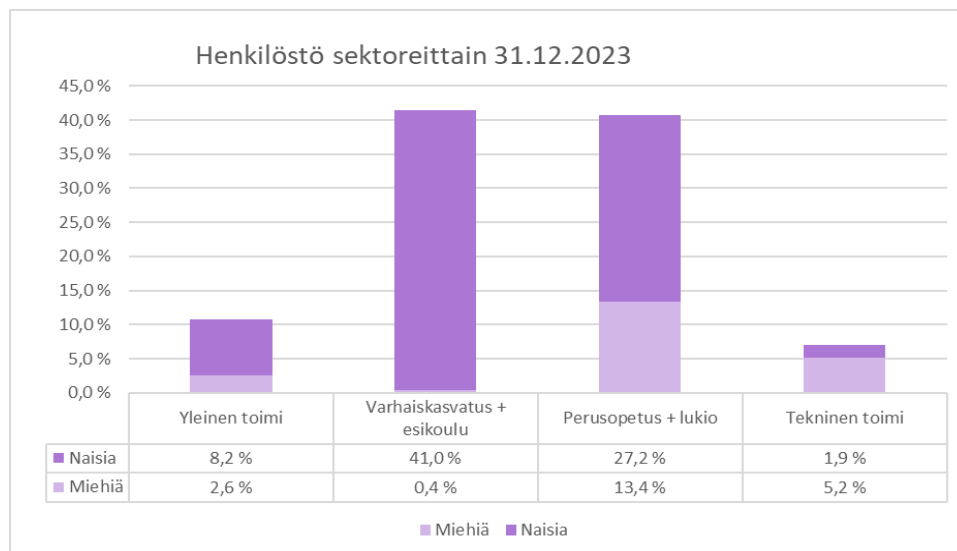
Työntekijöiden määrä sekä virat ja toimet

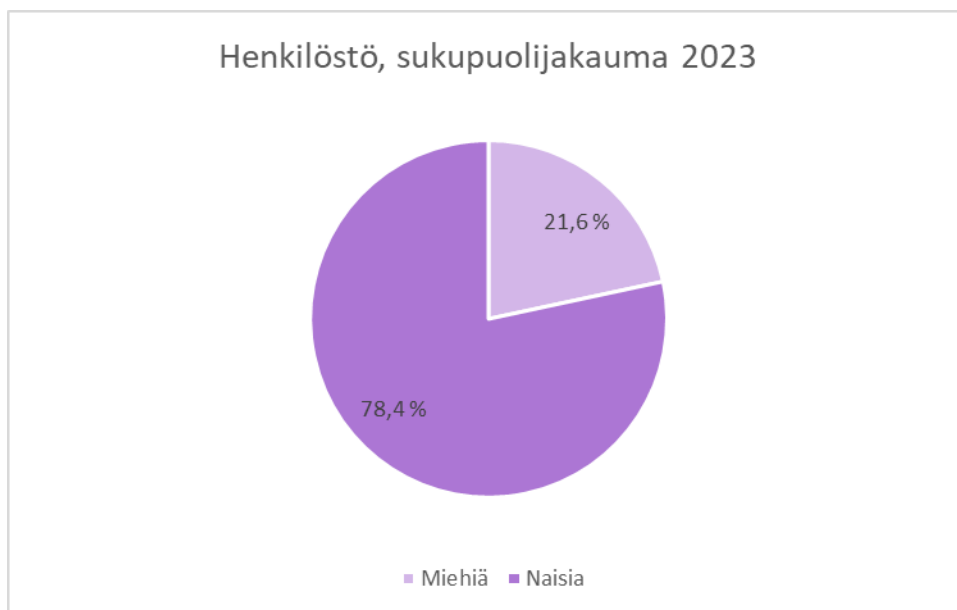
Kunnan toiminta, jolla on suora vaikutus henkilöstöön ja sen rakenteeseen, ei sellaisenaan ole muuttunut merkittävästi vuoden aikana. Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistus ei henkilöstönäkökulmasta merkinnyt suurempia muutoksia kunnalle koska kyseinen toiminta järjestettiin 31.12.2022 saakka Soiten toimesta. Henkilöstö oppilashuollossa eli kuraattorit ja koulupsykologi olivat ainoat kunnan palkkaama hoitohenkilöstö, jotka uudistuksen ohessa siirrettiin Soitelle. Kruunupyylä oli 235 voimassa olevaa työsuhdetta 31.12.2023 kun taas kunnan palveluksessa oli vuoden lopulla 268 henkilöä (KEVA). Lukumäärä sisältää vakituiset virka- ja toimihenkilöt, osa-aikaiset ja sijaiset. Kunnan kansalaisopiston tuntiopettajat eivät sisälly työntekijämäärään. Henkilöstöraportin tiedot ja tilastot pohjautuvat KEVAN tietoihin palkansaajien määrästä vuoden lopulla eli 268 henkilöä, mikäli muuta ei ilmoiteta.

Palkkatuella palkattujen määrä on ollut hieman alhaisempi vuonna 2023 kuin edellisellä vuonna. Palkkatuella tai ilman palkkatukea palkattuja henkilöitä oli vuoden aikana yhteensä 13 (2022: 18 henkilöä), mikä vastasi 2,42 henkilötyövuotta. Vuoden aikana kolme henkilöä suoritti siviilipalveluksensa kunnan alaisuudessa. Kuntouttava työtoiminta on siirtynyt Pohjanmaan hyvinvointialueelle ja nykyisin kunnan tiedonsaanti asiakkaita tässä toiminnassa on aikaisempaa rajoitetumpi.

Yllä olevassa taulukossa esitetään henkilöstön jako toimialoittain. Suurin henkilöstövahvuus on sivistystoimessa, jossa noin 82 % henkilöstöstä toimii, kun taas 11 % ja 7 % toimii yleishallinnossa ja teknisellä toimialalla. Alla olevassa taulukossa on esitetty sivistystoimen henkilöstön jako varhaiskasvatukseen ja kouluun sekä sukupuolijakauma toimialoittain.

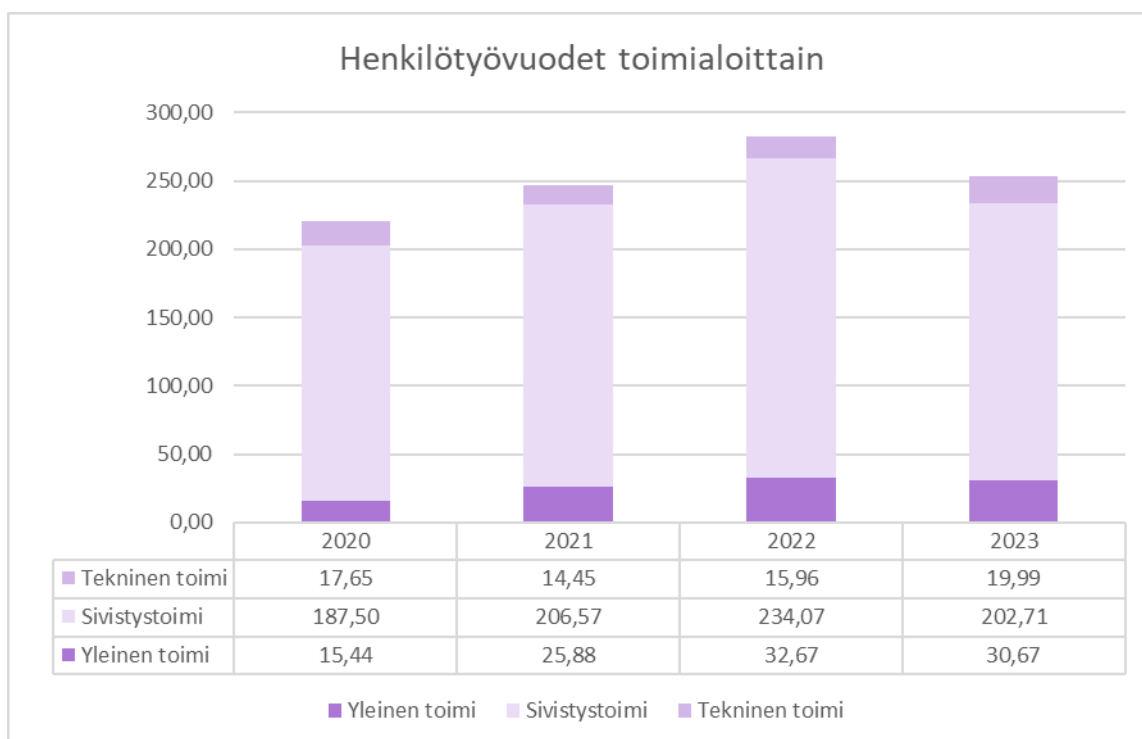

Kunnan koko henkilöstöstä naisia on 78,4 % ja miehiä 21,6 %. Teknisen toimialan henkilöstö on miesvaltainen, kun taas naiset ovat enemmistönä muilla toimialoilla.

Henkilötyövuodet

Kunnalla oli vuoden aikana yhteensä 426 työntekijää, joista osalla oli työsuhteeseen useampaan otteeseen. Etenkin sivistystoimessa oli lyhyempiä ja pidempiä sijaisuuksia, jotka täytettiin määräaikaisten työntekijöillä. Yleishallinnon alla oli myös kesätyöntekijät ja palkkatuella työllistetyt. Nämä henkilöt tekivät yhteensä 253,37 henkilötyövuotta. Alla olevassa taulukossa esitetään henkilötyövuodet toimialoittain vuosina 2020 – 2023.

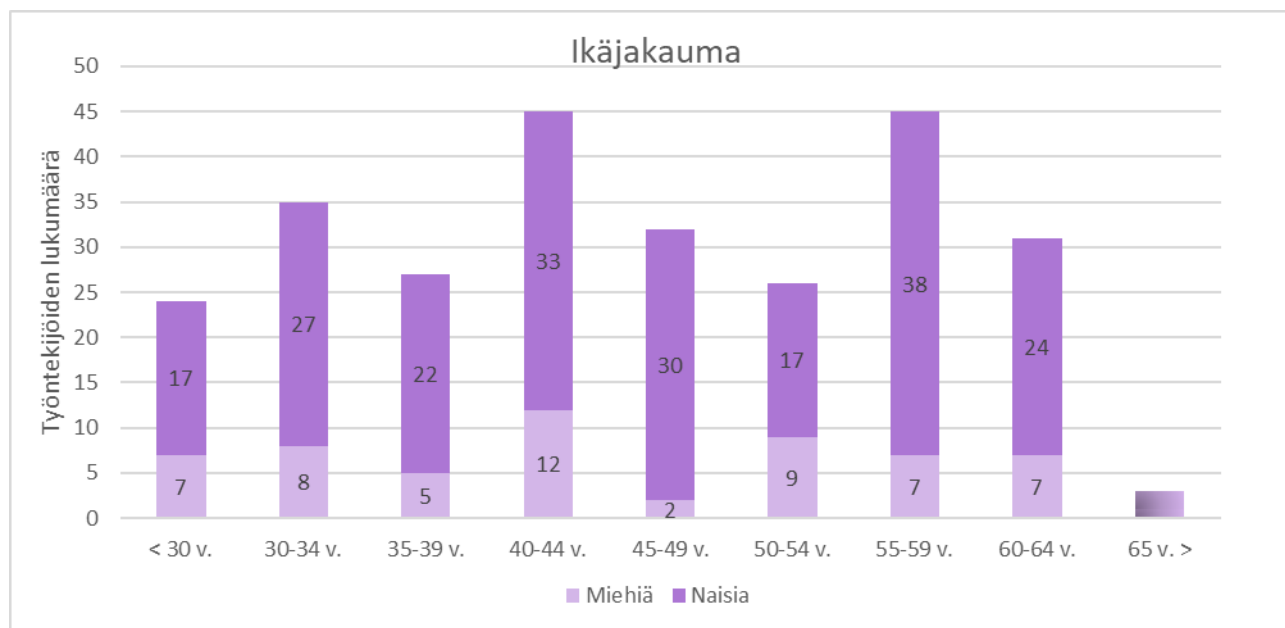

Henkilöstön ikärakenne

Kunnan henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopulla 45,7 vuotta, mikä on 0,4 vuotta korkeampi kuin vuonna 2022.

	2019	2020	2021	2022	2023
Keski-ikä	44,0	45,0	45,0	45,3	45,7

Alla olevassa taulukossa on esitetty, kuinka työntekijöiden määrä on jaettu eri ikäryhmiin.

Määräaikaiset työsuhteet, kesto keskimäärin

Vuonna 2023 koko kunnassa oli 1109 määräaikaista työsuhdetta. Näistä kertyi yhteensä 39 261 päivää ja määräaikaisen työsuhteen kesto oli 35,4 päivää. Määräaikaiset työsuhteet jakoutuivat toimialoittain seuraavasti:

	Määräaikaisten työsuhteiden määrä	Määräaikaisten työsuhteiden kesto päivissä	Työsuhteen keskimääräinen kesto päivissä
Yleinen toimi	86	5 726	66,6
Sivistystoimi	1 008	32 177	31,9
Tekninen toimi	15	1 358	90,5
Yhteensä	1 109	39 261	35,4

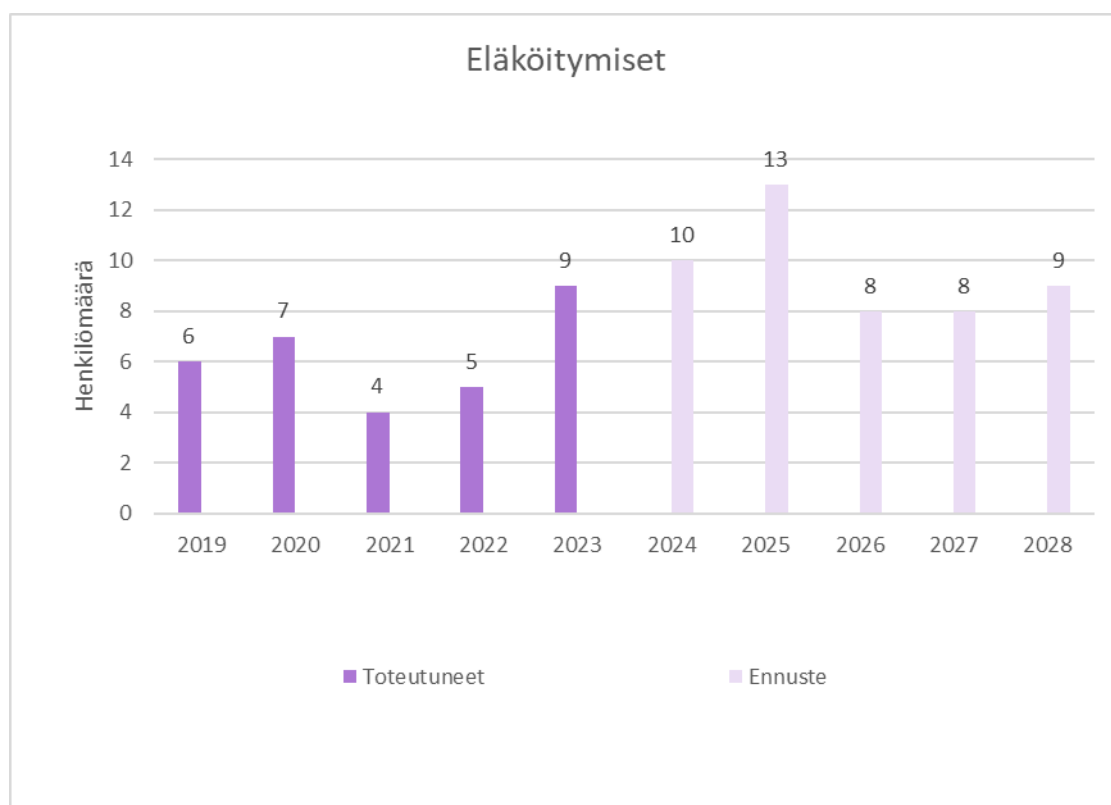
Omasta aloitteesta päätetyt työsuhteet

Vuonna 2023 omasta aloitteesta päättyi yhteensä 11 työsuhdetta. Näistä yksi työsuhde päättyi yleisessä toimessa ja muut sivistystoimessa.

Eläköitymiset

Vuonna 2023 eläkkeitä myönnettiin 9 työntekijälle eli 4 enemmän kuin edellisellä vuonna. KEVAN ennusteen mukaan eläköitymisten (vanhuus-, työkyvyttömyys ja osatyökyvyttömyyseläkkeet sekä osittaiset varhaiseläkkeet) määrä tulee tulevien viiden vuoden aikana olemaan vajaa 50 tai keskimäärin 10 vuosittain. Jos ennuste toteutuu, merkitsee se, että noin 18 % henkilöstövahvuudesta sen nykyisessä laajuudessa tulee korvata uudella henkilöstöllä. Tämä on merkittävä osa työvoimasta ja tulee nostaa esille hyvissä ajoin tärkeänä tekijänä, jota suunnitella, osaksi jotta voidaan varmistaa, että osaavaa ja pätevää henkilöstöä löytyy, ja osaksi, jotta voidaan turvata tiedonsiirto ja täten vähentää eläköitymisten vaikutusta.

Alla olevassa taulukossa esitetään todellisten eläköitymisten määrä vuosina 2019 – 2023 sekä ennuste vuosille 2024 - 2028 KEVAN tietojen mukaisesti.

Sairauspoissaolo

Sairauspoissaolot henkilötyövuosien mukaan	2020	2021	2022	2023	Määrä päiviä 2023
Yleinen toimi	16,71	11,86	7,90	9,98	306
Sivistystoimi	17,11	16,15	12,30	14,89	3 019
Tekninen toimi	2,61	2,49	8,15	4,80	96
Koko kunta	15,92	14,90	11,56	13,50	3 421

Vuoden 2023 sairauspoissaolotilastoon sisältyy palkalliset sairauspoissaolot työpäivien mukaan. Muut sopimuksen mukaiset ja lakisääteiset poissaolot, kuten äitiys- ja vanhempainvapaat, äkillisesti sairastuneen lapsen hoitovapaat tms. eivät sisälly tilastoon.

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2023 yhteensä 3421 poissaolopäivää, lisäystä edellisvuoteen (2022) on 153 poissaolopäivää, jolloin poissaolopäiviä oli 3268. Sairauspoissaolot lisääntyivät vuonna 2023 yleisessä toimessa ja sivistystoimessa, kun taas teknisessä toimessa sairauspoissaolopäivät vähenivät.

Työtaturmat

Vuonna 2023 vakuutusyhtiö on kirjannut 7 työtaturmaa kunnan henkilöstön parissa, joista aiheutui yhteensä 103 sairauspoissaolopäivää. Vuonna 2022 sattui myös 7 työtaturmaa, jotka aiheuttivat yhteensä 32 sairauspoissaolopäivää.

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon järjestämiseksi on sopimus Kokkolan Työplussan kanssa. Sopimus on voimassa vuosina 2021–2026. Työterveyshuollon tavoitteena on terve ja turvallinen työympäristö, työhön liittyvien sairauksien ehkäiseminen ja työntekijöiden työkyvyn edistäminen. Toimintaa järjestetään yhteistyötoimikunnan vahvistaman toimintasuunnitelman mukaisesti Kruunupyyn ja Teerijärven yksiköissä.

Kansaneläkelaitos korvaa osan kunnan työterveyshuollon kustannuksista, eli terveydenhuolto- ja sairaanhoitokustannukset. Vuonna 2023 korvaus oli 64 994 € (51 439 € vuonna 2022).

Kunnanhallitus päätti elokuussa 2014, että Kruunupyyn kunta julistautuu ”savuttomaksi kunnaksi” 1.1.2015 alkaen. Tämä tarkoittaa, että tupakointi on kielletty kunnan kaikissa kiinteistöissä sekä sisä- että ulkotiloissa. Kunta noudattaa toiminnassaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, THL:n, kriteerejä.

Työterveyshuolto otetaan mukaan silloin kun tupakoitsijat toivovat apua ja tukea tupakasta vieroittamiseen. Palvelu ei ole erityisen kysytty, silti työnantajan näkemyksen painottaminen on tärkeää terveyttä edistävästä näkökulmasta.

Kehityskeskustelu

Jo usean vuoden ajan kunta on käynyt kehityskeskusteluja. Keskustelun tarkoituksena on, että työntekijä keskustelee lähimmän esihenkilön kanssa omasta työtilanteesta ja kehitystarpeista 1 - 2 kertaa vuodessa. Sekä työntekijä että esihenkilö voi tehdä aloitteen kehityskeskustelusta. Vuonna 2023 on käyty kehityskeskusteluja 71,4 % työntekijöistä kanssa ja alla olevassa taulukossa esitetään toteutusprosentit toimialoittain.

Toteutetut kehityskeskustelut	%
Yleinen toimi	84,6 %
Sivistystoimi	69,7 %
Tekninen toimi	68,8 %
Yhteensä	71,4 %

Henkilöstökysely

Kunnan strategia 2030 mukaan yksi tavoitteista on ”myönteinen työilmapiiri ja hyvinvoiva henkilöstö, joka viihtyy ja kehittyy työssään, on meille tärkeää”. Tämän mittarina tehdään vuosittain henkilöstökysely, joka myöhemmin analysoidaan ja seurataan yhdessä esihenkilöiden ja henkilöstön kanssa.

Tämän vuoden henkilöstökysely toteutettiin toista kertaa yhteistyössä KEVAN kanssa. Kysely toteutettiin 5.10 – 26.10.2023 välisenä ajankohtana ja kysely lähetettiin kaikille, jotka sinä hetkenä olivat kunnan työntekijöitä ja heillä oli aktiivinen kunnallinen sähköpostiosoite. Vastausprosentti tänä vuonna oli 67,9 %, mikä oli yllättävä kasvu edellisvuodesta, kun vastausprosentti oli 36,2.

Kyselyn tarkoituksena on kartoittaa työntekijöiden mielipide työyhteisöstä ja –ympäristöstä sekä henkilöstön käsitys kunnasta työpaikkana. Tulokset, joita on analysoitu sekä yhdessä että yksiköittäin, ovat osoittaneet millä alueilla on tarvetta kehitykselle, mutta myös millä alueilla ja tehtävissä kaikki toimii hyvin ja työilmapiiri koetaan myönteisenä. Yhteenvedona kunta saavutti työpaikkana suhteellisen myönteisen tuloksen, jossa keskiarvo useimmissa kategorioissa on parantunut.

Kunnan verkkosivuilla on kooste tuloksista ja yhteenvedo henkilöstökyselystä otsikon Kunta ja hallinto / Strategiat ja suunnitelmat / Henkilöstökysely 2023 alla.

Täydenniskoulutuspäivät

Unit4:n HR-moduulin käyttöönotto on tuonut mukanaan paremman mahdollisuuden seurata henkilöstön täydenniskoulutuspäiviä. Täydenniskoulutus kirjautuu tuntimääränä ja muutettuna päiviksi täydenniskoulutuspäiviä on ollut yhteensä 433 eli 1,61 täydenniskoulutuspäivää/työntekijä.

	Täydenniskoulutus-päiviä	Täydenniskoulutus-päiviä/työntekijä
Yleinen toimi	50	1,73
Sivistystoimi	350	1,59
Tekninen toimi	33	1,72
Yhteensä	433	1,61

Henkilöstökustannukset

Vuonna 2023 henkilöstökustannukset olivat yhteensä 11 620 071 €, joista 18 130 € on aktivoitu käyttöomaisuuteen. Palkat ja palkkiot, vähennyksineen saaduista korvauksista, olivat 9 296 189 € ja palkkasivukulut 2 305 751 €.

HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET	2023
Palkat ja palkkiot	9 422 411
Saadut korvaukset	-126 222
Palkat ja palkkiot yhteensä	9 296 189
Eläkekustannukset	1 983 146
Muut palkkasivukustannukset	322 605
Palkkasivukustannukset yhteensä	2 305 751
Henkilöstökustannukset tuloslaskelmassa	11 601 941
Aktivoidut henkilöstökustannukset	18 130
Henkilöstökustannukset yhteensä	11 620 071

Alla olevassa taulukossa on esitelty henkilöstökustannusten kehitys viimeisen viiden vuoden aikana. Tämän vuoden kasvu on 5,91 %. Tämä on historiallisesti katsottuna suuri kasvu ja voidaan selittää pääasiassa työehtosopimuksen mukaisilla palkankorotuksilla, jotka tehtiin vuoden aikana.

Henkilöstökustannusten kehitys	2019	2020	2021	2022	2023
Henkilöstökustannukset yhteensä	9,9 milj.	10,0 milj.	10,4 milj.	11,0 milj.	11,6 milj.
Kasvu prosenteissa	0,87 %	0,14 %	4,33 %	5,00 %	5,91 %

Henkilöstöjaosto

Palkka- ja muita henkilöstöasioita käsitellään kunnan henkilöstöjaostossa, joka perustettiin uuden hallintosäännön tultua voimaan 1.6.2017. Jaosto kokoontui seitsemän kertaa vuonna 2023.

Jaostossa on vuoden aikana käsitelty, toistuvien asioiden lisäksi, mm. periaatteet whistleblower-direktiivin soveltamisesta, hyväksytyt tehtäväkuvauksen mallit sekä hyväksytyt päivitetyt täytäntöönpanosäännöt joustavalle työajalle ja määrätulle työlle. Henkilöstön pyöräetua, jonka henkilöstöjaosto hyväksyi ja voitiin ottaa käyttöön 1.1.2023 lähtien, on vuoden 2023 aikana käyttänyt 4,5 % henkilöstöstä.

Yhteistyötoimikunta

Yhteistyötoimikunnassa on kunnan hallintosäännön mukaisesti kolme työntekijöiden edustajaa ja kolme työnantajan edustajaa sekä työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutettu, jotka osallistuvat yhteistyötoimikunnan kokouksiin asiantuntijoina.

Yhteistyötoimikunta käsittelee yhteistyömenettelyyn kuuluvia asioita sekä työsuojeluasioita. Vuonna 2023 yhteistyötoimikunta kokoontui kaksi kertaa. Kokousten aikana käsiteltiin muun muassa suunnitelmaa siitä, kuinka henkilöstön virkistys toteutetaan tarkoitukseen varatulla budjetilla. Yhteistyötoimikunta päätti

muun muassa nostaa e-passiedun summaa työntekijää kohden edistääkseen henkilöstön terveyttä ja hyvinvointia. Yhteistyötoimikunta käsitteli myös henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa, jonka perusteella työnantajalla on mahdollisuus vuoden lopulla anoa korvausta menetetyistä työpäivistä. Kaiken henkilöstökoulutuksen tavoitteena on varmistaa ja lisätä henkilöstön osaaminen sekä ylläpitää ja kasvattaa ammattitaitoa. Kruunupyyn kunta pyrkii siihen, että henkilöstö on ammattimaista, monipuolista ja osaavaa, ja he viihtyvät työssään, jaksavat ja kokevat, että heillä on työkalut vastaanottaa muutokset, jotka työelämässä tulevat vastaan.

Työsuojeluasiat käsitellään yhteistyötoimikunnassa ja toiminnassa noudatetaan muutoin kuntaliiton yleistä toimintasääntömallia.

Kehitystarpeet ja palaute

Johdannossa painotettiin, että työnantajan on tunnettava henkilöstönsä rakenne, työpanos, osaaminen, työhyvinvointi ja kehittämistarpeet voidakseen turvata myös tulevaisuudessa laadukkaat kunnalliset palvelut. Kuluneen vuoden aikana henkilöstövahvuus on pysynyt vakaana, kun taas määräaikaiset työsuhteet ovat olleet määrältään suuremmat kuin edellisellä vuonna. Sairauspoissaolot ovat myös kasvaneet hieman edellisvuoteen verrattuna, joka osaltaan selittää lisääntynyt määräaikaisten työsuhteiden määrää. Tämän tuloksena sekä historiallisesti katsottuna suuret työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset johtivat siihen, että henkilöstökustannukset kasvoivat prosentteina enemmän kuin aikaisempina vuosina. Ennustettujen eläköitymisten suhteellisen korkea määrä tulevina viitenä vuotena tulee vaikuttamaan kuntaan monella tapaa, mutta hyvällä suunnittelulla, jatkuvalla osaamisen kehittämisellä ja rekrytoinnilla toivotaan vähentävän mahdollisia kielteisiä vaikutuksia, jotka voivat ilmaantua eläköitymisaallon seurauksena.

Henkilöstön hyvinvointi on äärimmäisen tärkeää ja sitä pyritään edistämään monin eri tavoin. Vuosittainen henkilöstökysely osoittaa vakaata ja hyvää hyvinvointia, mutta myös, että on alueita, joihin meidän tulee keskittyä. Kehityskeskustelut, jotka toteutettiin reilut 70 % vuoden aikana, on oivallinen tapa huomata henkilöstön haasteet ja kehitystarpeet, mutta myös mahdollisuus antaa palautetta ja vahvistaa henkilöstön tekemää tärkeää ja hyvää työtä. Nykyajan työelämässä, jossa muutokset tapahtuvat nopeasti ja usein, on tärkeää, että henkilöstölle annetaan mahdollisuus täydennyskoulutukseen, ja täydennyskoulutuspäivien määrien seuranta, johon henkilöstö on osallistunut, osoittaa myönteisen osaamisen kehityksen. Tämän lisäksi kunta lisäsi e-passietua sekä voidaan todeta, että henkilöstö on arvostanut vuoden alusta käyttöön otettua pyöräretua, kun vajaa 5 % on hyödyntänyt sitä.

Kunnan henkilöstöstrategian mukaisesti kunta on työskennellyt ja jatkaa työskentelyään henkilöstön hyvän fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden puolesta, sekä pyrkii luomaan edellytykset kehittyä yksilöinä ja samalla kehittää organisaatiota.

29) Tarkastajien palkkiot		
Tarkastusyhteisö BDO Auditor	2023	2022
Tarkastuspalkkio	8 275	9 686
Tarkastajien lausunto	910	1 720
Muut palkkiot (arviointi)	1 893	1 961
Yhteensä	11 078	13 367

30) Sidosryhmien kanssa tehdyt liiketoimet

Litteiden tulee sisältää tiedot kunnan sidosryhmien kanssa tehdyistä liiketoimista. Tiedot sidosryhmien kanssa tehtyjen liiketoimien yhteydessä tulee sisältää: Liiketoimen kuvauksen, liiketoimen arvo, sidosryhmäsuhteen laatu sekä muut kunnan taloudellisen tilanteen arvioimisen kannalta välttämättömät tiedot tehdyistä liiketoimista. Kuntaa ja henkilöä pidetään toistensa sidosryhminä, jos toinen osapuoli voi käyttää tosiasiallista määräysvaltaa toiseen osapuoleen tai osapuolella on merkittävä vaikutusvalta päätökseen, joka koskee toisen taloutta ja liiketoimintaa tai jos liiketoimen odotetaan tuovan merkittävää hyötyä tai haittaa toiselle osapuolelle.

Sidosryhmällä tarkoitetaan juridista henkilöä, jolla on kunnassa tosiasiallista määräysvaltaa tai on itse osakkuusyrittäjä. Sidosryhmäksi lasketaan myös: kunnanjohtaja; kunnanhallituksen jäsen tai varajäsen, jäsen liike- ja riskienhallintajaostossa, kunnan muiden elinten puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä johtavat viranhaltijat.

Kruunupyyn Sähkölaitos Oy

Kunta saa kokonaan omistamaltaan tytäryhtiöltä vuosittaista osinkoa 50 % voitosta, tosin vähintään 115 000 €. 30.1.2023 kunnanvaltuusto päätti tilapäisesti vahvistaa osingon vuodelle 2022 20 % voitosta tai vähintään 159 000 €, tarkoituksenaan helpottaa yhtiön kassatilannetta vuoden 2021 huonon tuloksen jälkeen sekä johtuen sen hetkisen yleisen epävarman markkinatilanteen vuoksi. Jaettava osinko oli 189 913,74 €. Kunta on ostanut yhtiöltä palveluita (sähköä sekä rakennus- ja huoltotöitä) yhteensä 292 017,98 €. Sähkölaitos on maksanut kunnalle 116 206,00 € rakennusten ja alueiden vuokrasta sekä tieto- ja viestintäteknisistä palveluista. Teknisen ja ympäristölautakunnan varapuheenjohtaja ja samalla myös liike- ja riskienhallintajaoston jäsen on sähkölaitoksen hallituksen jäsen/varapuheenjohtaja ja rakennustarkastaja on yhtiön hallituksen jäsen. Kruunupyyn Sähkölaitos Oy vuokraa toimitiloja Kruunupyyn kunnalta 1.1.2015 lähtien voimassaolevalla vuokrasopimuksella. Vuokra on nk. "kylmä" vuokra, jossa vuokralainen vastaa ylläpitokustannuksista. Vuokra määräytyi 12.12.2014 tehdyn arvion perusteella, jotta voitiin varmistaa kilpailullisesti oikea vuokra.

Fastighets Ab Kronoby Bostäder

Kunta on saanut kokonaan omistamaltaan tytäryhtiöltä tuottoa (vuokrat, palvelut ja muut myyntitulot) 40 694,180 €. Kunta on maksanut yhtiölle 25 278,88 € korvauksena saneerauksesta ja korjauksesta sekä toteuttanut 400 000 € velkajärjestelyn. Kunnanjohtaja on yhtiön hallituksen puheenjohtaja ja tekninen johtaja hallituksen jäsen.

Fastighets Ab Heimsjöleden

Kunnan kokonaan omistamalta tytäryhtiöltä kunta on saanut 1 730,00 € vuokratuloja ja maksanut yhtiölle 13 494,16 € vuokratuloja. Tekninen johtaja on yhtiön hallituksen jäsen.

Kronoby Vatten och Avlopp Ab

Kunta on ostanut kokonaan omistamaltaan yhtiöltä käyttövettä ja rakennus- ja huoltotöitä sekä maksanut sille jätevesimaksuja yhteensä 26 890,03 €. Kronoby Vatten och Avlopp Ab on maksanut kunnalle 13 204,60 € vuokrasta ja palveluista. Kunta on saanut 2 368,09 € osinkoa. Tekninen johtaja ja kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja ovat yhtiön hallituksen jäseniä.

Ab Terjärv Vatten och Avlopp

Kunta omistaa 92,50 % yhtiöstä. Kunta on ostanut käyttövettä sekä maksanut jätevesi- ja ylläpitomaksuja yhteensä 15 627,82 €. Kunta on saanut yhtiöltä osinkoa 2 358,75 €. Tekninen johtaja on yhtiön hallituksen puheenjohtaja ja työturvallisuuspäällikkö sekä kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja ovat yhtiön hallituksen jäseniä.

Kvarnen kuntayhtymä

Kunnan osuus kuntayhtymästä on 57,14 %. Kunta on maksanut 161 110,71 € kansanopiston toiminnassa pidosta. Kvarnen kuntayhtymä hallinnoi Kruunupyyn kansalaisopistoa erillisellä sopimuksella. Vuosipalkkio on 25 300 €. Kunta on ostanut muita palveluita kuntayhtymältä 30 083,98 €:lla. Kunta on saanut kuntayhtymältä erilaisia vuokratuloja yhteensä 1 762,84 €. Kunnanhallituksen jäsen toimii kuntayhtymän hallituksen puheenjohtajana.

Kronoby Energiandelslag

Kunnan osakkuusyhteisö, omistusosuus 44,00 %. Kunta on ostanut lämpöä 389 514,87 €:lla. Kunta on saanut vuokratuloja sekä palveluista 1 636,57 € sekä 2 800 € osuuskorkoa osuuskunnalta. Kunnanvaltuuston- ja kunnanhallituksen jäsen sekä liike- ja riskienhallintajaoston jäsen ovat osuuskunnan hallituksen jäseniä.

Fastighets Ab Sparbankshuset

Kunnan osuus yhtiöstä on 49,8 %. Kunta on maksanut yhtiölle vuokraa 31 600,32 €.

Kronoby Konstis Ab

Kuntakonsernin osuus yhtiöstä on 27,64 %. Kunta on maksanut 13 225,54 € käyttökattetta sekä sopimuksen mukaan 4 416,96 € vuokraa jääkoneesta sekä talonmies- ja muista palveluista yhteensä 1 525,55 €. Talous- ja henkilöstöjohtaja on yhtiön hallituksen puheenjohtaja.

KONSERNIOSA

KONSERNIYHTIÖIDEN TOTEUTUMA

Tytäryhtiön nimi

Kruunupyyn Sähkölaitos Oy

Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus

Yhtiön toiminta on jaettu sähkön siirtoon ja sähkön myyntiin. Sähkön hankinnan ja tuotannon hoitaa Oy Perhonjoki Ab omistajuutensa PohjolanVoima Oy:n, EPV Energia Oy:n kautta sekä Katternö Oy omistajuutensa tuulivoimayhtiö Puhuri Oy:n kautta.

Yleiset tavoitteet

Kruunupyyn Sähkölaitoksen tavoitteena on voida tarjota asiakkaille kilpailukykyiset ja hyvälaatuiset palvelut. Onnistumalla siinä toivomme myös voivamme myötävaikuttaa omistajamme hyvinvointiin ja kehitykseen.

Tuottavuus

Sähkölaitoksen toimintaa ohjataan jakelupuolelta pitkälti energiaviranomaisten verkkotoiminnan säännösten mukaisesti. Sähkölaitos on tehnyt kehityssuunnitelman, joka sisältää yksityiskohtaisia toimenpiteitä, jotka järjestelmällisesti ja pitkäaikaisesti parantavat jakeluverkon luotettavuutta ja turvallisuutta ja täten myös tuottavuutta. Kehityssuunnitelma tulee päivittää joka toinen vuosi ja se tulee jälleen ajankohtaiseksi keväällä 2024. Energiaviranomaisilla on uudet päivitetty vaatimukset sille verkkotoiminnan seurantajaksolle, joka käynnistyi 1.1.2024 ja kattaa seuraavat kaksi valvontajaksoa (2024–2031).

Tulostavoite

Jakeluverkon tulostavoite on jatkaa verkon kehittämistä niin, että verkon arvo mahdollistaa kohtuullisen tuoton. Sähkönmyynnin osalta tavoitteena on pyrkiä pitämään menot ja tulot tasapainossa.

Keskeiset toiminnalliset muutokset vuosina 2023–2025

Vuosi 2023 voidaan kirjoittaa historiankirjoihin vuotena, jolloin viranomaiset ja hallitus sekaantuivat paljon alaan. Hallitus teki jo vuonna 2022 päätöksen tilapäisestä arvonlisäverotuksen alentamisesta 10 %: iin vuoden 2023 alussa. Sähköhinnan korvaus ja muut tukimuodot asiakkaille, jotka tuli kanavoida sähköyhtiöiden kautta, vaativat ylimääräisiä työpanostuksia. Muiden maiden vastaaviin verrattuna erittäin ”ankara” windfall-vero sähkön tuottajille ja myyjille ilmestyi vastauksena EU-asetukseen (2022/1854), mikä aiheutti pelkoa sijoittajien keskuudessa ja vaikeutti tuloksen tekemistä. Kun Energiavirasto joulukuussa 2023 viimeisenä muttei suinkaan vähäisimpänä toimenpiteenä iski ”suurella vasaralla” ja aiheutti erittäin suuren ”haavan” verkkotoimintaan, alaskirjaamalla sähköverkon arvon (meidän tapauksessamme noin 25 % yhdessä yössä), voidaan perustellusti sanoa, että tulevaisuuden ennustaminen on käynyt yhä vaikeammaksi. Valitettavasti on myös selviä merkkejä siitä, että maamme vallanpitäjät eivät aina ymmärrä pitkäjänteisyyden merkitystä alallamme tai kotimaisten toimijoiden ja vahvan sähköverkon tärkeyttä. Nämä ovat erityisen tärkeitä nyt, kun (hallituksen ohjelman mukaisesti) meidän pitäisi ottaa vastaan vihreä siirtymä ja olla johtava maa päästöttömän energian siirtymässä. Tie, jolla nyt kuljemme, ei siis tarjoa kovin valoisia tulevaisuudennäkymiä. Energiateollisuus, joka on Suomen energiasektorin toimialajärjestö, on ymmärtänyt tilanteen ja jättänyt yhdessä sähköverkkoyhtiöiden kanssa yhteisen valituksen energiaviraston muutoksista sääntelymalliin vuosille 2024–2031. Jää nähtäväksi, mikä lopputulema on, ja lopputuloksella on suuri vaikutus verkkotoiminnan edellytyksiin tulevina vuosina.

Riskit

Sähkönjakelun riskit ovat sää ja tuuli, jotka voivat aiheuttaa pitkiä katkoksia ja ylimääräisiä korjauskustannuksia, menetettyjä siirtotuloja ja korvauksia asiakkaillemme. Uutena riskinä on valitettavasti myös energiaviraston, kuten vaikuttaa, tietämättömyys ja sähkönjakelutoiminnalle asetetut uudet vaatimukset. Nyt vaarannetaan koko yhteiskunnan vihreä siirtymä, koska sähköverkon kehittämiseen tarkoitettu rahavirta tyrehtyy, eikä kehitys tuota uusia energiaratkaisuja.

Sähkönmyynnin ja -tuotannon osalta sähkön hinnan volatiliteetti markkinoilla on suuri riski. Riskiä voidaan torjua sähköyhtiön hankinta- ja tuotantostrategialla, mutta se ei ole helppoa markkinoilla, joilla sähkön hinta on yhtenä päivänä pilvissä ja muutamaa päivää myöhemmin lähellä nollaa tai jopa negatiivinen. Kokonaisuuteen kuuluu myös se, että sähkönkulutus maassamme ja siten myös verkkoalueellamme vaihtelee helposti 25–30 % esimerkiksi todella kylmän kuukauden aikana. Tämän riskin hallinta kustannustehokkaasti on vaikeampaa.

Omistajuus FV:ssä Voimaosakeyhtiö SF:n kautta on suuri taloudellinen riski. Koska käynnissä on useita oikeusprosesseja, lopputulos selviää vasta, kun oikeudenkäynnit ovat päättyneet.

Päivittäisessä työssä on aina fyysinen riski, erityisesti asentajille kentällä, koska he työskentelevät sähkön parissa. Toimistopuolella riskit liittyvät pääasiassa työympäristöön.

Toteutunut tavoite

Huolimatta suuresta turbulenssista sähkömarkkinoilla, näyttää siltä, että sähköyhtiö on selvinnyt myrskystä hyvin vuonna 2023, sekä sähkönjakelun laadun osalta (meillä on ollut vähän sähkökatkoja vuoden aikana) että taloudellisten tunnuslukujen osalta, joiden tulee tuottaa tuottoa omistajallemme.

Tytäryhtiön nimi

Kronoby Vatten och Avlopp Ab

Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus

Hoitaa hyvänlaatuisen veden jakelu Kruunupyyn kunnanosassa määrättyjen toiminta-alueiden sisällä. Toimittaa vettä Nedervetil Vattenandelslagille ja Brännkärr-Backända Vattenandelslagille. Huolehtia jätevesien käsittelystä Kruunupyyn ja Alavetelin kunnanosissa määrättyjen toiminta-alueiden sisällä.

Yleiset tavoitteet

Pitää maksut sellaisella tasolla, jotta ne kattavat käyttömenot ja poistot.

Tuottavuus

Tuottaa tarpeeksi hyvänlaatuista vettä asiakkaille ja puhdistaa jätevedet vaatimusten mukaisesti.

Tulostavoite

Toteuttaa tarvittavat vesi- ja viemäriverkostojen saneeraukset. Kehittää yhteistyötä seudun muiden vesilaitosten kanssa.

Keskeiset toiminnalliset muutokset vuosina 2023–2025

Storåsenin uuden vesilaitoksen käyttöönotto yhteistyössä Larsmo Vatten och Avlopp Ab:n kanssa.

Riskit

Pohjavedenottamon saastuminen esimerkiksi auto-onnettomuuden, lento-onnettomuuden tai terroriteon seurauksena sekä pohjaveden tason merkittävä lasku.

Toteutunut tavoite

Toimittanut hyvänlaatuista vettä asiakkaille sekä käsitellyt viemärivettä niin, että vaatimukset täyttyvät, sekä Storåsenin uuden vesilaitoksen käyttöönotto.

Tytäryhtiön nimi

Terjärv Vatten och Avlopp Ab

Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus

Vesihuollon hoito ja jätevesien käsittely vahvistetulla toiminta-alueella Teerijärven kunnanosassa.

Yleiset tavoitteet

Yhtiö pyrkii pitämään maksut kohtuullisella tasolla ja turvaamaan juomaveden jakelun asiakkaille myös kriisitilanteissa.

Tuottavuus

Hyvänlaatuisen juomaveden tuottaminen asiakkaille. Saavuttaa viranomaisten vaatimukset jätevesien puhdistamisesta.

Tulostavoite

Toteuttaa varhaiset saneeraukset johtoverkkoihimme. Kehittyä niin, että myös me voimme kriisitilanteissa jakaa vettä.

Keskeiset toiminnalliset muutokset vuosina 2023–2025

Otetaan käyttöön äskettäin kunnostettu paineenkorotusasema Grannabbassa.

Riskit

Valtatie 13 ja Nikulan ravirata sekä maanviljelijöiden maankäyttö pohjavesialueen läheisyydessä.

Toteutunut tavoite

Toimittanut hyvänlaatuista vettä sekä käsitellyt viemärivettä vaadittujen raja-arvojen mukaisesti.

Tytäryhtiön nimi

Fastighets Ab Kronoby Bostäder

Toiminta-ajatus ja toiminnan yleinen kuvaus

Tarjota asumispalveluita 92 asunnossamme. Kerrostaloissa ja rivitaloissa ympäri Kruunupyyn kuntaa. Asuntoja on kaikissa kunnanosissa.

Yleiset tavoitteet

Tarjota, ylläpitää ja hallinnoida kunnan vuokrataloja ja asuntoja sekä niihin liittyviä ulkoisia alueita. Huolehtia siitä, että rakennusten arvo säilyy ohjaamalla remontti-investoinnit suunnitelman mukaisesti. Tiedottaa/markkinoida aktiivisesti asiakkaitamme ja muita kiinnostuneita asunnoistamme.

Tuottavuus

Toimimme tilaajana mahdollisille uusille vuokrataloille tarpeen mukaan.

Tulostavoite

Haastavasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta Fastighets Ab Kronoby Bostäderin tehtävänä on edelleen luoda hyvä asumisympäristö kunnan asukkaille. Haluamme tarjota korkealuokkaisia vuokra-asuntoja ja visionamme on luoda houkuttelevia kokonaisuuksia, jotka vastaavat asiakkaiden tarpeita.

Keskeiset toiminnalliset muutokset vuosina 2023–2025

1.1.2023 alkaen yhtiön isännöitsijäpalvelut on ostettu Kruunupyyn kunnalta. 1.10.2023 alkaen työn suorittaa tekninen isännöitsijä ja kiinteistösihteeri.

Riskit

Haastava taloudellinen tilanne jatkuu. Korotetut korot sekä huomattava kasvu käyttömenoissa. Että korjausvelka kasvaa kestävämmän suureksi ja vaikuttaa vuokrausasteeseen. Että uusien rakennusten rakentaminen ei ole taloudellisesti kannattavaa jatkuvien korkeiden rakennuskustannusten vuoksi.

Toteutunut tavoite

Meiker-kiinteistön rakennus on purettu. Taloudellinen ja tekninen osaaminen isännöintityössä on vahvistunut. Uusia työskentelymenetelmiä on luotu.

Tytäryhtiön nimi

Fastighets Ab Heimsjöliden**Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus**

Asuntojen vuokraus. Yhtiön omistuksessa on yhteensä 28 asuntoa viidessä talossa.

Yleiset tavoitteet

Tarjota asuntoja, korjata ja ylläpitää kiinteistöjä, jotta vuokrausaste pysyy korkeana.

Tuottavuus

Vuonna 2023 vuokrausaste oli 88 %.

Tulostavoite

Vuokrausaste vähintään 90 %.

Keskeiset toiminnalliset muutokset vuosina 2023–2025

Päätöksiä tulee tehdä koskien kiinteistöjen peruskorjausta tai muita toimenpiteitä.

Riskit

Vuokra-asuntojen kysynnän voimakas lasku.

Toteutunut tavoite

Vuokrausasteen tavoite yli 90 % ei toteutunut. Syyt: talouden laskusuhdanne vaati vähemmän työvoimaa seudun yrityksiin ja näin ollen vuokra-asuntojen kysyntä oli pienempää.

ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

KRONOBY KOMMUN

Bokslutets datering och undertecknande.

Kronoby 25 / 3 2024

Marika Hagnäs

Henrik Huhta

Ann-Marie Granholm

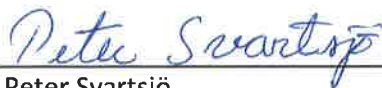
Elisabeth Hagström

Hans-Erik Lindgren

Tapani Myllymäki

Peter Svartsjö

Inger Wistbacka

Malin Åminne

Malin Brännkärr

REVISIONSANTECKNING

Ovanstående bokslut är uppgjort enligt god bokföringssed.
Över utförd revision har idag avgivits revisionsberättelse.

Kronoby 14 / 5 2024

BDO Audiator Ab, revisionsammanslutning

Andreas Holmgård
OFGR, CGR

LUETTELO JA SELVITYS

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Unit4 ERP talousjärjestelmä

1. Päiväkirja, sähköinen arkisto
2. Pääkirja, sähköinen arkisto

Käytetyt tositenumerosarjat

Numerosta

Memoriaali (ei työnkulku)	100000000...
Perutuukset	110000000...
Tilinpäätöstositteet	120000000...
Alkusaldotositteet	150000000...
Käyttöomaisuus	190000001...
Ostolaskut	200000000...
Laskutus	
Yleinen laskutus	310000000...
Asiakkaiden ruokapalvelu	320000000...
Varhaiskasvatus	330000000...
Kruunupyynn kansalaisopisto	340000000...
Vuokralaskutus	350000000...
Ympäristömaksut, maa-ainesten otto	360000000...
Rakennusvalvonta	370000000...

Selvitys kirjanpidon säilytystavasta

Kunnan tasekirja säilytetään pysyvästi. Kirjanpitokirjat sekä tilikartat muistiinpanoineen voimassaoloajoista säilytetään vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tilikauden tositteet, asiakirjat koskien liiketapahtumia ja koneellisen kirjanpidon täsmäytyksiä sekä muu kirjanpitoaineisto säilytetään vähintään 6 vuotta.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat**Toimintatuotot prosentteina toimintakuluista**

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate prosentteina poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalennukset}$$

Vuosikate, euroa/asukas

Vuosikate jaettuna asukasmäärällä tilikauden päättyessä

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat**Investointien tulorahoitus, %**

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Omahankintameno = Investointimeno vähennettynä rahoituslaskelman rahoitusosat

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Kassanriittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{kassavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudelle}$$

Kassasta maksut = Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön + Korkokulut + Muut rahoituskustannukset + Investointikulut + Antolainakannan kasvu + Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset

Taseen tunnuslukujen laskentakaavat**Omavaraisuusaste, %**

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Käyttötulot koostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Ylijäämä (alijäämä) aikaisemmilta tilikausilta} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) jaettuna asukasmäärällä tilikauden lopussa

Lainakanta 31.12

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Laina, euroa/asukas

Lainakanta 31.12 jaettuna asukasmäärällä tilikauden lopussa

Laina- ja vuokravastuu 31.12

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Laina ja vuokravastuut, euroa/asukas

Laina ja vuokravastuut 31.12 jaettuna asukasmäärällä tilikauden lopussa

Lainasaatavat 31.12

= Joukkovelkakirjasaatavat ja muut lainasaatavat, jotka on merkitty sijoituksiin

Konsernitilinpäätöksen tunnuslukujen laskentakaavat

Muutoin samat kuin yllämainitut, paitsi mitä tulee omavaraisuuteen, jonka laskentakaava konsernille on seuraava:

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$